PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 50 lir | Leto XXIII. Št. 122 (6706) | TRST, četrtek, 25. maja 1967

U TANTOVO POSVETOVANJE S PREDSEDNIKOM NASERJEM

Francija predlaga konferenco štirih velesil «ker se to vprašanje ne more rešiti med tremi»

Francoska vlada meni, da tristranska izjava ni več v skladu s sedanjim stanjem - Izraelski zunanji minister v Parizu in Londonu - Wilson je ponovil znano britansko stališče - Načrt za kompromisno rešitev?

KAIRO, 24. — Glavni tajnik OZN U Tant je začel davi pogovore s kairskimi voditelji. V spremstvu poveljnika varnostnih sil OZN, indijskega generala Rikieja je obiskal zunanjega ministra Riada. Pozneje se je z njim ponovno sestal po kosilu. Predstavnik OZN je izjavil, da sta si izmenjala poglede o številnih plateh sedanjega stanja na Srednjem vzhodu. Zvečer je U Tanta sprejel predsednik Naser.

Kairski radio je javil, da je predsednik Naser sporočil davi francoskemu poslaniku ustno sporočilo za predsednika de Gaulla. Naserjev pogovor s francoskim poslanikom je trajal eno uro. Zanikali so trditve, da je francoski poslanik izročil Naserju de Gaullovo poslanico.

Francoska vlada predlaga, naj se «štiri države, ki imajo posebno odgovornost za ohranitev miru», posvetijo v zvezi s Srednjim vzhodom. To je izjavil državni tajnik za informacije Gorse po današnji seji ministrskega sveta.

To potrjuje, kar se je že te dni govorilo v Parizu, da je francoska vlada mnenja, da je treba rešitev arabsko-izraelskega spora iskati s sodelovanjem Sovjetske zveze in ne samo med tremi državami (ZDA, Velika Britanija in Francija), ki so leta 1950 podpisale izjavo o stanju na Srednjem vzhodu.

Minister Gorse je dalje izjavil: «Francoska vlada bo nadaljevala napore, da odvrne vse prizadete države od slehernega dejanja, ki lahko škoduje miru na tamkajšnjem področju.» Pripomnil je, da Francija ne nasprotuje postopku v varnostnem svetu, toda tudi tam ne bi mogli sprejeti nobenega sklepa, če se štiri velike države ne bi prej sporazumele.

Na vprašanje nekega časnikarja, kaj misli o blokadi Akabskega zaliva, je Gorse odgovoril, da bi s stališča mednarodnega prava morala veljati svoboda plovbe za trgovske ladje v Tiranski ožini. «Toda, je dodal, zadeva je zapletena. Ko je bila ustanovljena varnostna sila OZN, ni ZAR sprejela nobene obveznosti, da bo zajamčila to svobodo plovbe.»

Glede stališča, ki ga je zavzel glavni tajnik OZN U Tant, je Gorse izjavil, da je U Tant zakonito ravnal, ker je bil obvezan posvetovati se samo s posvetovalnim svetom za varnostne sile OZN. «Lahko pa se vprašamo, je dodal, ali ni bilo potrebno s političnega vidika širše posvetovanje. Mislim na velike države. Stanje se je poslabšalo, toda ne vem, ali je mogel U Tant ravnati drugače.» Zatem je minister izjavil, da se zdi, da tristranska angleško francosko ameriška izjava iz leta 1950 «ni več v skladu s sedanjim stanjem». «Če se hoče ohraniti mir, je poudaril, da se ta vprašanja ne morejo rešiti med tremi.»

Na vprašanje, ali je res, da je predsednik de Gaulle poslal Naserju poslanico, je minister odgovoril, da o tem nič ne ve.

V New Yorku so zvečer javili, da je tajnik U Tant sklenil skrajšati svoje bivanje v Kairu in se bo vrnil v New York v četrtek zvečer namesto v petek zvečer. Egiptovsko prestolnico pa bo zapustil v četrtek zjutraj.

V zvezi s U Tantovim pogovorom z Naserjem se zatrjuje, da sta govorila o blokadi Akabskega zaliva, poleg tega pa sta govorila tudi o možnosti zmanjšanja napetosti na Sinajskem polotoku. V Kairu poudarjajo, da ne bi privolili v povratek varnostnih sil OZN. Domnevajo, da skuša U Tant najti način, da bi sporazumno z Naserjem uvedli znova kakršno koli obliko navzočnosti OZN. Zdi se, da bi bilo najbolje obnoviti dejavnost mešane egiptovsko-izraelske komisije za premirje, ki je ostala v ozadju, ko so na Srednji vzhod poslali varnostne sile OZN.

Danes je prišel v Pariz izraelski zunanji minister Aba Eban, ki ga je sprejel predsednik de Gaulle takoj po seji vlade. Pozneje ga je sprejel še zunanji minister de Murville. Iz Pariza je Aba Eban prišel popoldne v London, kjer ga je takoj sprejel predsednik vlade Wilson. Razgovor je trajal 45 minut.

Po razgovoru je izraelski minister izjavil, da sta z Wilsonom govorila o Tiranski ožini. Wilson je omenil izraelskemu ministru svojo današnjo izjavo. Govorila sta tudi o de Gaullovem predlogu za sestanek štirih velikih držav. O tem se bo Eban pogovarjal tudi v Washingtonu, kamor bo odpotoval jutri.

Arabska zveza je medtem objavila v Londonu izjavo, v kateri poudarja, da je vnema, ki jo je pokazala ameriška vlada za zaščito izraelskih interesov v nasprotju s stališčem, ki so ga ZDA zavzele do izraelskih izzivanj in napadov proti arabskim državam. Izjava dodaja, da vojaški previdnostni ukrepi arabskih držav ne stremijo po napadu na Izrael, temveč so jih sprejeli, da preprečijo izraelski napad na Sirijo. Na koncu zavrača izjava poskus ameriške vlade in drugih zahodnih držav, ki trdijo, da ZAR ni imela pravice zahtevati umik čet OZN s svojega ozemlja.

Predsednik britanske vlade Harold Wilson je izjavil, da bo Velika Britanija dala pobudo in podpirala mednarodno akcijo, da se poudari pravica svobodne plovbe po Akabskem zalivu. Omenil je britansko izjavo iz leta 1957, ki poudarja, da mora Tiranska ožina veljati za mednarodno plovno pot, in da mora biti zagotovljena svobodna plovba ladjam vseh držav sveta. Wilson je sporočil, da je državni minister v zunanjem ministrstvu Thomson odpotoval v Washington in New York, da se posvetuje z ameriško vlado o ukrepih, ki so potrebni, da se zagotovi to jamstvo.

Nato je Wilson izjavil, da bo britanska vlada še dalje prispevala k pobudam katere koli druge države za mir. Pripomnil je, da namerava razvijati akcijo za mir v okviru OZN. V varnostnem svetu pa bo Velika Britanija priporočala vsem največjo zmernost in potrpežljivost. Britanski zunanji minister, ki je sedaj v Moskvi, bo pozval sovjetsko vlado, naj stori vse, kar more, da se zagotovi mir na Srednjem vzhodu.

Predstavnik Bele hiše Christian je izjavil, da predsednik Johnson ni dal nobenega navodila svojemu poslaniku v Kairu, naj opozori tamkajšnjo vlado, da bi ZDA eventualno uporabile silo, da bi zagotovile svobodo plovbe po Akabskem zalivu. Christian je opozoril časnikarje na sinočnjo izjavo predsednika Johnsona, ki je poudaril mednarodni značaj Akabskega zaliva in je obsodil blokado tega zaliva. Christian ni hotel komentirati francoskega predloga za sklicanje konference štirih velesil.

Predstavnik izraelskega zunanjega ministrstva je izjavil, da se Izrael strinja s francoskim predlogom, naj bi sklicali konferenco štirih velikih držav.

V londonskih diplomatskih krogih pa se je zvedelo, da se na podlagi posvetovanj med raznimi prestolnicami pripravlja načrt, ki določa umik arabskih in izraelskih sil z meja, da se izognejo neposrednemu stiku. Na ladjah, ki bi plule po Akabskem zalivu, pa bi bili pilotili Združenih narodov, da se s tem zagotovi, da ne bodo kršene egiptovske teritorialne vode. Ne ve se še, ali bosta Kairo in Tel Aviv sprejela ta kompromis.

DANES

Napetost na Srednjem vzhodu je te vedno v ospredju pozornosti sve. tovne javnosti. Glavni tajnik OZN U Tant se je včeraj dolgo pogovarjal s predsednikom Naserjem, zvečer pa je sporočil, da je sklenil predčasno odpotovati iz Kaira. Vzroki tega sklepa niso znani. V New Yorku pa je bila seja varnostnega sveta Združenih narodov na zahtevo Kanade in Danske, t. j. dveh atlantskih držav, ki sta po vrhu še oddaljeni od Srednjega vzhoda, kakor je na seji poudaril sovjetski delegat. Večina delegatov je poudarila neumetnost tako naglega sklicanja seje varnostnega sveta, kajti počakati bi morali, da U Tant zaključi svoje posvetovanje v Kairu. Sovjetski delegat je izjavil da ZDA in nekatere zahodne države ustvarjajo umetno napetost na Srednjem vzhodu, ker je to v korist njihovim imperialističnim smotrom. Danska in Kanada sta predložili resolucijo, ki poziva države članice, naj podprejo U Tanta pri njegovih naporih in naj ne storijo nič takega, kar bi lahko še povečalo napetost. Ker ni bilo mogoče doseči soglasja o resoluciji, je bila seja odložena za nedoločen čas.

Značilno je povsem spremenjeno stališče francoske vlade. V varnostnem svetu je tudi francoski delegat poudaril neumestnost tako naglega sklicanja seje. Po včerajšnji seji francoske vlade pa so objavili predlog za sklicanje konference štirih velesil. Tudi ta predlog kaže, da se Francija dejansko odpoveduje znani tristranski izjavi o Srednjem vzhodu, katere se Washington in London še vedno oprijemljeta. Predstavnik francoske vlade je poudaril, da ni mogoča nobena rešitev na Srednjem vzhodu brez sodelovanja Sovjetske zveze in da ni moč misliti na rešitev, pri kateri bi imeli besedo samo trije. Tudi glede blokade Akabskega zaliva je francoski predstavnik izjavil, da je zadeva zapletena in da se ZAR ni nikoli obvezala, da bo dovolila svobodno plovbo po tem zalivu. Upati je, da bo prav to spremenjeno francosko stališče prisililo ZDA in Veliko Britanijo na popuščanje, saj je znano, da je ob napadu na Suez sodelovala tudi Francija in odločno podpirala Izrael.

Vodstvo KPI je objavilo sinoči izjavo, v kateri opozarja na nevarnost, da bi bila Italija zapletena v morebitni spopad, ker imajo ZDA svoja oporišča na italijanskem ozemlju.

Britanski zunanji minister Brown je prišel včeraj v Moskvo, kjer se je pogovarjal z Gromikom in s Kosiginom. Glavni predmet razgovorov sta bila vojna v Vietnamu in Srednji vzhod.

Ivo Vejvoda zapustil Rim

RIM, 24. — Danes popoldne je z letalom zapustil Rim veleposlanik Jugoslavije Ivo Vejvoda, ki je bil v Italiji pet let in ki je bil imenovan za veleposlanika v Parizu.

Na letališču Fiumicino je jugoslovanski veleposlanik izjavil, da z obžalovanjem zapušča Italijo, kjer je v petletnem razdobju skupaj s sodelavci skušal prispevati k razvijanju plodnih odnosov, ki dokazujejo prijateljsko in koristno sodelovanje dveh držav z različno družbeno ureditvijo. Ivo Vejvoda je izrazil prepričanje, da je usoda dveh dežel, da nadaljujeta to sodelovanje, pa čeprav so razlike glede nekaterih vprašanj. Nato je dodal, da sta Italija in Jugoslavija «v bistvu trdno združeni». Zahvalil se je vsem, ki so mu pomagali, in še posebej predsedniku republike Saragatu za visoko odlikovanje.

Soglasje vseh skupin za dobro poslovanje ustavnega sodišča

V senatu odobrena sprememba ustave glede ureditve ustavnega sodišča

Zapletljaji pri obravnavi zakona o reformi bolnišnic - CIPE razpravljal o zakonu o ladjedelski industriji - Fanfani sprejel predstavnike arabskih držav - Stavka avtobusov in bančnih uradnikov

30. maja stavka uslužbencev v ladjedelnicah

RIM, 24. — Senat je danes soglasno odobril spremembo ustave, ki se nanaša na imenovanje ustavnih sodnikov, na njih število in na rok trajanja njih dolžnosti. Bistvena je sprememba glede roka, tako da bodo po novem ustavni sodniki imenovani za devet let in ne za 12, kot je predvidevala ustava. S tem se bo normaliziralo stanje ustavnega sodišča, saj bi morali po starih določbah decembra zamenjati vse ustavne sodnike. Ker bo po novem imenovanje imensko in se ne bo več nanašalo na poslovno dobo celotnega sodišča, tega ne bo treba napraviti in bodo morali zamenjati samo tri sodnike.

Minister Reale je poudaril važnost glasovanja, ki dokazuje, da je prišlo do soglasja vseh skupin, ki so zainteresirane, da najbolje posluje ustavno sodišče, ki predstavlja jamstvo za svobočine vseh državljanov. O ustavni spremembi bo morala razpravljati poslanska zbornica v predvidenem roku treh mesecev.

V poslanski zbornici so nastali precejšnji zapletljaji v zvezi z raznimi členi zakonskega predloga o reformi bolnišnic, ki se nanašajo na finančne zadeve. Minister za zdravstvo je ostal pri glasovanju celo v manjšini. Vendar se je izkazalo, da v zbornici ni bilo legalno število poslancev, tako da to glasovanje ne more imeti resnejših posledic. Minister je predlagal zbornici, da predloži razpravo o nekaterih členih in o popravkih k tem členom, ker je ugotovil, da so spremembe v resnici potrebne, da pa zahtevajo iskanje obsežnega finančnega kritja, saj gre za primanjkljaje, ki znašajo na stotine milijard lir. Zato je v imenu ministrskega sveta predlagal predložitev razprave. Zahteva je bila najprej zavrnjena, nato pa jo je poslanska zbornica osvojila. Dogovorili so se, da bodo o tem razpravljali v ponedeljek, ne bodo pa glasovali in bodo o celotnem vprašanju odločali šele prihodnji torek.

Medministrski odbor za programiranje (CIPE) je danes pod predsedstvom ministra Pieraccinija priporočil obnovitev zakona o olajšavah za malo in srednjo industrijo. Odbor je tudi razpravljal o nekaterih vprašanjih, ki so povezana z zakoni v korist ladjedelske industrije in katere je treba uskladiti z navodili evropske gospodarske skupnosti. Uradno poročilo je v tej zvezi precej skopo, saj gre za zapleteno vprašanje, ko evropska gospodarska skupnost ni odobrila ukrepov, ki jih je predlagala Italija za pomoč svoji ladjedelski industriji in zahteva znatno zmanjšanje obsega ukrepov, s čimer pa bi bilo treba ponovno proučiti celoten načrt reorganizacije ladjedelnic.

Zunanji minister je sprejel na skupnem sestanku veleposlanike Maroka, Sudana in Kuvajta, ki so mu obrazložili v imenu vseh arabskih držav, ki so akreditirane v Rimu, njih stališče o položaju na Srednjem vzhodu. Minister Fanfani se je zahvali za prijateljsko gesto in je ponovil že znano italijansko stališče.

Fanfani je danes govoril o zunanjem položaju tudi na sestanku vodstvene skupine poslancev KD. Gre za izreden sestanek, ko neki zunanji minister obrazloži stališče vlade samo poslanski skupini stranke, kateri pripada in ki verjetno odraža nekatere pomisleke v okviru KD glede zadnje orientacije vlade. Uradno poročilo o sestanku prav tako ni običajno, saj je izredno dolgo in pri tem gostobesedno, istočasno pa se lakonično izogiba bistvenih vprašanj. Poročilo namreč zelo mnogo govori o Kennedyjevi rundi, mednarodnem sodelovanju glede tehnološkega napredka in končno o sodelovanju z državami Latinske Amerike, zelo skopo pa je v zvezi s položajem v Vietnamu in na Srednjem vzhodu.

Vsedržavne sindikalne organizacij. je uslužbencev avtobusnih prog s koncesijami so sporočile, da bodo razglasili stavko 30. in 31. maja v zvezi z obnovitvijo delovne pogodbe. Istočasno so vsedržavne sindikalne organizacije potrdile, da bodo bančni uradniki stavkali 31. maja in 1. junija.

Zvečer so se sestala vsedržavna tajništva sindikalnih organizacij kovinarjev, ki so proglasili 30. maja 24-urno stavko ladjedelnic z državno udeležbo v Genovi, La Spezii, Trstu, Tržiču in Castellammare di Stabia ter v drugih podjetjih, ki jih prizadene proces rekonstrukcije. Sindikalne organizacije so sprejele ustrezni sklep na osnovi razgovorov s predstavniki odgovornih ministrstev glede zaposlitve v teh podjetjih. V sporočilu je rečeno, da sindikati ocenjujejo za nezadostne in neodgovarjajoče predloge in zatevajo, da se zagotovi «obseg splošne zaposlitve kot tudi obseg zaposlitve na raznih področjih».

V Rimu je bila na Trgu Navona manifestacija za mir v Vietnamu, na kateri so govorili poslanci Santi in Lombardi za PSU, Berlinguer za KPI, Luzzatto za PSIUP in Tullia Carrettoni (neodvisna socialistka)

Izjava KPI o Srednjem vzhodu

RIM, 24. — Zvečer so objavili sporočilo vodstva KPI v zvezi s Srednjim vzhodom. Izjava ugotavlja skrajno nevarnost, ki jo zaostritev arabsko-izraelskega spora predstavlja za mir. Pri tem ugotavlja nevarnost za Italijo, da bi bila zapletena v spopad, ker imajo ZDA svoja oporišča na italijanskem ozemlju. Vodstvo KPI se sklicuje na večkrat poudarjeno stališče o priznanju pravice Izraela do popolne narodne neodvisnosti ter ponavlja željo, da bi se Izrael razvijal v pogojih miru, sožitja in sodelovanja s sosednimi narodi ne glede razlike plemena in vere. Toda prav zaradi tega je treba obsoditi voljo imperializma, da zaostri svojo politiko intervencije na Srednjem vzhodu, zato da bi zajamčil svoje gospodarske privilegije, da bi zaostril narodne spore, da podpira reakcionarne skupine, ki sprejemajo podložništvo.

Izjava KPI našteva pritisk in izzivanja proti Siriji in drugim arabskim državam, da bi dosegli spremembo režima, in pri katerih imajo prav gotovo opravka izraelske skupine skrajnežev. Med temi našteva zlasti vojno Izraela proti Egiptu leta 1956, državni udar v Grčiji, grožnje proti Cipru, vojno v Jemenu, stanje v Adenu, navzočnost ameriškega VI. ladjevja v Sredozemlju, izjave ameriških političnih in vojaških voditeljev.

«Arabski narodi, nadaljuje izjava, so poudarili svojo voljo po odporu. Sovjetska zveza, katere posredovanje leta 1956 je bilo odločilno, da se je preprečila razširitev spopada in da se je vzpostavil mir, je ponovila svoj opomin, da opozori imperialiste, da se ne more pustiti prosta pot njihovi intervenciji na Srednjem vzhodu. Ameriški imperializem skuša spričo splošno obsodbe in spričo naraščajočega odpora v samih ZDA proti krutem razvoju vojne v Vietnamu, razbiti gibanje mirovnih sil ter vsiliti svojo navzočnost in hujšo nadvlado na vzhodnem Sredozemlju in v sami Evropi, kjer čuti nevarnost osamljenosti in že čuti odpor zavesti narodov.»

Vodstvo KPI zaključuje s poudarkom, da mora biti ohranitev miru glavni smoter vseh, in zaradi tega je treba tudi arabsko - izraelska vprašanja rešiti s pogajanji v miru, pri čemer je glavni pogoj odpoved vsaki imperialistični zahtevi, dejanska neodvisnost vseh držav in sodelovanje med vsemi narodi Sredozemlja brez tujega vmešavanja.

Nikezić odpotoval na Švedsko

KOPENHAGEN, 24. — Državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije Marko Nikezić je odpotoval danes z Danske na uraden obisk na Švedsko. Na tiskovni konferenci je Marko Nikezić pred odhodom izrazil zadovoljstvo z jugoslovansko-danskimi političnimi razgovori, v katerih je bila glavna pozornost posvečena vprašanju Evrope, evropskemu sodelovanju in popuščanju napetosti na tem področju. V odgovoru na vprašanja o dogodkih na Bližnjem vzhodu je Nikezić dejal, da so pogoji na tem delu sveta danes drugačni kot pred leti in da morajo zato morebitni novi sporazumi biti v skladu s sedanjim odnosom sil

Glede položaja v Grčiji je jugoslovanski državni tajnik dejal, da Jugoslavija kot neposredni sosed Grčije ne more brez zanimanja spremljati tega, kar se dogaja v tej deželi, in da jugoslovanska javnost z zaskrbljenostjo spremlja razvoj dogodkov, ki presegajo okvire formalnih političnih nihanj. To je pojav, je poudaril Nikezić, ki bo težko ostal brez posledic za odnose Grčije z njenimi sosedi.

Dopoldne so bili v Kopenhagnu sklepni jugoslovanski-danski razgovori, v katerih so proučili vprašanja, vezana z dogodki na Srednjem vzhodu in v Grčiji in vprašanja s področja jugoslovansko-danskega sodelovanja. Po razgovorih je državnega tajnika Nikezića sprejel danski kralj Friderik. Popoldne je Marko Nikezić z uradnim spremstvom odpotoval na štiridnevni uraden obisk na Švedsko.

OBISK BRITANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA V MOSKVI

Dolgo Brownovo posvetovanje z Gromikom in s Kosiginom

Na tiskovni konferenci je Brown ponovil britansko stališče o glavnih mednarodnih vprašanjih in je zlasti zagovarjal Zahodno Nemčijo

MOSKVA, 24. — Britanski zunanji minister Brown je zaključil prvi dan posvetovanj v Moskvi. Najprej se je pogovarjal eno uro in štirideset minut z Gromikom, zatem pa eno uro s Kosiginom. Po kosilu se je pogovarjal še eno uro z Gromikom. V poučenih krogih se poudarja, da so govorili predvsem o Srednjem vzhodu in Vietnamu. V britanskih krogih pravijo, da so razgovori potekali v ozračju, «ki ni bilo brez prisrčnosti», v sovjetskih krogih pa poudarjajo, da je bilo ozračje «prijateljsko».

Popoldne je imel Brown v dvorani prijateljstva tiskovno konferenco, na kateri je omenil vse glavne mednarodne probleme in je govoril tudi o britansko-sovjetskih odnosih. Pri tem ni prikrival nesoglasij glede številnih vprašanj med sovjetsko in britansko vlado.

Govoril je nato o Srednjem vzhodu in je zanikal, da bi bil Izrael odgovoren za sedanjo zaostritev. Dejal je, da sta obe strani mobilizirali svoje sile, ter je dodal, da prihaja nevarnost za vojno v enaki meri od izraelske in arabske strani. Pozval je Sovjetsko zvezo na sodelovanje, da bi dosegli zmanjšanje napetosti. Obžaloval je umik varnostnih sil OZN in je pripomnil, da se spor lahko reši v okviru Združenih narodov, po možnosti z vzpostavitvijo navzočnosti OZN na tem področju.

Glede evropske varnosti je izjavil, da se evropski problemi ne morejo rešiti brez nemške združitve. Pripomnil je, da se vprašanje varnosti v Evropi lahko načne vzporedno s poskusi za rešitev političnih vprašanj na tej celini, in pri tem se mu zdi temeljne važnosti vprašanje prihodnje združene nemške države. Zagovarjal je nato zahodnonemško vlado pred sovjetskimi očitki in je dejal, da jamči za voljo Bonna, da razvije odnose s Sovjetsko zvezo in z drugimi državami vzhodne Evrope. Dodal je, da prav gotovo ve, da bonska vlada želi razviti na vse načine stike z Vzhodno Nemčijo. Priznal je nato, da je Brežnjev podal konstruktivno izjavo, ko je nedavno poudaril, da sovjetska vlada nima namena aprioristično zavrniti vsega, kar je novega v Zahodni Nemčiji.

Nato je Brown govoril o Vietnamu. Izjavil je, da je po njegovem potrebno ustaviti boje in iskati sporazumno rešitev. Izjavil je tudi, da morajo sami Vietnamci rešiti svoje vprašanje in odločati o združitvi dežele. Pri tem se je skliceval na angleški načrt, ki so ga predložili lanskega oktobra OZN in ki je bil zavrnjen. Na koncu pa je podpri ameriško tezo, češ da so ZDA pripravljene na pogajanja, Severni Vietnam pa ne. Poudaril je, da morata angleška in sovjetska vlada še dalje odkrito diskutirati o tem problemu.

Govoril je nato o britanski zahtevi za sprejem v evropsko skupno tržišče in zatem o vlogi Združenih narodov za ohranitev miru in varnosti na svetu. Zagovarjal je regionalne skupine (verjetno je mislil evropsko gospodarsko skupnost in NATO) in je dejal, da morajo te skupine imeti jasno nalogo, da pomagajo pri razvoju stikov in sodelovanju med državami. Po njegovem mnenju ne bi razpustitev «obrambnih blokov» bila koristna.

Ponovil je britansko stališče glede neširjenja jedrskega orožja in dejal, da bo morala morebitna pogodba upoštevati interese nejedrskih držav.

Proti koncu je govoril še o pomoči nerazvitim deželam ter o potrebi izmenjave tehničnih in znanstvenih informacij med vzhodnimi in zahodnimi državami.

Na koncu je govoril o angleško-sovjetskih odnosih in ugotovil, da se zlasti dobro razvija trgovina. Dejal je, da je Velika Britanija največje evropsko tržišče Sovjetske zveze in da bi želela povečati svoj izvoz v Sovjetsko zvezo. Na vsak način se odnosi med obema državama razvijajo. Dejal je, da postajajo posvetovanja med obema vladama vedno pogostejša in koristnejša. Miroljubno sožitje ne zadostuje več. Države morajo aktivno in pozitivno sodelovati.

Odgovarjal je zatem na razna vprašanja in je med drugim izjavil, da bo vprašanje nemških meja s Poljsko in CSSR rešeno, ko bo prenehalo obstajati vprašanje razdeljene Nemčije.

V ZVEZI S SREDNJIM VZHODOM

Prekinjena seja varnostnega sveta ker ni bil mogoč sporazum

Večina delegatov je poudarila neumestnost naglega sklicanja seje - Predložena danska resolucija - Akabski zaliv miniran - Angleške ladje v Sredozemlju v pripravljenosti

NEW YORK, 24. — Danes popoldne je bila napovedana seja varnostnega sveta, ki so jo sklicali na zahtevo danske in kanadske delegacije. Predseduje formoški delegat. Izrael in ZAR sta zahtevala udeležbo pri razpravi.

Kanada in Danska sta predložili resolucijo, s katero varnostni svet izreka vso podporo naporom U Tanta za vzpostavitev miru na Srednjem vzhodu ter poziva države članice, naj se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko poslabšali sedanje stanje.

V začetku seje je sovjetski delegat Fedorenko kritiziral naglo sklicanje varnostnega sveta v «umetno dramatičnem ozračju, ki ga ustvarjajo nekatere zahodne sile». Dodal je, da se mu ne zdi posrečeno dejstvo, da sta sejo varnostnega sveta zahtevali dve državi NATO in sploh nista v bližini Srednjega vzhoda, medtem ko te zahteve niso postavile neposredno prizadete države. Pripomnil je: «Vprašati se moramo: ali ne gre morda za prikrito željo vmešavanja v notranje zadeve neke druge države in ne za pravo zaskrbljenost za mir in varnost na Bližnjem vzhodu?» Govornik je tudi poudaril nezakonito navzočnost formoškega predstavnika.

Formoški predstavnik je v odgovoru zavrnil sovjetske ugovore, kanadski predstavnik pa je pobijal sovjetske dvome in dejal, da mora Varnostni svet podpreti sedanje napore tajnika OZN U Tanta in bi moral pozvati vse države, naj se vzdržijo vsakega dejanja, ki bi lahko oviralo U Tantove napore in poslabšalo sedanje stanje. Kanadski delegat je izjavil, da je pripravljen začeti posvetovanja z drugimi delegati in z vsemi prizadetimi.

Tudi predstavnika Malija in Bolgarije sta oporekla umestnosti nujne seje varnostnega sveta. Bolgarski predstavnik je izjavil, da nekatere države in nekateri predstavniki umetno dramatizirajo stanje, h kateremu so njihove države prispevale s svojo prejšnjo dejavnostjo. Tudi indijski predstavnik je izrekel mnenje, da bi bilo bolje počakati poročilo U Tanta o posredovanju v Kairu. Francoski delegat je tudi izrekel dvom v koristnost seje varnostnega sveta, zagotovil pa je, da ne misli s tem postaviti dvom naloge tega sveta v zvezi s sedanjo krizo. Po mnenju njegove vlade pa bi javna diskusija v varnostnem svetu lahko škodovala razgovorom med prizadetimi državami. Tudi on je poudaril, da samo LR Kitajska lahko zastopa Kitajsko v OZN.

Ameriški delegat Goldberg je zagovarjal Formozo in tudi sklep o nujnem sklepanju varnostnega sveta.

Tudi Etiopija in Nigerija sta izjavili, da po njihovem mnenju ni bilo umestno sklicati sejo varnostnega sveta s tako naglico, danski delegat pa je izjavil, da je bila seja potrebna, zato da varnostni svet izreče vso podporo U Tantu.

Kanadska in danska resolucija je bila predložena po kratki prekinitvi seje. Prvi govornik je bil ameriški predstavnik Goldberg, ki je izjavil, da je ameriška vlada pripravljena pridružiti se Sovjetski zvezi, Veliki Britaniji in Franciji v okviru Združenih narodov, ali zunaj njih za skupen napor za ohranitev miru na Srednjem vzhodu. ZDA so torej sprejele de Gaullov predlog, naj bi sklicali konferenco štirih velesil.

Sovjetski delegat Fedorenko je zahteval, naj ameriško vojno in angleško vojno ladjevje zapusti Sredozemlje, kjer je sedaj to brodovje «eden največjih virov napetosti» na Srednjem vzhodu. Fedorenko je izjavil, da zahodne države umetno ustvarjajo napetost iz razlogov, ki nimajo nič opraviti s pravo zaskrbljenostjo za mir in varnost na Srednjem vzhodu Če bi Washington in London, namesto da podajata «izjave», res skušala zmanjšati napetost, bi morala predvsem umakniti iz Sredozemlja svoje vojne ladje.

Predstavnik ZAR je izjavil, da je resolucija Kanade in Danske poskus sabotiranja U Tantovega poslanstva v Kairu.

Izraelski delegat je ponovil izjavo predsednika izraelske vlade Eškola, da bi oviranje izraelske plovbe v Akabskem zalivu pomenilo napadalno dejanje.

Francoski delegat je izjavil, da po mnenju njegove vlade ne bi smel varnostni svet začeti nobene akcije, dokler se velesile ne sporazumejo.

Britanski delegat je izjavil, da imajo Združeni narodi opravka z zelo resnim vprašanjem. Dodal je, da je potrebno ob sodelovanju vseh odpraviti nevarnost spopada in vzpostaviti zaupanje v OZN kot učinkovito silo za ohranitev miru na svetu

Kanadski delegat je predlagal kratko prekinitev seje, da bi se posvetovali in skušali doseči soglasje pri glasovanju o resoluciji. Delegati SZ, Indije, Nigerije, Etiopije, Malija in Bolgarije niso hoteli sodelovati pri diskusiji zunaj seje. Etiopija in Nigerija pa sta izjavili, da sta pripravljeni nadaljevati sejo s pogojem, da se ne izreče nič takega, kar bi lahko poslabšalo sedanje stanje.

Predsednik varnostnega sveta je zatem odložil razpravo na nedoločen čas. Delegati, ki niso hoteli sodelovati pri razgovorih zunaj seje, so poudarili, da je odveč nadaljevati razpravo, dokler se U Tant ne vrne in poroča o svojem poslanstvu.

V Kairu se nadaljujejo zborovanja, ki jih je organizirala arabska socialistična zveza in po ulicah gredo sprevodi študentov, ki prepevajo patriotične pesmi Številni turisti so že zapustili Egipt in druge arabske države ter Izrael. Skandinavske države so organizirale «letalski most» iz Tel Aviva skozi Rim za švedske, norveške in danske državljane v Izraelu. V tej državi je okoli tisoč Skandinavcev, ki so povečini mladi in delajo v kibucih.

Glavni tajnik v predsedstvu ZAR Abdel Farid je včeraj na množičnem zborovanju v Kairu izjavil, da ZDA kujejo zaroto proti ZAR in se poslužujejo za svoje načrte Velike Britanije Izraela, jordanskega kralja Huseina in saudskega kralja Feisala. Pripomnil je, da «so bili načrti naših sovražnikov razkrinkani in ZDA in njihovi sodelavci ne vedo, kaj bi storili». Dodal je, da je bil namen ameriške zarote povzročiti izraelski napad na Sirijo in zrušiti njen režim. Pozneje bi se izraelske čete umaknile ter bi odprle pot za uresničenje Huseinovih sanj, da se polasti Sirije. Egiptovska policija je močno zastražila ameriško, angleško in francosko poslaništvo.

«Al Ahram» poroča, da so danes minirali Akabski zaliv. Ladjam, ki se približujejo zalivu, so sporočili, da je njihova varnost zagotovljena, ker so mine postavili v notranjosti egiptovskih teritorialnih voda.

List dodaja, da oborožen spopad lahko izbruhne vsak trenutek na egiptovska izraelski meji, ter da se je stanje poslabšalo zaradi nejasne vloge ZDA in njihovih satelitov pri podpiranju Izraela Zatem piše list, da je novi ameriški poslanik v Kairu Nolte izročil včeraj predsedniku Naserju Johnsonovo poslanico. Nolte je v pogovoru z zunanjim ministrom Riadom poudaril ameriško stališče do sedanje krize. Riad pa je odgovoril, da je ZAR mnenja, da so ZDA zavzele odločno stališče v korist Izraela in proti Arabcem. V svoji politiki upošteva ZAR samo svoja načela ter zaupa samo v mir, ki naj temelj na ustavljenih pravicah, in ne v mir, ki ga hočejo ZDA.

Angleško ministrstvo za obrambo je sporočilo, da so britanske ladje v Sredozemlju dobile ukaz, naj bodo «pripravljene za vsak primer». Dalje poudarja sporočilo, da so tudi britanske čete na tem področju v pripravljenosti. Britanski vojaki so na Cipru, na Malti in v Libiji. Toda ciprski list «Agon» piše, da če bodo skušale britanske oblasti uporabiti svoja vojaška oporišča na Cipru proti arabskim državam, bodo naletele na odpor ciprskega ljudstva.

V Amanu je uradni predstavnik vlade sporočil, da je Jordanija dovolila iraškim in saudskim četam vstop na jordansko ozemlje. Saudske čete so že prišle v Jordanijo. Značilno pa je, da se hkrati zaostruje tudi spor med Jordanijo in Sirijo. Jordanska vlada je danes pozvala sirskega poslanika, naj zapusti Jordanijo. Prav tako so pozvali vse sirske državljane, naj takoj zapustijo Jordanijo. Kakor je znano, je 21. maja avtomobil, poln eksploziva, o katerem pravijo, da je prišel s sirskega ozemlja, eksplodiral na jordanski obmejni postaji. Ramta. Bilo je 14 mrtvih in 28 hudo ranjenih.

Vzhodnonemška tiskovna agencija poroča, da se je Vzhodna Nemčija postavila na stran arabskih držav proti imperialističnem izzivanju na Srednjem vzhodu. Izjava vzhodnonemškega zunanjega ministrstva označuje Izrael kot vojaško oporišče imperializma proti arabskim državam.

POVELJNIK LADJE GA JE VRGEL V MORJE

Tragično utonil zagovornik naprednih grških častnikov

Danes tiskovna konferenca o obisku delegacije socialistične internacionale v Grčiji

ATENE, 24. — Grški odvetnik Nikiphiros Mandilaras je utonil, ko ga je poveljnik ladje vrgel v morje med njegovim poskusom bega iz Grčije. Odvetnik je zagovarjal 28 grških oficirjev med procesom o «zaroti Aspida» in se je vkrcal na ladjo «Rita V.». Grška vojaška mornarica je hotela ladjo ustaviti, ker je menda zvedela, da prevaža ubežnike. Takrat je poveljnik ladje obesil odvetniku rešilni pas in ga vrgel v morje. Odvetnik ni znal plavati in je utonil.

Delegacija socialistične internacionale, kateri predseduje Pittermann in v kateri je tudi namestnik tajnika PSU Cariglia, se še ni vrnila iz Grčije in bo imela šele jutri ob 17. uri na sedežu krožka mednarodnega tiska v Rimu napovedano tiskovno konferenco. Delegacija je imela razgovore z nekaterimi novimi grškimi ministri in med drugim z gen. Patakosom. Niso pa ji dovolili, da bi obiskala zapornike, češ da v Grčiji ni «političnih jetnikov» niti da bi se sestali z vodilnimi predstavniki stranke centra. Po sestanku z notranjim ministrom so predstavniki socialistične internacionale dejali, da je šlo za spor med dvema nasprotujočima si tezama.

Letalski sporazum med Italijo in SFRJ

RIM, 24. — Danes so podpisali letalski sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Pogajanja so se začela 18. maja letos. Novi sporazum nadomešča začasni sporazum od 23. decembra 1950, ki je bil obnovljen s protokolom marca 1955. Sporazum ureja dejavnost letalskih družb obeh držav. Italijansko delegacijo je vodil glavni ravnatelj civilnega letalstva general Santini, jugoslovansko delegacijo pa glavni ravnatelj civilnega letalstva Jovanović.

Najnižje pokojnine pri najvišjih prispevkih

Večkrat obljubljenih izboljšav pri pokojninah, ki jih pričakuje na milijone delovnih ljudi, v dogleднem času menda sploh ne bo. V pristojnih krogih namreč prav v tem zadnjem času v tej zvezi naglašajo, da za to ni potrebnega finančnega kritja in da naraščajoči primanjkljaj v bilancah zavarovalne ustanove INPS onemogoča zaenkrat v tem pogledu kakršen koli ukrep v korist upokojencev.

Statistični urad pri Evropski gospodarski skupnosti je pred kratkim izdal peti zvezek «Socialnih statistik», ki je v celoti posvečen primerjavi mezd in plač na eni strani, ter prispevkov za socialno zavarovanje v šestih članicah evropskega združenja na drugi strani. Prav v zvezi s krizo, ki jo pri nas preživlja sistem socialnega varstva, ne bo odveč, če bomo iz omenjene statistične publikacije povzeli nekaj zanimivih in značilnih primerjalnih podatkov.

Statistični podatki, iz katerih črpamo snov za pričujoči sestavek, se nanašajo na poslovno leto 1964 in zadevajo okoli 11.000 podjetij, (s približno 2.270.000 nameščenci) ki se udejstvujejo na 13 različnih industrijskih področjih. Med najbolj značilnimi je z našega vidika položaj v okviru evropske industrije predelovanja kovin in zaradi tega bomo prav iz te industrijske dejavnosti povzeli primerjalne podatke.

Najvišji strošek za delovno silo — pri čemer se morajo upoštevati poleg mezd in plač tudi bremena socialnega zavarovanja — so v omenjenem letu zabeležili v Zahodni Nemčiji. Če postavimo, da je znašala cena ene delovne ure v tej državi 100, potem je stala delovna ura v Belgiji 91,1, na Nizozemskem 86,9, v Italiji 83,2, v Franciji pa 81,4.

Če zdaj porazdelimo ceno delovne ure na dva dela, to je na delež, ki ustreza mezdi odnosno plači, in na delež, ki ustreza bremenu socialnega zavarovanja, ter izrazimo deleže v odstotkih, bomo opazili, da znaša delež osebnih prejemkov na celotni ceni delovne ure v Zahodni Nemčiji 84 odst., na Nizozemskem 83 odst., v Belgiji 78 odst. in v Franciji 72 odst. medtem ko znaša v Italiji najmanj, tj. 66 odst. Popolnoma obratno pa se dogaja z deležem, ki ustreza socialnemu zavarovanju in drugim socialnim bremenom: ta je najvišji v Italiji, kjer doseže 34 odst., medtem ko znaša v Franciji 28 odst., v Belgij 21 na Nizozemskem 19, v Zahodni Nemčiji pa 16 odst.

Na razna bremena socialne narave in predvsem na razne oblike socialnega zavarovanja odpade povsod precejšen del stroškov za retribucijo dela. Če si namreč nekoliko pobliže ogledamo podatke o teh bremenih, lahko ugotovimo za omenjeno industrijsko panogo sledeče številke: najnižji odstotek tega specifičnega bremena beležijo na Nizozemskem, kjer znaša 11,61 odst., nato sledijo po vrsti Zahodna Nemčija z 12,66 odst., dalje Belgija z 20,38 odst. in Francija z 20,38 odst. Glede tega smo v Italiji na zadnjem mestu, ker je treba pri nas žrtvovati v te namene kar 27,60 odst. vseh stroškov. Če si zdaj ogledamo še, kakšno je stanje glede pokojninskega in bolniškega zavarovanja, in izrazimo to stanje prav tako v odstotkih, potem pridemo do naslednjega zaključka: na Nizozemskem znaša to breme 6,62, v Belgiji 6,97, v Franciji 9,09, v Zahodni Nemčiji 10,21, v Italiji pa 17,[illegible] odst.

Navedene številke nam s svojo suhoparno, a zato toliko bolj zgovorno govorico omogočajo priti do zaključka, da je pri nas v Italiji breme socialnega zavarovanja zdaleka najtežje v okviru Evropske gospodarske skupnosti. Poleg tega pa moramo naglasiti, da so drugod v Evropi pokojnine in storitve zavarovalnih zavodov višje in boljše kakor pri nas; ob primerjanju zadevnih podatkov pridemo tako žal do zaključka, da nudi pri nas ves sistem socialnega zavarovanja in še posebej socialno zavarovanje v okviru INPS, pravzaprav najslabše storitve čeprav razpolaga z največjimi sredstvi v okviru EGS. Na podlagi teh ugotovitev postane še bolj očitno, da je v Italiji dozorel skrajni čas za temeljito in globalno reformo celotnega zavarovalnega sistema, o čemer se že delj časa razpravlja in kar postaja iz dneva v dan bolj pereče vprašanje.

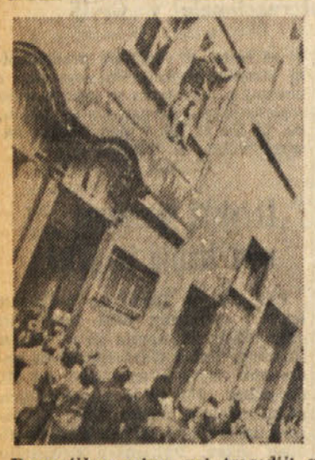

Dramatičen prizor pri tragediji v Bruslju: neka ženska je skočila iz zadnjega nadstropja goreče veleblagovnice

IZ ZAPISNIKOV Z RUSSELOVEGA SODIŠČA V STOCKHOLMU

Danes, po 20 letih, ZDA posnemajo najokrutnejše metode nacizma

«Bombe, ki danes padajo na Vietnam, lahko jutri eksplodirajo v Evropi»

Od 2. do 10. maja je v Stockholmu, v veliki dvorani švedskega sindikata Folket Hus, potekalo prvo zasedanje mednarodnega sodišča za vojne zločine. Naloga tega sodišča, ki prav tako kot nürnberško predstavlja precedens v mednarodnem pravnem življenju, je bila, da na podlagi pozitivnega mednarodnega prava ugotovi naslednje:

1. Ali so vlade ZDA, Nove Zelandije, Avstralije in Južne Koreje izvršile akt agresije po obstoječem mednarodnem pravu?

2. Ali so bili borbardirani cilji, ki so izključno civilnega značaja (bolnice, šole, sanatoriji, cerkve in pagode, nasipi itd.)?

3. Ali je ameriška vojska uporabljala nova orožja, oziroma orožja, ki so prepovedana po mednarodnem pravu (plini, posebna kemična sredstva, napalm itd.), ali z njimi eksperimentirala?

4. Ali so bili vietnamski ujetniki podvrženi nehumanemu ravnanju (mučenju), ki je prepovedano po vojnih zakonih; ali so bile represalije zoper civilno prebivalstvo in še posebej streljanje talcev?

5. Ali so bila ustanovljena delovna in koncentracijska taborišča, ali je prišlo do izseljevanja prebivalstva in do dejanj, ki pričajo o izstrebljanju prebivalstva in ki jih je mogoče označiti z genocidom?

Naloga prvega zasedanja mednarodnega sodišča za vojne zločine v Stockholmu je bila, da odgovori na prvi dve vprašanji.

Ideja znanega filozofa Bertranda Russella v lanskem poletju je kmalu naletela na ustrezen odmev med vidnimi intelektualci zahodnega, pa tudi «tretjega» sveta.

Kmalu zatem je bilo 15. novembra v Londonu ustanovno zasedanje sodišča, ki je določilo sestav sodišča in izdelalo statut ter programsko izjavo. Programska izjava je predvsem opozorila, da obstaja po že razpoložljivih informacijah in pravnih virih utemeljena možnost, da politika ZDA v Aziji krši osnovne elemente mednarodnega prava.

Med pomembnejše programske dokumente sodišča sodi brez dvoma poslanica, ki jo je na prvi seji zasedanja v Stockholmu prebral francoski pisatelj in filozof Jean Paul Sartre. Sartre se v imenu članov sodišča opredeljuje do razvoja mednarodnega prava, ki je z Briand-Kelloggovim sporazumom in nürnberškim sodiščem začel rušiti večstoletno prakso velikih kolonialnih imperijev, ki so se poslуževali «zakona džungle». Briand-Kelloggov sporazum je določil zakone bojevanja v vojni (jus ad bellum), medtem ko nürnberško sodišče predstavlja velik napredek z zakoni, ki so naperjeni proti vojni (jus contra bellum). Vendar nürnberško sodišče po mnenju Sartra še zdaleč ni prepričalo vseh Nemcev, niti ni uresničilo upov človeštva. Od leta 1945, to je po Nürnbergu, pa do danes smo priča brez števila vojnih grozot, zločinov in nacionalnih tragedij. Nürnberg nas je prepričal o potrebi institucij, ki bi raziskovale možne vojne zločine in jih obsojale, Mednarodno sodišče za vojne zločine je rezultat tega spoznanja in tudi spoznanja, da nobena vlada ali institucija danes nima možnosti ustanoviti podobno pravno institucijo.

Izvor moči Russellovega sodišča je tedaj v njegovi totalni nemoči in njegovem univerzalnem značaju (univerzalnejšem, kot ga je imelo nürnberško). Končno pa je moč tudi v vplivanju in prebujanju človekove zavesti. Sartre je svojo programsko izjavo zaključil s tem, da ne gre toliko za obsodbo s strani članov sodišča, temveč za obsodbo, ki jo bo izreklo človeštvo in še posebej ameriško ljudstvo.

V tem članku seveda ni mogoče v celoti podati tistega, kar se je osem dni dogajalo pred očmi članov sodišča in zastopnikov tiska.

Ne gre toliko za pomanjkanje prostora, kot za pomanjkanje izraznih možnosti, ki bi ilustrirale vsa pričevanja: od tistih živih prič in žrtev iz Severnega in Južnega Vietnama, pa tja do dokumentarnih filmov, poročil 140 članov štirih raziskovalnih skupin ter ameriških strokovnjakov, ki so z odgovornim in kritičnim pristopom analizirali vsebino ameriške agresivne dejavnosti v Vietnamu. Oba, vietnamski in ameriški državljan sta pričala, in popolnoma nemogoče bi bilo dokazovati, kdo izmed njiju je izražal večjo nacionalno stisko in tragedijo. Tudi ameriški narod je žrtev ameriške agresije.

S. Rosenwein, eden izmed dveh prisotnih članov ameriškega državnega sodišča, je zatrdil, da bi bilo v interesu ZDA, da spoštujejo mednarodno pravo, s tem pa tudi pravo doma. Rosenwein je posebej opozarjal na besede ameriškega tožilca J. Jacksona, ki je na nürnberškem procesu zahteval uveljavitev teze, da je vsaka agresija tudi agresija zoper mednarodno skupnost. Ameriška priča je nadalje poudarila, da ZDA več kot deset let zavračajo reševanje mednarodnih sporov z miroljubnimi sredstvi in zaključil z besedami: «Svetovni mir — to je moja zahteva. Mir, v katerega veruiem, ni mogoče nikoli doseči z nebrzdano oblastjo in silo, temveč le s pokoravanjem pravici in pravu.»

Nacizem, ki je bil objekt obtožbe v Nürnbergu, je v Stockholmu znova kazal svoje, sedaj mnogo bolj modernizirano obličje. Če so prej nacisti rušili nizozemske nasipe, so sedaj prišli za njimi ameriški piloti, ki z letali in novimi orožji podirajo vietnamskemu delovnemu človeku tisto, kar je njegovo življenje.

Gabriel Kolko, ameriški zgodovinar in profesor iz Pennsylvanije, je primerjal nemško in ameriško bombardiranje nasipov. «Aprila 1945 so ameriške sile resno posvarile Sayss-Inquarta, da bi predstavljalo rušenje nasipov na Nizozemskem zločin zoper človeštvo. Kljub temu, da je Inquart kasneje upošteval to svarilo, pa je bil ta zločin obravnavan kot eden izmed najbolj tragičnih v drugi svetovni vojni, Sayss Inquart pa je bil v očeh zahodnih sil eden izmed najhujših vojnih zločincev. V Nürnbergu je bil obsojen na smrt. Danes, 20 let kasneje, ZDA posnemajo najokrutnejše metode, ki jih je poznal nacizem.»

Ena izmed štirih vietnamskih žrtev, ki so pričale pred sodiščem, se je imenovala Ngo Thi Nga, žrtev CBU. Njene oci so dostojanstveno in mirno gledale na platno, ki je kazalo rentgenski posnetek krogle v njeni glavi. Dolgo so strmele, na začetku občuteno, potem vprašujoče, odločno. Bila je učiteljica. Rojena 23. junija 1940 v vasi An Lac iz kmečke družine. Njeno pripovedovanje je bilo zelo strnjeno in kratko: «Osnovna šola. Noč. Nemir . . . Ameriška letala. Eksplozije bomb, silen pritisk. Beganje. Toda bilo je prepozno. Klici: učitelji, rešite nas, mama, oče. Kri. Učenci se zvijajo in gorijo... napalm. Iščem in lovim otroke. Ne zavedam se več. Bolnišnica, kirurški oddelek.»

Člani sodišča postavljajo vprašanja.

Vladimir Dedijer: «Koliko letal?» «Ne vem. Bila je noč.» Isaac Deutscher: «Žrtev?» Ostala sem sama, in še en učenec. «Je blizu šole tovarna?» Ne. «Železniška postaja?» Ne. «Cesta?» Ne. «S čim svetite?» Z oljem. «Je blizu električna centrala?» Ne. «Najbližje mesto?» Trideset kilometrov daleč. «Je med mestom in vasjo premogovnik?» Ne, naša vas je južno od mesta, premogovniki so na severu.

Mahmud Kasuri: «Koliko hiš šteje vas?» Petsto hiš. «Je vojska v vasi?» Ni je. Dave Dellinger: «S čim potujete v mesto?» Peš ali s kolesom. «Westmoreland pripisuje Hanoiu odgovornost za zločine!?» Ni res. «Ali kdo nasprotuje vladi v vaši vasi?» Ne. «So letala letela nizko?» Ne vem.

Melba Hernandez: «Ali ste učiteljica?» Da. «Poznate zgodovino vaše dežele?» Da. «Ali so kdaj letala vaše dežele napadla tuje ozemlje?» Ne. Peter Weiss: «Bilo je temno. Misiite, da so se zmotili?» Ne vem. Amado Hernandez: «Kako veste, da so bila letala ameriška. Rekli ste, da so prvič bombardirala!» Ameriška letala večkrat bombardirajo Vietnam. Carl Oglesby: «Ime province?» Tin Quan Linh. «Imate cerkev ali pagodo v vasi?» Samo pagodo. «Ali je bila med vojno v Indokini vaša vas pomembna točka?» Ne. «Je mnogo vaših ljudi v vojski DRV?» Da.

Naslednja priča je bil Do Van Ngoc, devetletni učenec, žrtev napalma . . .

Pred kratkim je poveljnik ameriških vojaških sil v Vietnamu, general Westmoreland izjavil: «We'll just go on bleeding them . . . to the point of national disaster for several generations.» (Še naprej jim bomo puščali kri . . . tako daleč, da bo to nacionalna tragedija za več generacij.)

Žrtve so pred sodiščem nedvomno potrdile te Westmorelandove besede.

Ivršni predsednik mednarodnega sodišča za vojne zločine Jean Paul Sartre je 10. maja dopoldne po dvanajsturni zaprti seji sodišča, ki je obravnavalo referat Lelia Bassa s sedmih zasedanj sodišča, podal zaključke prvega zasedanja tribunala.

Zaključki kot taki seveda ne pomenijo takojšnje razrešitve vietnamske tragedije. Pomenijo mnogo več. Gre za poziv, ki mora prebujati vsepovsod tam, kjer zavest spi, in tam, kjer je budna, toda še neangažirana.

Pritrdilni odgovor na prvi dve vprašanji, ki si jih je zadalo sodišče, tedaj ni zgolj formalna ugotovitev, temveč spoznanje, ki je hkrati naša odgovornost.

«Bombe, ki danes padajo na Vietnam, lahko jutri eksplodirajo v Evropi,» je dejal eden izmed govornikov na prvomajskem zborovanju v Stockholmu.

RUDI RIZMAN

DAN NA DAN NESREČA ZA NESREČO

Osemintrideset oseb z ladje «Circe» je umrlo

Živ je ostal samo neki mornar, toda njegovo stanje je resno

MARSEILLE, 24. — Iz uradnih virov poročajo, da je 38 oseb izgubilo življenje pri nesreči petrolejske ladje «Circe». Med žrtvami je tudi neka ženska japonske narodnosti, in sicer je to Elisabet Paviades, žena glavnega strojnika.

Pogorišče veleblagovnice v Bruslju. Skoraj uradno število mrtvih je 303

Francoska mornarica bo poskrbela, da uniči najprej sprednji del petrolejske ladje (kot smo že včeraj poročali, se je ladja pretrgala na dvoje), ki ga veter zanaša naprej in je sedaj okrog 60 km severnozahodno od Ajaccia na Korziki.

Grškega mornarja Antonisa Nikouja — ta je edini preživel nesrečo — so spravili v bolnišnico v Toulonu. Povedal je, da je bil v radijski dvorani, ko je nastala eksplozija. Da bi pobegnil dimu in plamenom, je moral razbiti okroglo okence, da je lahko skočil v morje. Potem ko je nekaj časa plaval, mu je končno uspelo oprijeti se nekega prevrnjenega čolna. Mornarja so morali tudi operirati, toda njegovo stanje je še kar naprej zelo resno.

Umrl je Natale Papini

LIVORNO, 24. — V starosti 86 let je umrl Natale Papini, ki je l. 1917 vlomil v blagajno na avstrijskem konzulatu v Zürichu ter tako pribavil italijanski protivohunski službi s[illegible] pomembne dokumente, na podlagi katerih je bilo mogoče zadati smrten udarec avstroogrski vohunski in saboterski mreži, ki je delovala v Italiji.

Septembra 1915 je Italija utrpela hud udarec: 27. septembra je v Brindisiju zletela v zrak oklopnica «Benedetto Brin», ki je bila ponos italijanske mornarice. Pri tem je bilo mrtvih 23 častnikov in 426 mornarjev. Čez dobro leto, 2. avgusta 1916, je ista usoda doletela oklopnico «Leonardo da Vinci»; ubitih je bilo 21 častnikov in 237 mornarjev.

Protivohunska služba je ugotovila, da je center za avstrijsko vohunstvo v Italiji na avstroogrskem konzulatu v Zürichu. Natale Papini, ki je bil izvedenec za blagajne, je uspel odpreti blagajno na konzulatu v Zürichu ter odnesti ves material, med katerim so bila imena vohunov in saboterjev v Italiji. Z dokumenti je Papini odnesel seveda tudi ves denar, tako da se je zdelo, da je bil vlom napravljen prav zaradi denarja. Že nekaj dni po vlomu pa je bilo v Italiji mogoče aretirati številne vohune in saboterje.

Tekmovanje pevskih zborov v Mariboru

Svet kulturnoprosvetnih organizacij Maribor je razpisal tekmovanje odraslih pevskih zborov, ki bo 11. jun. Tekmovanje je razdeljeno v težavnostne skupine. Vsak zbor se lahko sam odloči, v kateri težavnostni skupini bo nastopal. Nastope bo ocenjevala žirija, ki jo sestavljajo: Peter Lipar, Radovan Gobec, Jože Gregorc, Albin Horvat in Miloš Brišnik.

Pariški založnik Cino Del Duca je nenadoma umrl v Milanu

MILAN, 24. — *Včeraj opolnoči je umrl znani založnik Cino Del Duca. Prišel je z ženo na obisk v Milan, kot je delal od časa do časa, pa mu je postalo slabo na eni izmed ulic v centru. Takoj so ga prepeljali v hotel ter nato na neko kliniko. Kljub prizadevanju zdravnikov, katerim se je pridružil tudi osebni zdravnik, ki je prispel iz Francije, je Cino Del Duca umrl. Danes so truplo prepeljali na centralni sedež italijanske založbe z njegovim imenom v Ul. Borgogna ter ga položili na mrtvaški oder.*

Podpredsednik vlade Nenni je odposlal telegram, s katerim izraža ženi, sorodnikom in sodelavcem pokojnika svoje globoko sožalje. «Odkar je kot mlad tipograf Cino izbral pregnanstvo, da se je odtegnil dušeči atmosferi fašizma, se je z navdušenjem in uspehom lotil ustvarjajočega dela založnika ter zapustil povsod znake svoje iniciative in svojega talenta, pri tem pa ostal zvest svojemu delavskemu izvoru, ki je bil njegov največji ponos. Mnogi bomo z žalostjo objokovali njegovo smrt in ohranili ga bomo v spominu tako tukaj v njegovi deželi kot v njegovi drugi domovini Franciji.»

Po pogrebu bo truplo pokojnega založnika začasno ostalo na monumentalnem pokopališču v Milanu, potem pa ga bodo prepeljali v Pariz.

Cino Del Duca, sin garibaldinca, je že v Italiji pričel založniško dejavnost, toda zaradi fašizma je moral v pregnanstvo. V Parizu je postal eden izmed najbolj znanih založnikov. Udeležil se je francoskega odporniškega gibanja ter si prislužil dvoje francoskih odlikovanj. Leta 1945 je svojo založbo spet postavil na noge ter vsako leto širil proizvodnjo z izdajanjem dnevnikov, periodik in knjig. Znatno se je udejstvoval tudi kot filmski producent; njegov prvi film je bil «Gribsy» z Jeanom Gabinom.

Tiskarski zavod na Maison al Fort je eden izmed najbolje opremljenih v Evropi; ima 14 rotacijskih strojev, ki lahko natisnejo čez 150.000 izvodov na uro. Cino Del Duca pa je postavil nove tiskarne še drugod. Periodika, ki jih izdaja založba Del Duca, dosežejo naklado 6 do 7 milijonov izvodov na teden. Med dnevniki velja omeniti list «Paris Jour». V Italiji je bil Cino Del Duca leta 1956 med ustanovitelji lista «Giorno».

Italijanska podružnica založbe Cino Del Duca ima v Bressu (Milan) veliko tiskarno in obširno redakcijo v Milanu. Otrok pokojnik ni imel.

Beograjska Opera iz Palerma zagrebška na Dunaj

BEOGRAD, 24. — Gostovanje beograjske Opere in baleta v Palermu je po izjavi ravnatelja Opere Mladena Sabliča poteklo v znaku tradicionalnih uspešnih nastopov jugoslovanskih glasbenikov v Italiji. Beograjska Opera in balet sta za časa gostovanja v Teatro Massimo v Palermu od 10. do 24. maja dala po pet predstav Kneza Igorja in Prodane neveste, ki sta bili prvič izvedeni v Palermu. Uspeh pri predstavah je bil zelo zapažen, kar med drugim potrjuje vabilo na ponovno gostovanje celotnemu ansamblu in posamezna vabila Radmili Bakočevič in Miroslavu Čangaloviču. «To je bilo jubilejno deseto gostovanje našega ansambla v Italiji, je dejal Sablič, zato smo še posebno zadovoljni, ker je ta skromni jubilej obeležen na dostojen način s svojevrstno interpretacijo slovanskih glasbenih del, za katero sicer vlada v Palermu veliko zanimanje.»

Ansambel zagrebške Opere je odpotoval danes na Dunaj, kjer bo v okviru glasbenega festivala od 26. do 28. dal več baletnih in eno operno predstavo. Ansambel bo po gostovanju na Dunaju nastopil z Verdijevo «Aido» tudi v Salzburgu.

«Proteus» posvečen varstvu narave

Zadnja številka Proteusa (dvojna, 9-10, s katero se zaključuje XXIX. letnik) je skoraj v celoti posvečena varstvu narave. Uredništvo jo je potem še posebej posvetilo nestorici varuhov narave in dolgoletni odbornici Prirodoslovnega društva Slovenije dr. Angeli Piskernikovi. Po uvodnem članku Miroslava Kališnika o tednu varstva narave na Slovenskem slede članki, ki so tesno povezani s to temo. Tone Wraber piše o varstvu rastlinskega sveta; tu in tam se njegov članek približa primorskim krajem. Ne dovolimo iztrebljanja naših ptic! je svoj članek naslovil Janez Gregori, medtem ko piše Milan Ciglar o ohranitvi naravnega ravnotežja v gozdu; dve sliki, ki ilustrirata članek, sta iz Trnovskega gozda. Maks Wraber poroča o slovenskih pragozdnih rezervatih. Andrej Hočevar je prispeval članek Varujmo zrak!, Dušan Novak pa Ni življenja brez čiste vode. Nadalje je Dušan Novak z Antonom Grimšičarjem avtor članka Varstvo geoloških znamenitosti. O tem, ali kemična sredstva v kmetijstvu ogrožajo harmonijo v naravi, piše Franjo Janežič. Nadalje piše Franc Rainer o varstvu tal pred erozijo, Anton Simonič o vlogi lovstva v naravi, Stane Peterlin pa o zavarovanih pokrajinskih območjih in naravnih znamenitostih v Sloveniji. Bralce bo gotovo zelo zanimal članek Miroslava Kališnika Ali se raka lahko ubranimo. Sledi še vrsta krajših prispevkov, ki so jih napisali Fr. Jurhar, R. Golob, J. Bole, I. Bonač, S. Peterlin, J. Kristan, A. Ramovš, A. Polenec in L. Brasova. Ker so nekateri članki še posebno aktualni in znani tudi za širši krog bralcev, bomo verjetno katerega ponatisnili.

Aleksej Batalov kot Protasov

MOSKVA, 24. — *Znani sovjetski filmski umetnik Aleksej Batalov, ki se je tako lepo uveljavil v filmih «Ko žerjavi lete», «Devet dni enega leta» in «Gospa s psičkom», bo poosebil vlogo Fedje Protasova v filmu «Živi mrlič» po istoimenski drami Leona Tolstoja. Film bo režiral Vladimir Vengerov, ki je doslej sposnel za filmsko platno že več del ruskih in tudi neruskih klasikov. Vengerov je nameraval posneti to Tolstojevo delo že pred 15 leti, ko je to delo režiral v gledališču. Vladimir Vengerov je izbral Alekseja Batalova za vlogo Fedje Protasova. To bo prva klasična vloga, ki jo bo igral ta znani sovjetski filmski umetnik. Ko so novinarji Batalova vprašali, kaj meni o tej vlogi, je rekel, da bo prav gotovo naletel na težave pri pooseobljenju tako protislovnega lika, kakršen je Tolstojev Protasov. Kljub temu pa je nad vlogo navdušen. Ob tem je še rekel: «Ne nameravam iti po že uhojeni poti, pač pa bom skušal najti nova izrazna sredstva». Umetnik Batalov se je preiskusil tudi kot režiser. Posebno velik uspeh sta imela njegova filma «Plašč» po istoimenski zgodbi sovjetskega pisatelja Jurija Oleše.*

«Pojem le pesmi nenasilja»

RIM, 24. — «Med mladino najbolj cenjena ameriška pevka» Joan Baez prihaja prvič na gostovanje v Italijo. Svoj prvi koncert bo imela 30. t.m. v Rimu, ko bo pela nekaj pesmi Boba Dylana in folklorne pesmi vseh dežel in narodov. Prvič se je ta v ZDA zelo popularna pevka uveljavila leta 1959 na festivalu v Newportu. To je povedala na svoji tiskovni konferenci, ko je še tudi rekla, da ne mara prevelike reklame ter da sprejme le «pesmi, ki izražajo občutja nenasilja».

Joan Baez se je rodila v Staten Islandu 1941. Njeni starši so bili Škoti. Za tako imenovano «Folkmuzic» se je začela zanimati ne da bi bila prej študirala glasbo ali petje. Po prvem uspehu je doživela vedno večje uspehe in napravila številne plošče. Doslej je sodelovala v mnogih kampanjah proti atomski bombi in na mnogih pohodih za mir.

Joan Baez pravi, da je predvsem učiteljica v «zavodu za nenasilje». Gre za šolo, ki jo je ustanovil Carmel Willey pred dvemi leti v ZDA. V njej se po 25 gojencev hkrati «uči ljubiti mir in upirati se nasilju». Direktor tega zavoda Sand Pearl, ki spremlja Joan Baez v Rim, je bil navzoč na tiskovni konferenci, na kateri se je ameriška pevka srečala z novinarji. Joan Baez trdi, da njeno «zaupanje v boljši svet delijo mnogi njeni vrstniki in predstavlja edino možno alternativo proti nasilju».

Ameriška pevka je zatrdila tudi, da bi bila pripravljena oditi v Vietnam, toda le pod pogojem, če bi njen nastop «služil za takojšnjo vrnitev vseh ameriških vojakov v domovino». Za konec je pevka povedala, da ne nastopa za to, da bi kopičila denar. Pretežni del svojih izredno velikih dohodkov daje že omenjeni šoli, «kjer se vzgajajo ljudje za mir in proti nasilju».

Za mir v Vietnamu

S pohoda proti vojni v Vietnamu, ki ga je pokrajinski odbor za mir in neodvisnost Vietnama organiziral v torek popoldne

Blizu je podelitev nagrad «Zlati Moretti»

VIDEM, 24. — *Podelitev nagrad «Zlati Moretti za kulturo» bo 1. junija v Vidmu. Slovesnost, katere se bodo udeležili številni posebni dopisniki dnevnega in periodičnega tiska ter osebnosti iz italijanskega kulturniškega in umetniškega življenja, bo v velikem salonu v gradu, ki je znan po Tiepolovih slikah in po tem, da je bil sedež parlamenta «furlanske domovine» pod oblastjo Benetk.*

Kot je znano, je «Zlati Moretti za kulturo» nagrada, ki jo je ustanovil Lao Menazzi Moretti, znani furlanski industrijec, da bi ovrednotil duha in delo umetnikov iz Furlanije in Julijske krajine. Za nagrade je določenih 5 milijonov lir, od katerih so 3 milijoni določeni za vsedržavno literarno nagrado, medtem ko sta ostali dve nagradi po milijon lir določeni za osebnosti iz Furlanije-Julijske krajine, ki so se odlikovale na področju glasbe, literature, arkitekture - urbanistike, likovnih umetnosti, gledališča in esejistike.

Nagrada se letos podeljuje drugič. Lani so bili nagrajeni lombardski pesnik Nelo Risi, kipar Mirko Basaldella ter arheolog Giovan Battista Brusin. Zadnja dve sta sicer Furlana, toda po svojem delu sta znana daleč po svetu, saj je Basaldella med drugimi tudi profesor na univerzi v Harwardu (ZDA), Brusin pa je kot arheolog svoje ime neizbrisno pridružil delu pri odkritju Aquileje.

Letos bodo razen za literaturo podelili nagradi za glasbo in za arhitekturo - urbanistiko. V žiriji za literaturo so letos: Carlo Bo, Eugenio Montale, Guido Piovene, Elio Bartolini in Oliviero Honoré Bianchi; za glasbo: Massimo Mila, Goffredo Petrassi in Fabio Vidali; za arhitekturo - urbanistiko: Giuseppe Samonà, Bruno Zevi, in Romano Boico. Žirije so še proti koncu s svojim delom, vendar pa imena nagrajencev ne bodo objavljena do dneva proglasitve.

Festival dveh svetov v Spoletu od 30.6. do 16.7.

SPOLETO, 24. — *Letošnji «Festival dveh svetov», ki bo že deseti po vrsti, bo od 30. junija do 16. julija. V tem času bo nekaj predstav Mozartovega «Don Juana» ter Donizettijeve opere «Il furioso all'isola di San Domingo». Obe operi bo zrežiral Giancarlo Menotti, dirigiral pa bo prvo Thomas Schippers, drugo pa Piotr Wollony. Nastopil bo tudi balet državnega gledališča iz Stockholma z dvema programoma. Na sporedu so nadalje manjša odrska dela, simfonični koncert pod vodstvom Schippersa in številne druge prireditve.*

* * *

RIM, 24. — *Argentinski glasbenik Diego Enriquez Gerusini, star 43 let, se je danes ubil pri avtomobilski nesreči. Peljal se je s svojim avtomobilom iz Rima proti Latini, pa se je na nekem ovinku zaletel v neki manjši tovornjak. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Voznik tovornjaka je bil le malenkostno potolčen.*

Ladja «Michelangelo» na poti v Quebec

GENOVA, 24. — V nedeljo je turbinska ladja «Michelangelo», last plovne družbe «Italia» spet odplula iz genovskega pristanišča, in sicer je to pot odšla na «reprezentančno misijo». Po postankih v Cannesu, Neaplju in Gibraltarju bo prvič pristala v Quebecu.

Pristanek v tem kanadskem pristanišču je v okviru italijanske navzočnosti na «EXPO 67», svetovni razstavi v Montrealu. V italijanskem paviljonu je ena glavnih privlačnosti prav velik model omenjene ladje. Sedaj pa bodo obiskovalci lahko od blizu videli tudi pravo ladjo »Michelangelo».

Z ladjo, ki se bo ustavila v Quebecu od 29. do 31. maja, bo prispel tudi predsednik družbe «Italia» admiral Ernesto Giurati. V tem času bo ladja sprejela razne obiske, nakar bo opravila križarjenje od Quebeca do New Yorka, nato pa bo 6. junija spet odplula v Italijo.

Poleg številnih osebnosti iz diplomatskega in gospodarskega življenja potuje z ladjo tudi znana pevka lahke glasbe Flo Sandon's.

Flo Sandon's na «Michelangelo»

Neurje v Skopju

SKOPJE, 24. — Skopje je danes opoldne zajelo močno neurje, ki je prizadejalo precejšnjo škodo nasadom in nekaterim stavbam. Močan veter, ki je razsajal s hitrostjo 100 km na uro, je polomil številna drevesa in z nekaterih montažnih hiš odnesel strehe. Zaradi neurja je bilo mesto nekaj časa tudi brez električnega toka.

* * *

FIRENCE, 24. — *Od 27. maja do 5. junija bo v Firencah prvi teden posvečen dolini Gardena («Settimana Gardenese»). Gre za pregled umetnosti, obrti, kulture vzgoje, družbe in folklore Ladinskih dolin ter zlasti doline Gardena. Med tem «tednom» bodo v palači Gerini predavanja, sestanki, projekcije dokumentarnih filmov, prva dva dneva «tedna» pa bodo v Firencah nastopile folklorne skupine ter zbori v narodnih nošah iz navedenih krajev.*

ČETRTKOVA ČRTICA

Na okrevanju

Bila je senzacija tedna, ko se je Rita odločila, da se bo poročila z Joelom. Bila je lepa, stasita, visoka plavolaska, Joel — majhen, z ogromno glavo na tankem vratu in tankih, slabotnih nog. Hkrati pa je bil eden od najboljših kreatorjev ženskih oblek in je zaslužil mnogo denarja. Predtem je bila Rita njegov model. Joel je bil poleg tega zelo delaven. Delal je ure in ure dolgo v noč. Rita je imela časa in denarja dovolj, da se je lahko zabavala, kakor je želela.

Toda njegovo slabotno telo ni moglo zdržati takih naporov. Zdravnik mu je predpisal popoln počitek, zato sta odšla v mirno mestece ob zalivu. Riti bi bilo mnogo bolj všeč, če bi bila šla na otok, ki je poln hotelov in veselega življenja, vendar se ni upirala, ko je Joel najel majhno hišo blizu obale.

Težave so se začele pravzaprav šele takrat, ko se je teden spremenil v cel mesec dolgočasnega življenja. Riti ni preostalo drugega, kot da je sedela na verandi in gledala na prazno obalo. Ni bila ženska, ki bi želela sedeti sama in piti brez družbe.

Joel je na morju lovil školjke.

To je videl pri vaščanih, ki so ob oseki prihajali na obalo in v plitvi vodi nabirali školjke ter jih metali v vrečo. Vreča školjk je veljala petnajst dolarjev in od tega lova so živeli. Že drugi dan po prihodu je Joel odšel z njimi in od tedaj je izgubil pamet. Mislil je samo še na školjke.

Rita pa je, ko je popila že drugi kozarec žgane pijače in sedela na obali v bikini-kopalkah, ki njihove vsebine nihče ni imel prilike občudovati, gledala na morje in videla, kako tam daleč, do ramen v vodi, Joel že štiri ure nabira školjke.

Prihajala je plima.

Slednjič se je Joel napotil proti bregu, noseč na hrbtu veliko vrečo, polno školjk. Se preden je stopil iz vode, ga je mogla slišati, kako je zmagoslavno klical:

— Rita, draga, pridi mi pomagat!

Vrgel je vrečo na pesek in lovil sapo. Čeprav je bil že dokaj dolgo na okrevanju, ni bil videti posebno zdrav. Rita se mu je približala s kozarcem pijače. Odklonil je.

— Ko je človek bliže obali in je voda vedno bolj plitva, postaja vreča vse bolj težka, — je govoril Joel zmedeno. — Ulovil sem najmanj trideset kilogramov školj, — je pripovedoval in ne brez lovskega ponosa gledal na vrečo.

— Kdaj boš vendar nehal s temi neumnostmi, Joel? Ne potrebujeva jih več ko dvajset, ti pa jih prinašaš polne vreče. Poleg tega pa razmisli malo o vrnitvi v mesto.

Joel je snel očala in obrisal debela stekla.

— Vsaj ti me menda poznaš, Rita. Nisem športnik in zato ne maram lova ali ribolova, da o golfu niti ne govorim. Toda školjke, ej, to je krasen šport!

— Zmešalo se ti je. Iz agencije so te spet klicali. Že zdavnaj bi se bil moral vrniti. Jutri je nedelja, pa se bova vrnila domov.

Joel je navadno storil tako, kakor je želela Rita. Tokrat pa je odkimal z glavo.

— Nikakor ne! Ostala bova tu še nekaj tednov. K vragu z delom! Pozabiti hočem nanj. Tu mi je zelo dobro. Točno tako, kot mi je treba. Ukvarjam se celo z mislijo, da bi tu kupil hišo.

— Še kaj! Znorel boš v tej puščobi.

— Pa poskusi še ti loviti školjke, — je rekel Joel in se zleknil po pesku.

— Samo tega bi mi še bilo treba. Da bi zbirala nepremične školjke. Jutri greva domov. Slišiš, kaj pravim?

Ni je slišal, ker je bil že zaspal na toplem soncu.

V tistem trenutku se je odločila, da ga umori. Tudi mrtev bi ji zelo koristil, saj je bil zavarovan za veliko vsoto v njeno korist. Ko ga je tako gledala, je vedela, da bi mu lahko z golimi rokami zlomila vrat. Toda tedaj bi končala na električnem stolu.

Vrnila se je na verando in se posvetila pijači. Dolgo je sedela in razmišljala, kako naj ga spravi s poti. V mislih so se ji zvrstile vse televizijske drame, ki so obravnavale popolne zločine.

Dve uri pozneje je plima, ki je zelo hitro prihajala, dosegla kraj, kjer je spal Joe. Prebudil se je in pogledal na polno vrečo školjk.

— Pomagaj mi spraviti vrečo do hiše! — je zaklical.

Odšla je k obali in gledala Joela, ki je bil v vodi do kolen. Ko je prišla do njega, mu je potisnila glavo pod vodo. Gledala je, kako se je z nogami otepal kot riba na suhem. Toda kmalu se je umiril. Obrnila ga je na hrbet. Gledal jo je z odprtimi očmi skozi debela stekla, ker mu očala po čudnem naključju niso padla v vodo.

Vzela je vrečo in si jo naložila za tilnik. Z drugo roko je prijela Joela in ga zvlekla v vodo. Tako je hodila, dokler ji voda ni segala do vratu. Nato ga je spustila in položila vrečo čezenj. Vrnila se je na breg, iztreznjena od tega, kar je storila. Nato je počakala, da so se posušile bikinke in telefonirala lokalni policiji. V glas je morala položiti zven histerije.

Policijo je sprejela v najbolj skromni obleki. Izjavila je, da je zaspala. Ko se je prebudila, Joela ni mogla več videti.

Eden od policajev se je slekel in hitro našel Joelovo truplo. Ko ga je zagledala, je grenko zajokala. Policaji niso rekli ničesar. Naložili so truplo na avto in ga odpeljali v vas. Ostala je na verandi, dokler se ni zmračilo.

Avtomobilski žarometi so razsvetlili poletno noč. Rita je naglo skrila steklenico in si pomencala oči, da bi bila videti, kot da je dolgo jokala.

Na verando je prišel policaj.

— Oprostite, gospa, — je začel, — morali boste z menoj. Zastaviti vam moramo nekaj vprašanj.

— Oh, mislila sem, da bo to šele jutri, — je rekla in zajecljala.

— Zdravnik je napravil obdukcijo in je prepričan, da je smrt nastopila okoli pete ure popoldne. Takrat je bila plima najvišja.

— Pa kaj potem? Joel je bil nor na školjke. Plima ga je presenetila in utonil je.

— Ne, gospa. Nehal jih je nabirati precej časa pred tem in . . .

— Kaj hočete reči s tem? Vsa va ve, da je lovil školjke po . . .

— Ne, gospa. Ob peti uri popoldne je voda globoka meter in osemdeset, vaš mož pa je visok meter in petdeset. Držaj grabljic ni daljši od metra dvajset. Potemtakem je nemogoče, da bi bil lovil školjke na tem kraju. Vse, kar bi bil v tem primeru napravil, bi bilo, da bi vrgel vrečo z vratu.

— Pa vendar niste pri pravi. Opazila sem, da je izginil okoli pete ure, ko sem se prebudila. Morda se je utopil med tretjo in četrto uro? — je vpila Rita.

Policaj je spet zmajal z glavo.

— Zdravnik je popolnoma prepričan, da je vaš mož umrl ob peti uri, — je rekel in prijel Rito za roko.

— Morali boste z menoj, gospa. Možje iz oddelka za umore so že na postaji in vas pričakujejo.

ED LACY

Mihec in Jakec

— Čuj, Mihec, jest za tistga Garisona ne be dau nanka an soud.

— Za kašnega Garisona? Kadu je ta Garison?

— Kej ne znaš? Tu je tisti sodnik tam u tistem New Orleansu tam u Ameriki, ke se je denu u glavo, de bo razčistu, kaku je bilo, ke so ubili Kenedija.

— Ma kej se mame s tem? Kej nima drugeh skrbi? Kej nima družine, kej nima otrok, ke jem je treba kupet šulne jn bukve. Kej se meša ses precedniki jn ses politiko, ke bol ke mešaš, bol smrdi?

— Ma znaš, uan je sodnik. Jn ku sodnik, more skrbet za pravico jn more gledat, de je vsak štrafan, ke je kej zagrešu.

— Ho, be se telo, de be biu vsak štrafan, ke je kej zagrešu! Pole be vsi sedeli u pržoni jn morbet tudi uan.

— Ma Mihec, ne stoj govort taku! Če je uan sodnik, more ja gledat, de štrafa ta prave. Navsezadne je tudi plačan za tu. Tu je njegova profesionalna doužnust. Kej če pestet, de nam tudi pravico delajo amaterji jn diletanti? Kej nimamo vre u politiki zadosti diletantov? Kadu nam bo prtu pravico, če ne sodnik?

— Sej ne rečem, de sodnik nima te doužnusti. Ma za nas, za navadne smrtnike. Ne za precednike. Kadar se gre za precednike jn tudi če kašnega ubijejo, je tu zmiram politika jn se s tem ukvarjajo politiki jn ne sodniki. Pravica nima u politiki kej jeskat. Kej še ne znaš tega?

— E, znam tudi jest. Ma tisti Garison ni teh misli. Jest rečem, de more bet še forte neiskušen, zatu ke misle, de je pravica za vseh glih jn de če si koga ubou, si ubijavc, čeglih si ubou precednika.

— Ke zabit, ke je! Jn še štediran je! Je naredu univerzo!

— Ma je tudi koražen. Se je spestu prfina pruti tisti Ciji.

— Reči teta! Govori po slovensko! Še taku nam kašni očitajo, de govorimo preveč u dialekti.

— Ma ne, tu ni teta. Tu je c.i.a. Jn pomene central inteligence agenci ke be blo po domače prutišpijonažna organizacja. Pruti al za, nanka ne znam. Jn uan prave, de ta cia je nardila vse mogoče, de be uan ne mogu najdet ta praveh ubijaucou od Kenedija jn de cia skriva dokumente, s katermi be se lahko najdlo ven vse.

— A jej, jej!

— Jn je tudi reku, de tisti Oswald sploh ni ubou nobenga. De so ga ubili prou ledje, ke so bli u službi pr ciji. Jn zdej je spet staknu ano pričo, ke je tudi jemu nočni lokal...

— E, po nočnih lokalah ni za hodet. Tam so sami trapolerji jn...

— Ben, jn ta priča je biu u anem kraji jn je tam aden spestu pruti njemi pet susov. Ma ga ni zadeu. Je samo ranu anga druzga, ke ni jemu neč zraven.

— Sej pravem jest, de ni za se mešat. Ke take reči — bulše, de ne videš. Ke samo če kej videš, si vre u šmiri. Narbulše, de ne videš neč, ne znaš neč jn se delaš, de si zabit ku...

— Ma tisti Garison neče nehat. Uan nečko prave, de bo šou naprej jn le bo vse razčistu. Če je ciji prou al ne.

— Posluši, Jakec! Jest ti dam prou, de za tistga Garisona ni za dat nanka an soud. Ma jest ne be dau nanka zate anga souda, če se boš ti še naprej taku intrigirau s to rečjo. Pesti stat, ke ti neč ni mari!

— E, morbet jemaš prou.

Beneška Slovenija v odsevu svojih listov

«Matajurjeva» reportaža o pozabljenih dolinah

2.

Mladi «Dom» ima za sabo 40 let svojega obstoja, a od tega večino 39 let prisilnega odmora, ker mu nacionalistične sape niso ne samo po uradih, ampak tudi v cerkvi pustile kaliti. Pa vendar mu je trenutno lažje kot «Matajurju», ki ima za seboj 18 let neprestanega izhajanja, a nima na voljo toliko izvirnih dopisov, sodelavcev in pomočnikov, kot bi jih po toliko letih z nekaj domače pameti in razumevanja moral imeti. Kar njegove bralce najbolj razveseli, so njegovi izvirni članki, bolj od učenih razprav v jeziku, ki ga preprosti ljudje v teh dolinah po krivdi šol ne morejo razumeti. V svoji zadnji številki je «Matajur» spet, kot že večkrat, prinesel lepo reportažo o pozabljenih dolinah Beneške Slovenije.

Zdelo se nam je, da beremo potopise pokojnega Riharda Orla, ki je še pri svojih 75. letih krepko korakal po dolinah zahodne Beneške Slovenije in tudi prav po dolini Spodnje in Gornje Črneje in Dobja mimo gradu slovitih Savorgnanov. Tudi dopisnik Matajurja je znal najti pot ne samo do vasi, ampak tudi v srca preprostih slovenskih ljudi, ki so še ostali v dolini, blizu Nem, pod visokimi Čufinami in Javorjem.

Malo ljudi je odseljevanje še pustilo v Dobju in Črneji, toda tisti, ki so še tu na pragu Nem, govorijo pač svojo slovensko govorico, kot so jo pred desetimi leti z didaktičnim ravnateljem Orlom in zdaj 1967 z dopisnikom Matajurja. Želeli bi Matajurju, da bi nas popeljal še v druge nepoznane doline Beneške Slovenije in nas približal tem zapuščenim ljudem. Še bolj pa bi želeli, da bi, podobno kot Dom, zbral tod ljudi, ki bi njegovo pisanje približali skromni bralni sposobnosti teh ljudi, ki imajo tako slabe šole.

V Kaninovi senci

Bil bi pravi čudež, ko bi sedanji naslednik prejšnjega rezijanskega župnika dona Antonia Pagnuttija, mladi župnik Barazutti znal tako sukati pero kot ga je Pagnutti po 15. letih v rezijanskem župnijskem glasilu «All'ombra del Canin». Zato pa je v aprilski številki župnijskega glasila za Ravenco in Solbico malce preveč slovesnega tona in manj prisrčnega stika s farani, kot ga je znal najti don Pagnutti. Moženski opat, rezijanski kavaliere Lettig, sedanji župan Pericle Beltrame in še razni drugi ter celo šolske pesmice pozdravljajo bivšega in priporočajo sedanjega rezijanskega župnika. Uradna Rezija premore veliko retoričnega govorenja in pisanja, verjetno izpod peres raznih državnih uslužbencev. Prav nič ne kaže, da bi se mladi in gotovo požrtvovalni župnik hotel kaj bolj približati materinemu rezijanskemu narečju ali pa da bi vsaj obljubil, da se bo v koncilskem duhu skušal vsaj nekoliko naučiti rezijanščine, da bi se vsaj osvobodil tolmačenja perpetue in drugih tolmačev ter da bi pri spovedi znal oceniti mero rezijanskih kletvic in rezijanskih običajev.

Dve sta zanimivi vesti v župnijskem listu. Članek o hotelu «Val Resia», ki je stal 60 milijonov lir in ki sta ga izgradila brata Toni in Sandro Tosoni brez deželne podpore, ki ne priteka v Rezijo za turistične infrastrukture kot za druge karnijske doline. V hotelskem baru sta kamin in ognjišče združena v harmonično celoto, a terasa odkriva pogled na Muzce in deloma tudi na Kanin.

Prav tako velik odmev so vzbudili glasovi o uspehih rezijanske falkloristične skupine na Beli. Žela je uspehe na odru gledališča «Lirico di Milano» in privabila tudi številno rezijansko kolonijo v Milanu, ki je vzdihovala od domotožja. Kako ne bi, saj se je celo vzviseni «Il Corriere della Sera» v svoji številki z dne 13. februarja t. l., ki je v članku svojega dopisnika Emilija Pozzija «videl v petju in plesih te rezijanske skupine morda edini izraz njihove neodvisnosti ali pa nekaj njihove resnične izvirnosti». V vsej svoji previdnosti je milanski list le priznal rezijansko samobitnost, ki je taka, kot jo Rezijani pojmujejo, uradni krogi pa ne priznavajo javno. Tudi cerkveni ne. V Milanu so dajali tipično svoje izvirne rezijanske pesmi in plese: «Zagatina», «Cuzzerina», «Marica — Rinina», «Te male» (Te majhne) in «Dvi žane» (Dve ženi). Ustvarjalna umetniška sila rezijanskih ljudi je nepresahljiva in zato pojejo tudi v teh pesmih za tujo publiko v svoji rezijanščini o mladi ljubezni, o veliki povodnji v starih časih in v «Dveh ženah», o fantu, ki mora dvoriti dvema ženama sam, ker so vsi drugi možje na delu v tujini.

V Milanu so uživali v igri njihovih plesov v mimični izraznosti njihovega petja, toda kaj pa v sami Reziji, ko vsi javni uslužbenci, vštevši župnika ne razumejo ničesar od svojih občanov vernikov, in sodržavljanov! Župnik želi v svojem listu, da bi folkloristi obogatili svoj repertoar ter da bi se moral najti nekdo, ki naj bi ustvaril nekaj novega in prilagodil novo tematiko na že staro rezijansko izročilo. Ljudje, ki poznajo neizčrpno rezijansko ljudsko zakladnico, samo zmajujejo z glavo nad tako sodbo. Mi pa ne, ker pač vemo, da je potrebno za poznavanje tega ljudskega petja predvsem vsaj osnovno znanje rezijanščine, česar ne bi bilo mlademu župniku težko se naučiti.

• • •

Tudi v zadnjih dveh mesecih so župljani darovali precej denarja za cerkvene potrebe, od 1000 do 5.000 lir. List «All'ombra dei Canin», ki bi se lahko imenoval «Pod Kaninovo senco» in se uredništvo zaradi tega ne bi podrlo, kot se ni zaradi takšnega naslova osejanskega župnijskega glasila, je imel v prvih dveh letošnjih mesecih 59.000 izdatkov in 22.000 lir dohodkov, torej okoli 37.000 primanjkljaja. Med darovi je zabeležen izreden darovalec «Primorski dnevnik» s 1000 lir prispevka.

(Nadaljevanje sledi)

a. r.

MOSKOVSKA REVIJA «SPUTNIK» DOKAZUJE

Reakcijsko letalo je staro točno sto let

V pariškem muzeju hranijo načrte in pojasnila «Delte», ki si ga je pred 100 leti omislil ruski častnik Telešov, ki je svoj izum tudi patentiral

V dveh povojnih desetletjih se je že nekajkrat zgodilo, da so ob kaki pomembnejši iznajdbi kjerkoli na svetu prišli sovjetski ljudje na dan, da ta iznajdba ni nič novega ker da je to v bistvu iznajdba tega ali onega njihovega človeka, v nekaterih primerih, da gre celo za iznajdbo njihovega človeka iz preteklega stoletja, če ne že prej. Zaradi tega so v določenih krogih postavili v dvom celo teoretično obdelavo in tudi praktične poskuse, ki jih je izvedel «oče rakete» Ciolkovski. V eni svojih zadnjih številk prihaja z razmeroma zelo drzno trditvijo tudi nova sovjetska poljudno znanstvena revija «Sputnik», ki prinaša konkretne podatke o tem, da je reakcijsko letalo iznajdba ruskega človeka, pa čeprav hkrati vemo, da so se prva reakcijska letala pojavila v zadnjih mesecih druge svetovne vojne, ko so nekaj primerov reakcijskih letal izdelali Nemci, med tem ko je italijansko podjetje Caproni že pred vojno izdelalo in uspešno preizkusilo letalo na reakcijski pogon. Rekli smo, da je trditev, ki jo postavlja moskovski «Sputnik» drzna in vendar je vredno se pri njej ustavitvi.

Kakor je znano, je letalstvo staro le 60 let. Res je, da je od prvih drznih poletov bratov Wright do danes letalstvo napravilo velikanski skok, toda rekli smo že, da so reakcijska letala praktično stara kvečjemu 25 let. Moskovski «Sputnik» pa govori, da je reakcijsko letalo, vsaj teoretično, staro že 100 let. Reakcijsko letalo je torej po njegovem starejše od klasičnega letala na propeler in batni motor. Potemtakem je trditev resnično drzna. Hkrati pa so tu dokumenti, ki jih ne moremo zanikati. Sicer pa prepustimo besedo «Sputniku», odnosno avtorju članka, ki dobesedno pravi:

«To se je zgodilo pred točno sto leti. Pripovedujmo kar po vrstnem redu. Iskanje podatkov me je privedlo v arhiv: «Sklep ministra vojske pehotnega generala Miljutina...» (29. september 1869. leta). Berem dalje v zapiskih te mape in zvem, da se je na ministrstvu za vojsko obrnil topničarski častnik Telešov s predlogom za gradnjo letala.

«Zanimivo je, kakšen je bil ta načrt. Ali mi bo uspelo ga najti? Listam po mapah arhiva, toda — načrta nikjer.

«Na koga naj se sedaj obrnem, kje naj ga sedaj iščem?... Ruski iznajditelji 19. stoletja, če jim ni uspelo naleteti na razumevanje v domovini, so se po navadi obrnili na Francijo ali Anglijo, da bi tam patentirali svoje iznajdbe.

«Napisal sem pismo nadzorniku arhivskih skladov pariškega muzeja letalstva gospodu Rougevinu. Odgovor mi je prišel nepričakovano naglo. In to kakšen odgovor! Gospod Rougevine mi je poročal, da se v pariškem nacionalnem inštitutu za industrijske posebnosti hrani patent ruskega iznajditelja Nikolaja Telešova za letalo «Delta» z zračno reaktivnim motorjem, ki je bil prijavljen leta 1867.

«Zdi se neverjetno. Celo letalo Možajskega, ki je bilo patentirano leta 1881, je bilo na propeler in na batni motor. Telešovu pa je uspelo patentirati svoj načrt reaktivnega letala 14 let pred tem. Ali ne gre morda za napako? Pregledujem dokumente, ki sem jih dobil iz Pariza: fotokopije razlage potenta in črtežev letala ter črtežev zračno-reaktivnega motorja.

«Letalo «Delta» je monoplan (letalo z enim krilom. Op. ur.). Ustvarjalna misel konstruktorja je torej za skoraj sto let prehitela pojav letala s podobno obliko. Da bi se prepričali v to, je dovolj, da pogledamo na risbe Telešova in na silhueto sodobnega reakcijskega letala.

«Delta» Telešova ima horizontalno «krmilo» za vodenje letala navzgor ali navzdol, vertikalno pa za spreminjanje smeri desno ali levo.

V svojih razlagah Telešov pravi, da krila... «morejo biti izdelana iz železa ali kake druge ustrezne kovine. Krilo se prekriva z nepropustno tkanino».

Ko je načrtoval letalo «Delta», je iznajditelj predložil tudi izvirен motor, ki ga je imenoval «toplorodni zrakometalec». Po svoji shemi ta motor predstavlja prototip sodobnega reaktivnega letalskega motorja. Genialnost tega odkritja moremo oceniti šele danes, ko so podobni motorji omogočili letalom, da razvijejo brzine, ki so večje od zvočne brzine.

«Motor letala, ki si ga je zamislil Telešov, je obstajal iz oklepa, v katerem je bila komora za segrevanje goriva, črpalke za vbrizgavanje segretega goriva v komoro za izgorevanje. Zmes se je nato vbrizgavala v komoro, v kateri je eksplodirala zaradi istočasno povzročenih električnih isker. Učinek izgorevanja je skozi reaktivno odprtino uhajal v zrak in pri tem proizvajal reaktivno potisno silo.

«Razumljivo je, da motor, ki ga je predložil Telešov, ni povsem popoln. Toda njegova shema vključuje vse osnovne elemente sodobnega letala na reakcijski pogon.

«Patent, ki ga je Telešovu izdalo francosko ministrstvo za trgovino, nosi datum od 19. oktobra 1867. Uradniki carske Rusije niso mogli razumeti te iznajdbe. V pariškem muzeju letalstva se hrani tudi model letala «Delta» in reakcijskega motorja, ki sta bila izdelana po risbah Telešova», zaključuje moskovska revija «Sputnik».

Samo ob sebi se razume, da je ruski častnik svoj načrt sicer izdelal in ga utemeljil, toda kako bi bili tedaj ta načrt izvedli, je drugo vprašanje. Tedanja tehnika se prav gotovo ni mogla spuščati v izvajanje zamisli, ki je bila sicer preprosta, vendar pa tedaj neizvedljiva, saj še niso poznali danes tako izpopolnjenih goriv, s katerimi pa se še vedno ubadajo, ko gre za večje in zahtevnejše motorje.

Del črteža za letalo «Delta» z reakcijskim motorjem, ki ga je pred sto leti ruski častnik Telešov predložil francoskemu ministrstvu za trgovino in ki mu ga je to tudi patentiralo z dnem 19. oktobra 1867

modni kotiček

Tudi nam bodo v kratkem na razpolago obleke iz papirja

Na bližnjem velesejmu v Padovi bodo prikazali, kaj zmore moda

Čez nekaj dni, 31. maja, bo v Padovi otvoritev 45. mednarodnega velesejma. To bo v italijanski ženski modi važen datum, saj bodo na tej mednarodni gospodarski razstavi prvič prikazali razna ženska oblačila, izdelana iz papirnatih tkanin. To bo torej nekakšen «boom» oblačil, katerih cena se bo gibala od 1000 pa do največ 7.000 lir.

V enem izmed naših zadnjih modnih člankov smo že govorile o velikem uspehu papirnatih oblačil v Franciji ter smo napovedale njihovo uveljavitev tudi v drugih državah. No, prva država v Evropi, ki je želela slediti Franciji, je bila prav Italija, ki je na področju ženske mode njen večni tekmec.

Seveda je radovednost italijanskih žensk za to novo modo, ki bo prvič prikazana v Padovi, izredno veliko. Še večja bo potem, ko bodo lahko same prepričale, da so papirnata oblačila predvsem lepa in elegantna ter razmeroma poceni.

Najbolj so ženske v skrbeh, če se takšna oblačila razlikujejo od normalnih in če se jim pozna, da so iz papirja. Proizvajalci nam zagotavljajo, da ne. Le zelo vešče oko bo namreč lahko ugotovilo, da nova obleka ni iz piqueta ali bombaža. Tako popolna je namreč imitacija različnih tkanin.

Enostavna poletna obleka v različnih modernih krojih in barvnih kombinacijah bo na primer stala komaj 1.000 lir. Nosile jo bomo pa lahko vsaj sedemkrat, nakar jo bomo seveda vrgle v smeti (pomislite, kakšna olajšava za naše omare, ki so vedno prenapolnjene s starimi oblačili, s katerimi ne vemo ne kod ne kam). Katera si takšne obleke ne bo skušala privoščiti? Koliko žensk si bo lahko za tako ceno privoščilo tudi najbolj drzne in ekstravagantne modele, ki bi si jih sedaj že zaradi cene ne moglo?

Toda papir ne bo služil le za dnevne in športne obleke, temveč tudi za večerne in poročne. Tako bo baje najlepša poročna obleka stala komaj 7.000 lir. Iz papirja bo tudi pajčolan, venček za na glavo in celo poročni šopek.

Na velesejmu v Padovi pa ne bodo na ogled le oblačila iz raznih papirnatih tkanin, temveč si bodo obiskovalci mogli ogledati tudi različne tkanine iz papirja, ki bodo že v kratkem na tržišču in iz katerih si bodo ženske same izdelovale po volji različne modele.

In kar je še najvažnejše, je to, da so papirnata oblačila tudi glede ostalih lastnosti podobna navadnim tkaninam: tako jih je prav lahko krojiti in šivati, ne mečkajo se in z lahkoto jih likamo. Prav tako so odporna tudi proti vlagi, le da so v primeru, da se močno zmočijo, manj trajne.

Naj potolažimo tudi ženske, ki bi se bale nositi takšno obleko češ, da je vnetljiva. Tudi te nevarnosti ni. Obleka iz papirja ni vnetljiva ter ni zato takšne nevarnosti, kot je bilo na primer pri oblekah iz naylona, s katerimi so imele mnoge ženske zelo slabe izkušnje.

Toda padovski velesejem bo prikazal tudi razne novosti, ki zadevajo moške. Tako bodo razstavljene tudi kravate iz papirja, ki bodo seveda predvsem zelo poceni, razen tega pa jih bo mogoče nositi vsaj petkrat, ne da bi bile zmečkane, ali pokvarjene.

Če bo nova moda uspela, kot si njeni ustvarjalci obetajo, ali bolje, kot nam obljubljajo, potem bo to pomenilo za naš ženske pravi raj. Predvsem si bomo lahko privoščile razne vrste oblačil, saj nas cena ne bo posebno skrbela. Razen tega pa se bomo še rešile skrbi, kam s starimi oblačili. In če pomislimo, da se takšne obleke ne bodo niti mečkale ter da bodo izredno lepih barv in vzorcev, potem bi nas skoraj mikalo, da bi se že sedaj navdušile zanje.

HOROSKOP

OVEN (od 23.3. do 20.4.) Ne začenjajte z razpravami, ki ne bodo privedle nikamor. Neki prijatelj vam ni prijatelj.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pozitiven dan, vendar boste morali temu sami pripomoči. Občudujete neko osebo, pa ne bo iz tega nič.

DVOJČKA (od 21.5 do 22.6.) Delo vas je precej zdelalo, zato počivajte. Skušajte ugotoviti, kaj si ljubljena oseba želi.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Nakazuje se ploden dan. Vprašanje je, kako ga boste izpeljali. V družini bo precej razgibano.

LEV (od 23.7. do 2.8.) Pripravite vse, da boste poslovnega tekmeca ugnali. Srce vam pravi, da boste imeli srečo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Po dolgih pripravah se boste prerinili na zeleno vejo. Včasih ste preveč zahtevni ali pa trmasti.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Že drugi so vam utrli pot, zato bo delo lahko. Čemu ste ljubosumni, ko nimate vzroka.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Z drznimi pobudami ne boste prilezli nikamor. Več sistema. Mir v družini.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Okrepite delovno ekipo, v kateri delate. Privoščite si nekoliko več duševne hrane.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V vašem delu ali poslih boste zabeležili zastoj. Zganiti se bo treba. Mir srca.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nepreviidnost boste drago plačali. To naj vam bo šola za v bodoče. Središče boste vesele družbe.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dobre pobude in zagotovljen bo uspeh Včasih je lepo, prepustiti se sanjarjenju, čeprav ne koristi.

Homerjeva «Odiseja» v filmu

RIM, 24. — Italijanska televizija in filmsko podjetje Dina de Laurentiisa sta se dokončno pogodila za snemanje filma po Homerjevi «Odiseji». Film bodo začeli snemati 1. julija, režijo bo prevzel Franco Rossi. Scenarij za film bodo izdelali Bonicelli, Bon, Codignola, Prosperi in Renzo Rosso.

Film, ki ga bodo snemali približno pet mesecev, obdeluje zgodbo Odiseja, njegovo dolgo potovanje, njegove neštete in neverjetne prigode, skratka vse, kar je opisal Homer. Seveda bo to bolj prosto povzemanje zgodbe, ki pa bo vendarle ostalo čim bolj tesno s samim Homerjevim tekstom.

Po dosedanjih načrtih bodo okoli 80 odstotkov filma posneli na odprtem. Posamezne kadre in dele filma bodo snemali na številnih otokih Sredozemlja.

Ves film bo razdeljen na osem epizod, ki bodo trajale približno po eno uro. Film bo posnet v barvah in na traku od 35 milimetrov.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Gombaccijeva v Torbandena

V galeriji Torbandena se nam prvič predstavlja s kiparskimi deli Tržačanka Alice Gombacci-Maovaz, ki nam je že znana po svojih nadvižno iztolkljanih ustvaritvah v bakru, srebru in zlatu. To umetnost je povzela po svojem bratu Sigfridu Maovazu, ki je v zadnji dobi prešel popolnoma v slikarstvo.

Kot kaže vrsta risb in temper, se tudi ona z uspehom posveča slikarstvu, kjer pa ne more v sproščeni silovitosti oblik teles, njih gibov in leg, prikriti svoje kiparske narave. Velik kip sedečega dekleta in dvanajst manjših del v bronu nedvomno izpričuje izredno močan zagon, s katerim se Gombaccijeva loteva kiparstva, ki je sicer pretežno moška domena. Se pa njeno kiparsko oblikovanje, ki sicer izhaja iz okolja poimpresionistov, tu pa tam tudi slikovito ekspresionistično pne v učinkovite plastike, kot npr. v bronu «Dinamika Ikarusa» in «Metamorfoza».

Mitološka snov Ikarusovega poleta se ponavlja še v prikazu statično občutenega vzleta in razgibanosti padca. Sproščeno podajanje nagubano izgrizenih oblik je povsod izčiščeno sleherne lepotnosti in skoro moško občuteno. kar se še krepkeje zgoščuje v prikazovanju vojne preteklosti s pretresljivo grozotnostjo nagnito izmaličenih oblik teles v bronu «Pietà 1940-45» ter v kipu «Vojna», ki jo poosebljа kraljevska ptica roparica, orel s svojo žrtvijo, človekom.

MILKO BAMBIČ

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 25. MAJA 1967

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 9.30 Orkestri - 9.00 Maša - 9.50 V prazničnem tonu - 10.50 Zbor ljubljanskih bogoslovcev - 11.10 Vesele harmonike - 11.30 Tržaški motivi — 12.00 Za smeh in dobro voljo - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 14.45 Karakteristični ansambli - 15.15 Gershwinovi motivi - 15.45 Melodije iz operet - 16.15 Trio Dava Brubecka - 16.30 Orkestra Pacchiori in Bevilacqua - 17.00 Komorni orkester «Ferruccio Busoni» - 17.45 Glasba za transistornik - 18.30 Viozzi: Kvartet - 18.50 Wolmer in njegov ansambel - 19.00 Pisani balončki - 19.30 Najnovejši uspehi - 20.00 Šport - 20.30 «Nauk hčerama», enodejanka - 21.30 Alenka Pinterič in «5 Fans» - 22.00 Harmonija zvokov - 22.40 Basist Dragiša Ognjanović - 23.00 Glasba za lahko noč.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba - 10.15 Polke in valčki - 10.45 Beležke - 11.00 Skladbe B. Smetane - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Na sporedu Ogerman in Koleman - 14.00 Glasba po željah - 15.00 Iz operetnega sveta - 15.45 Mladinski zbori - 16.20 Radijska igra - 16.50 Veliki orkestri - 17.40 Ital. narodne pesmi - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Uspele melodije - 22.15 Orkester Bacharach.

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.07 Skladbe za godala - 9.30 Nabožna oddaja - 10.15 Haendlova suita št. 14 — 10.35 Plošča za poletje - 11.00 Triptih - 11.30 Operna antologija - 14.40 in 15.10 Plošča za poletje - 16.00 Program za najmlajše - 16.30 Ameriške nove plošče - 17.00 Neapeljske pesmi - 17.30 Literarna oddaja - 18.15 Veliki variete - 19.30 Luna park - 20.20 Odrska glasba - 21.05 Pianist Geza Anda - 21.50 Holandska lahka glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.15 — Poročila - 8.45 Plošča za poletje - 9.35 Glasbeni album - 10.00 Roman - 11.42 Pesmi desetletja - 12.15 Dokumentarec - 13.00 Brez naslova - 14.00 Juke box - 15.15 Pogovorimo se o glasbi - 16.00 Plošča za poletje - 16.33 Veliki orkestri - 17.25 Nogometna tekma Inter-Celtic 19.50 Giro d'Italia - 20.10 Tedenski pregled opernih prireditev - 21.00 Glasbeno govorni spored - 21.40 Plesna glasba.

III. program

10.00 Schumannove skladbe - 10.55 Hektor Berlioz - 12.10 Quantzova sonata 12.20 Rossini in Britten - 13.00 Antologija interpretov - 16.40 Tartinijeva sonata - 17.30 Brero in Ibert - 18.45 Kulturne aktualnosti - 19.15 Koncert - 20.00 Casella: «La donna serpente».

Slovenija

6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00 in 19.30 — Poročila - 7.05 Telesna vzgoja - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola - 9.25 Pesmi o tovarišu Titu - 9.40 B. Lesjak: Mišja svatba - 10.15 Naši pevci v francoskih operah - 11.00 Turistični napotki - 11.15 Za vsakogar nekaj - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Domači ansambli - 12.30 Vzgoja vinske trte na brajdah - 12.40 Hrvatska glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Odmevi z baletnih odrov 15.30 Zvočni razgledi - 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Turistična oddaja - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Iz opere «Don Carlos» - 18.45 Jezikovni pogovori 19.00 Lahko noč otroci! 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Domače pesmi - 21.00 Mlada jugoslovanska lirika 21.40 Glasbeni nokturno - 22.10 Makedonska umetna glasba 23.05 Orkester Ray Anthony.

Ital. televizija

11.00 Nabožna oddaja - 16.00 Giro d'Italia - 17.25 Nogometna tekma Inter-Celtic, v odmoru dnevnik - 19.15 Nemirna leta 1918-1940 - 19.45 Šport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.0 Film: «Stava», sodeluje Toto - 21.55 Girosprint - 22.30 50 let po bitki na Piavi - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.00 Francoščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Film: «Lancio nel vuoto» - 22.20 Filmske in gledališke kronike.

Jug. televizija

9.55 Titova štafeta v Beogradu - 11.00 TV v šoli - 12.20 Angleščina - 20.00 S proslave dneva mladosti na stadionu JA 21.30 Dnevnik - 22.00 Ob dnevu mladosti - 23.00 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 20.4, najnižja 12.5, ob 19. uri 19.3 stopinje, zračni tlak 1010.6 stanoviten, vlaga 60 odst., veter zahodnik 10 km na uro, nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 19 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 25. maja
Telovo
Sonce vzide ob 4.24 in zatone ob 19.39. Dolžina dneva 15.15. Luna vzide ob 22.11 in zatone ob 5.12.
Jutri, PETEK, 26. maja
Dragica

V KOMISIJI ZA JAVNA DELA POSLANSKE ZBORNICE

Sprejet zakonski osnutek o nakazilu 14 milijard lir za železniška dela

Na predlog ministra za javna dela bodo ta prispevek lahko v celoti izplačali takoj, ko bo zakonski osnutek sprejel tudi senat - S temi sredstvi bodo lahko dogradili tudi krožni predor v Trstu

Komisija za javna dela pri poslanski zbornici je sprejela zakonski osnutek, ki sta ga svoj čas predložila demokristjanska poslanca Belci in Bologna, in ki pooblašča vlado, da izda prispevek v višini 14 milijard lir za izpopolnitev začetih odnosno napovedanih del na železniškem omrežju dežele Furlanije - Julijske krajine. Minister za javna dela Mancini, ki se je udeležil seje komisije je predlagal, naj bi v zakonsko besedilo vnesli poseben člen, po katerem naj bi bila vlada pooblaščena, da bi takoj po sprejetju zakona lahko dala na razpolago celoten znesek 14 milijard lir, čeprav se bodo ta sredstva izplačala v petletnem razdobju od leta 1967 do 1971. Ministrov predlog je komisija soglasno osvojila.

O pomenu dogodka je poslanec Belci sinoči izjavil, da bo mogoče z nakazanimi sredstvi dokončati krožni železniški predor, ki bo povezoval južni del mesta in zlasti industrijsko pristanišče z barkovljansko progo, ter speljati nov odsek železniške proge med Krminom in Redipuglio na progi Trst-Trbiž. S tem bo tržaško pristanišče pridobilo na agilnosti pri manipulaciji blaga in pri poslovanju sploh, kar mu bo v veliko korist v konkurenčnem boju z drugimi pristanišči. Kakor hitro bo zakonski osnutke potrdil tudi senat, bo mogoče razpisati ustrezne natečaje za izvedbo del, ne da bi morali čakati za to na letne prispevke, temveč kar naenkrat za celotno razdobje skupaj.

VIII. vsedržavni prikaz industrijskega filma

Danes se v Trstu zaključi 8. vsedržavni prikaz industrijskega filma, na katerega je poslalo svoje kratkometražne izdelke več desetin italijanskih industrij. Posebna žirija, ki jo sestavlja sedem industrijcev in kritikov, med njimi docent filmologije na rimski univerzi prof. Mario Verdone, bo v večernih urah v dvorani Avditorija razdelila nagrade za najboljše prikazane filme. Včeraj so zavrteli še zadnjih devet filmov na sporedu, v večernih urah pa je bila na programu posebna retrospektivna predstava z naslovom «Delo na morju».

Danes dopoldne ob 10. uri bo v glavni kongresni dvorani trgovinske zbornice napovedano «4. srečanje med kinematografijo in industrijo», na katerem bodo strokovnjaki razpravljali o odgovornosti kinematografije pri formiranju mladine. Svečanosti v zvezi z začetkom srečanja se bo udeležil tudi generalni vladni komisar dr. Cappellini.

V statut finančne družbe je bilo namreč vnešeno pravilo, na osnovi katerega je bil upravni svet pooblaščen, da poveča kapital največ do 7,5 milijarde lir z izdajo navadnih obveznic v roku enega leta od dneva, ko je bila družba vpisana v seznam podjetij.

Poleg tega bo upravni svet razpravljal tudi o vprašanju notranje organizacije družbe.

V soboto v Nabrežini poimenovanje slovenske šole po Igu Grudnu

V soboto ob 11. uri bo v šolskih prostorih slovenske srednje šole v Nabrežini uradna proglasitev imenovanja te šole po pesniku Igu Grudnu.

V nedeljo, 4. junija bo podobna svečanost na slovenski srednji šoli na Opčinah, ki nosi ime pesnika Srečka Kosovela. Svečanosti so seveda združene s kulturnim sporedom, na katerega se dijaki marljivo pripravljajo.

To je lep praznik za vsako šolo, zaradi tega vabimo zlasti starše dijakov, da se svečanosti udeležijo.

V ponedeljek seja upravnega sveta Dež. finančne družbe

V ponedeljek se bo sestal upravni svet Deželne finančne družbe, ki bo razpravljal o nekaterih osnovnih vprašanjih življenja družbe. Seja bo ob 9.30 na sedežu deželnega odbora na Trgu Oberdan. Predsedoval ji bo dr. Malipiero.

Upravni svet naj bi med drugim imenoval glavnega ravnatelja družbe ter sprejel sklep o povečanju kapitala na 7,5 milijarde lir, na osnovi pooblastil, ki mu jih je dala skupščina članov.

ZADNJA PREMIERA SG V SEZONI 1966-67

«Birozavri» v odlični uprizoritvi našega gledališča v Kulturnem domu

Režija in odrska realizacija Jožeta Babiča - Glasbena oprema Pavla Merkuja - Vrsta izjemnih odrskih stvaritev

Sezona Slovenskega gledališča se približuje kraju. Sinoči nam je pripravilo svojo zadnjo premiero, če ne upoštevamo še najavljenega gostovanja ljubljanske Drame. Na spored je prišla komedija mladega italijanskega avtorja Silvana Ambrogija «Birozavri» (I Burosauri v izvirniku) v sočnem prevodu Nika Koširja.

Pred dnevi sem zapisal ugotovitev, da se letošnja sezona našega SG končuje v lahkotnem slogu. Tudi Ambrogijevi «Birozavri» to potrjujejo, čeprav tu ne gre za navadno zabavajočo komedijo, pač pa za farso na račun polipa skoraj celotne človeške družbe na katerem koli koncu sveta, za vsemogočno birokracijo, ki se je zapredla v državnih aparatih starih in novih družbenih sistemov in s svojimi tisočerimi lovkami sesa kri zdravi razsodnosti. Ambrogi si je seveda sposodil italijansko državno birokracijo, ki je malodane klasičen vzor te pošasti in njene «birozavre», čeprav se mogoče zdi, da je ta izraz le nekoliko prestrašen za vso množično čredo «birozavrčkov», ki gomazijo po vseh mogočih zaprašenih uradih in kradejo čas sebi, družbi, ki jih vzdržuje, pa denar in ničkolikokrat tudi živce.

Ambrogijevo delo ni kaj posebnega in velikega, je pa prijetno zlasti zato, ker se problema ne lotuje z ne vem kakšnimi načelnimi in ideološkimi odnosi in niti ne s kakšno teatrsko ali literarno megalomanijo. Svojih junačkov se je lotil tako, kot se portretist loteva svojih objektov, pa mu pri tem ne gre samo za to, da ulovi zgolj njihovo zunanjo podobnost, temveč jim s ščepcem karikaturistične naslade skuša vtisniti tudi pečat z birokracijo okužene mentalitete. Zato pred nami ne zaživijo le kot kolesca v mehanizmu ogromnega stroja, temveč tudi kot toliko tragikomičnih usodic, izvirajočih iz njihovega položaja ujetnikov birokratskega sistema. Niti enkrat samkrat ne useka Ambrogi z moralističnim bičem, a je prav zato tem bolj prepričljiv ko nam svoje junačke podaja neprisiljeno z vsemi njihovimi malimi človeškimi lastnostmi in uradniškimi ambicijami, katerim se moramo smejati, a v istem hipu z njimi tudi vsaj malo trpeti že samo ob pomisli, da smo morda tudi sami, zavestno ali podzavestno, verniki svetega Birokracija.

Našo uprizoritev «Birozavrov» je pripravil režiser Jože Babič, ki jim je dal tudi scensko podobo po lastni zasnovi in v glasbeni opremi P. Merkuja. Na oder je s skromnimi, a učinkovitimi sredstvi, postavil enega izmed toliko uradov, ki životarijo za sivimi fasadami častitljivi.. palač in s smotrno razdelitvijo prostora v nadstropje in v dvojni del pritličja, ločen z namišljeno steno, dosegel diskretno scensko razgibanost. Kot sceno je tudi režijo zasnoval na povsem realističnem konceptu in skrbel predvsem za drobno karakterizacijo nastopajočih oseb. Tako je pred nami zaživela kar cela galerija živih, v vsakdanji praksi srečujočih, produktov birokracije, ujetih v skupno usodo pozabljenega urada, ki je že deset let obstajal brez potrebe in celo protizakonito, čeprav so uradniki v njem z vso birokratsko navado uro na uro nabijali na zaprašene akte uradne pečate in «reševali» uradne vloge, dokler ga niso povsem po naključju (ali bolje zopet zaradi birokratične vneme predstojnika) odkrili in ukinili.

V posameznih vlogah so nastopili Rado Nakrst kot načelnik oddelka dr. Altamura, Jožko Lukeš (Martini), Stane Raztresen (Fisichella), Miranda Caharija (strojepiska), Danilo Turk (svetnik Massara), Silvij Kobal (računovodja Terenzi), Alojz Milič (sluga), Edvard Martinuzzi (načelnik personalne službe), Leli Nakrstova (Ilarija), Zlata Rodoškova (funkcionarka), Dušan Jazbec (zdravnik) in Lidija Kozlovič (dekle iz okrepčevalnice).

Vsi so svoje like ustvarili skrbno in bili ujeti v lepo in prepričljivo kolektivno igro, učinkovito zlasti v prvem dejanju, gledališko znatno močnejšem od drugega, v katerem zaživi tipično vzdušje uradniškega ambienta in njegovih ljudi v vseh tistih drobnih zbirokratiziranih človeških navadicah, ki dajejo temu vzdušju pečat in ki se na enak način odražajo tako ob srebanju obvezne kavice ob določeni urici kot ob tragičnem življenjskem koncu svetnika Massare. A če naj iz vse galerije res lepih stvaritev posebej omenim mimo vseskozi dinamičnega načelnika oddelka dr. Altamure Rada Nakrsta, samo eno, pri čemer pa drugim nočem nikakor odrekati tega kar so ustvarili, potem naj bo to Raztresenov Fisichella, čudovito oblikovan tako v maski kot v skoraj brezbesedni igri za uradniško mizo, tem edinim svetom tipičnega predstavnika drobne uradniške birokracije.

Občinstvo je predstavo živahno spremljalo in na kraju vse nastopajoče in režiserja nagradilo s cvetjem in zasluženim aplavzom.

j. k.

Nizozemski komorni zbor na koncertu v «Verdiju»

V gledališču «Verdi» je včeraj nastopil v okviru pomladanske koncertne sezone Nizozemski komorni zbor, ki ga vodi Felix de Nobel; on sam ga je tudi pred 30 leti ustanovil. Zbor sestavlja 18 profesionistov (10 žensk in 8 moških). Tak zbor je mogoče bolj posebnost za italijansko kot za slovensko občinstvo. Vsekakor pa imamo v primeru včerajšnjih gostov opraviti z zares odličnim zborom lepimi, krasno se zlivajočimi glasovi, kjer se nikoli noben pevec posebej ne sliši, združeni pa zvenijo ubrano kot orgle.

Program se je pričel s pravim biserom polifonije, katerega avtor je skladatelj čudnega imena: Jacobus Clemens non Papa. Besedilo skladbe je ena sama beseda «sanctus». Že pri tej skladbi je zbor pokazal vse svoje vrline. V prvem delu je potem odpel še Kyrie in Glorio iz Palestrinove maše «Assumpta est». Pri pesmi Ave Maria Spanca de Victorie se je zbor razdelil na dva manjša zbora, kjer se je spet pokazala velika sposobnost pevcev. Sledile so pesmi madrigalistov Vautora, Weelkesa in Morleya, vse zelo lahkotne, živahne, razen ene, ki je bila pravzaprav žalostinka za prijateljem. Dvojni zbor je odpel tudi daljšo skladbo J. S. Bacha Komm, Jesu, komm.

V drugem delu so bili na sporedu le sodobni avtorji: Hindemith (ki je sicer umrl 1964), Holandec Badings in Dallapiccola. Zbor je zapel šest pesmi, ki jih je Hindemith uglasbil na besedilo R. M. Rilkeja (v francoščini). Tudi Badingsove pesmi imajo francosko besedilo, medtem ko je Dallapiccola uglasbil (že pred več kot 30 leti) besedilo Michelangela Buonarrotija Mladega. Vse te skladbe se izrazito prilegajo komorni izvedbi in je tako tudi z njimi gostujoči zbor dosegel popoln uspeh.

Ne preveč številno občinstvo je goste nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem.

DEŽELNI URADNI VESTNIK OBJAVLJA ZAKON ŠTEV. 7

Podpora deficitarnim občinam in občinam prizadetim med osv. borbo

Deželna uprava bo v petnajstih letih za te podpore izdala skoraj eno milijardo lir

Zadnji uradni vestnik dežele Furlanije - Julijske krajine objavlja deželni zakon štev. 7, ki vsebuje dopolnilna pravila k deželnemu zakonu štev. 6 iz preteklega leta o podpori občinam, ki imajo deficitarne proračune. Lanski zakon je predvideval podporo občinam, v deželi, ki so v denarni stiski in beležijo primanjkljaje zaradi najetja posojil za razna javna dela v letih 1963, 1964 in 1965. Omenjeni zakon je zbudil pri občinskih upravah veliko zanimanje in je mnogo občin že dobilo podporo.

Nov zakon, ki ga sedaj objavlja uradni vestnik, gotovo ne bo rešil resnega vprašanja reforme krajevnih financ, ki je v pristojnosti države, marveč bo dopolnil podpore in ugodnosti, ki jih določa stari zakon, ter bo prispeval k izboljšanju finančnega položaja občin, katerih primanjkljaj onemogoča razvoj.

Prvo dopolnilo novega zakona razteguje prispevke za plačevanje obresti na posojila tudi za leto 1962, ko je država prekinila občinam vsako podporo. Od sedaj naprej bo torej dežela dajala prispevek v višini 4 odst. tudi na obresti posojil, ki so jih deficitarne občine najele leta 1962. za gradnjo ali za okrepitev vodovodov, kanalizacije in pokopališč, za gradnjo ali ureditev občinskih in notranjih cest v naseljih in za gradnjo ali okrepitev naprav za dobavo električnega toka naseljem. Trajanje prispevka velja za bodočih petnajst let.

Nov zakon predvideva tudi prispevke za posojila najeta za gradnjo ali posodobljenje županstev. Tudi ti prispevki bodo znašali 4 odst. najetih posojil za dobo od 1962, do 1965. leta.

Tretja novost novega zakona pa se nanaša na ugodnosti občinam, ki so bile delno uničene, nekatere celo požgane za časa osvobodilne borbe.

V to skupino spadajo občine Ahten, Barcis, Fojda, Doberdob, Forni di sotto, Neme in Števerjan. Za te občine je predviden deželni prispevek, vedno v višini 4 odst., za največ petnajst let, na kakršna koli posojila, se pravi tudi za posojila, ki so jih najele za javna dela od 1. julija 1954. do 31. decembra 1965 leta, če na ta posojila ne uživajo državne podpore ali kakega drugega prispevka na osnovi drugih zakonodajnih ukrepov. Za drugo skupino občin, Devin - Nabrežina, Enemonzo, Tarčent in Trasaghis, pa se deželni prispevek nanaša samo na najeta posojila za javna dela za posamezna naselja, in sicer Cerovlje, Mavhinje, Medja vas, Vižovlje, Esemon di sotto, Sedilis in Avasinis.

Prednost pri dajanju omenjenih prispevkov bodo imele male občine in občine, ki še niso dobile prispevkov na osnovi lanskega zakona. Deželna uprava bo za te podpore v roku petnajstih let porabila skoraj eno milijardo lir.

Delovanje deželnih komisij

Včeraj se je sestala stalna deželna komisija za kmetijstvo, gozdove in gorsko gospodarstvo, ki ji je predsedoval svetovalec Angeli. Zaključila je proučevanje členov odborovega zakonskega osnutka o postopkih za izvajanje javnih del, ki so v njeni pristojnosti. Večina članov komisije je dala ugodno mnenje o teh ukrepih.

Pod predsedstvom svetovalca Renata Bertolija se je včeraj sestala tudi tretja stalna komisija za šolstvo, delo, socialno skrbstvo in socialno podporo, higieno in zdravstvo. Komisija je razpravljala o dveh zakonskih osnutkih deželnega sveta. Prvi zakonski osnutek, ki so ga predložili svetovalci Bergomas, Moschioni, Coghetto in Calabria, se nanaša na ukrepe za strokovno izobraževanje bolničark, socialnih asistentk in otroških negovalk, Drugi zakonski osnutek, ki so ga predložili svetovalci Ramani, Pittino, Renato Bertoli in Volpe, pa se nanaša na spremembe kraljevega odloka o strokovnih šolah in domovih za bolničarke. Glede prvega zakonskega osnutka je odbornik dr. Nardini poudaril, da je ukinitev plačevanja prispevka bolničark v domovih zelo zapleteno vprašanje in da mora biti rešeno v vsedržavnem okviru. Odbornik Dal Mas je poudaril, da bi bilo treba posredovati v Rimu za rešitev omenjenih vprašanj. Po daljši razpravi je komisija sklenila, da odloži obravnavo tega ukrepa. Zatem je komisija soglasno odobrila drugi zakonski osnutek o spremembah kraljevega odloka.

Pod predsedstvom svetovalca Ribezzija se je včeraj sestala peta stalna komisija za javna dela, urbanistiko prevoze in turizem, ki je začela proučevati posamezne člene zakonskega osnutka o novem postopku pri izvajanju javnih del.

Četrta smrtna žrtev strašne nesreče v Križu

Strašna prometna nesreča, ki se je pripetila v Križu 9. aprila letos, je žal zahtevala še četrto smrtno žrtev. Sinoči ob 23.15 je na ortopedskem oddelku bolnišnice po 46 dneh brezuspešnega zdravljenja izdihnil 81-letni upokojenec Giusto Busetti iz Križa, Nabrežinska cesta 11.

Kot znano je tistega usodnega deževnega večera 30-letni Giordano Coronica s svojim avtom zapeljal v gručo ljudi, ki je sredi ceste skušala pomagati ponesrečeni 78-letni Angeli Pertotovi vd. Giorgi, katero je malo prej povozil avtofurgon iz Padove. Coronica je do smrti povozil Pertotovo, podrl pa je duhovnika De Santija, 63-letnega Atilija Tenceja, 64-letnega Rocca Giraldija, 56-letnega Giorgia Orzana in Busettija. Tence je podlegel poškodbam naslednjega dne po nesreči, nekaj dni pozneje tudi Giraldi, včeraj pa nesrečni Busetti.

Deželni odbornik Nardini sprejel podpredsednika pokrajine

Deželni odbornik za zdravstvo in higieno Nardini je včeraj sprejel podpredsednika tržaške pokrajine prof. Apiha. Na razgovoru mu je prof. Apih obrazložil vprašanja tržaške umobolnice, v kateri je potrebno zgraditi nove naprave in poskrbeti za povečanje števila osebja. Odbornik Nardini je ponovil zagotovilo, ki ga je že dal pokrajinskemu predsedniku Savoni, da bo dežela denarno pomagala za rešitev teh vprašanj. Poleg tega je še omenil, da bi bilo primerno ustanoviti deželno komisijo, ki naj bi proučila vprašanje vseh umobolnic v deželi, v okviru vsedržavnega zakona o reformi zdravstva. Hkrati je odbornik Nardini zagotovil, da bo obiskal umobolnico pri Sv. Ivanu.

Opekla se je s kropom

Ko se je sinoči 3-letna Flavia Lo Bello iz Ul. Battisti 20 igrala v kuhinji, je potegnila k sebi gorilnik na plin, si nase polila lonec vroče vode, ki je stal na gorilniku in zadobila opekline druge stopnje po obrazu in prsih

NA VABILO PREDSEDNIKA DEŽELNE VLADE KOROŠKE

Dr. Berzanti odpotuje jutri na dvodnevni obisk v Celovec

Med obiskom bodo govorili o vprašanjih, ki zanimajo obe deželi

V petek in soboto bo predsednik deželnega odbora dr. Berzanti uradno obiskal Celovec. Obisk dr. Berzantija spada v okvir prijateljskih odnosov, ki jih ima dežela Furlanija-Julijska krajina že od svoje ustanovitve s sosednimi deželami. Dr. Berzantija bodo spremljali podpredsednik deželnega odbora Giacometti in odbornika Masutto in Marpillero.

Program obiska predsednika Berzantija na Koroškem je zelo obširen. Poleg raznih sprejemov in osebnih stikov, bodo ob obisku tekli tudi razgovori o raznih vprašanjih, ki zanimajo obe deželi. V tej zvezi so bile že sestavljene posebne delovne skupine izvedencev iz Furlanije Julijske krajine in avstrijske Koroške, ki so že svoj čas začele razpravljati o raznih vprašanjih, ter so pripravile poročila s predlogi in priporočili za njihovo rešitev. Te delovne skupine so obravnavale predvsem vprašanje gradnje cest, ureditev vodnih tokov, obrambe pred naravno ujmo, načrtovanja, turizma ter ustanovitev univerze na Koroškem, kar bi ustvarilo pogoje za večjo izmenjavo izkušenj na znanstvenem področju. Dejstvo je, da sta obe deželi zainteresirani za rešitev vprašanj, kot na pr. cestnih zvez, razvoja turizma in trgovinskega prometa. Vsa ta vprašanja bodo v Celovcu obravnavali v petek. V soboto zjutraj pa bo predsednik Berzanti odpotoval v Beljak, kjer bo obiskal gradbišče nove avto ceste in gradnjo nasipov pred poplavami. V Beljaku se bo predsednik dežele sestal tudi s tamkajšnjim županom Zimmererom.

Prepovedan promet med dirko Trst-Opčine

Tržaška občina sporoča, da bo za časa avtomobilske dirke Trst-Opčine, ki bo 28. maja, prepovedan promet in ustavljanje avtomobilov v Ulici Fabio Severo, vključno na Trgu Ulpiano, do kamnitega znamenja 400 metrov naprej od zadnje postaje filovije štev. «17», in sicer: dne 27. t.m. od 13.30 do 19. ure zaradi poskusne vožnje in 28. t.m. od 8.15 do 14. ure zaradi dirke.

Vsa vozila, ki bodo v omenjenem času našli parkirana na prepovedanem mestu, bodo odstranili z uradnim ukazom.

Zato bo ves promet za časa poskusne vožnje in dirke usmerjen po drugih ulicah, promet vozil po sledečih ulicah, ki se stekajo v ulice po katerih je prepovedana vožnja, pa bo dovoljen le do dirkalne proge, in sicer: Ul. Giustiniano, Carpison, Romagna, Catullo, Coroneo, Ospedale Militare, Marconi, Castagneto, Lucio Vero, Sottoripa, Kolonja, Kantù, delle Primule, del Prato, dello Scoglietto, Bazoviška cesta (državna cesta 14), Konkonelska reber, Ul. Commerciale, Scala Santa, ter vse druge poti, ki se stekajo na dirkalno progo.

Važno za zavarovance ustanove INAM

Pokrajinsko ravnateljstvo INAM in pokrajinska zdravniška zbornica iz Trsta sporočata zavarovansem INAM, stanujočim v tržaški občini, naj od 1. junija dalje za nujne zdravniške preglede na domu v nedeljah, praznikih in ponoči kličejo telefonsko številko 37.265 (Policlinico triestino).

Zasedanje delavcev konopljarn v La Spezii

Predvčerajšnjim je bilo v La Spezii vsedržavno zasedanje vseh članov notranjih komisij konopljarn v Italiji ob udeležbi vsedržavnih tajnikov: Cichitta za CGIL, Migliorine za CISL in Novarettija za UIL. Na zasedanju je prišlo do izraza nezadovoljstvo delavcev konopljarn zaradi razlik med njimi in ostalimi tekstilci. Na zasedanju so zato zavrnili zahtevo delodajalcev, da bi tudi v novi delovni pogodbi določili za delavce konopljarn slabše pogoje kot veljajo za tekstilce sploh. Zato naj bi jim zvišali plače. Na zasedanju so se končno dogovorili o nadaljnji borbi.

V OKVIRU 19. VZORČNEGA VELESEJMA

Specializirano lesno področje tudi letos v ospredju zanimanja

Geslo 16. mednarodne lesne razstave bo: «Od surovine preko polizdelka do končnega izdelka»

V okviru 19. vzorčnega velesejma bodo, kakor predvideno, tudi letos posvetili poseben poudarek razstavam lesa in izdelkov lesne industrije ter prikazu kave. Doslej je za letošnjo razstavo priglasilo svojo udeležbo okoli 1100 razstavljavcev, od tega nekako polovica iz tujine, in to iz 30 različnih držav. Uradno in s kolektivnimi razstavami pa bo na velesejmu nastopilo 12 tujih držav.

V okviru lesnih prireditev se pripravljajo tudi letos «stalni dnevi», ki si bodo sledili od 1. do 5. julija in ki bodo obsegali II. mednarodno srečanje o trgovini z lesom, na sporedu 1. in 2. julija, ter vrsto poslovnih in strokovnih srečanj med prizadetimi operaterji, od 3. do 5. julija. Letos bo na strokovnih srečanjih govora predvsem o prednostih avtomacije na področju lesne proizvodnje, o čemer bo govoril podpredsednik italijanske zveze trgovcev z lesom in pluto, g. C. Rosa iz Neaplja, ki bo razvil temo z naslovom «Trgovina z rezanim lesom v prihodnosti». V tem okviru bodo nastopili tudi nekateri kanadski, švedski in italijanski industrijci. Podravnatelj angleške «Timber Research and Development Association» bo govoril o novih metodah pri manipulaciji lesa. Ob tej priložnosti bodo zavrteli tudi poseben film. O «vplivu industrializacije v tropičnih deželah na distribucijo in potrošnjo listnatih eksotičnih vrst lesa v Evropi» bo govoril predstavnik ženevske Organizacije za hrano in kmetijstvo pri Evropski gospodarski skupnosti T. J. Peck. O tem vprašanju bodo govorili tudi nekateri francoski in afriški strokovnjaki.

Na 16. mednarodni lesni razstavi, ki jo bodo letos organizirali na podlagi parole «od surovine preko polizdelka do končnega izdelka» bodo sodelovali, poleg Državne ustanove za celulozo in papir in glavnega ravnateljstva za gozdno gospodarstvo pri ministrstvu za kmetijstvo, številni italijanski industrijci in nekateri izmed najvidnejših proizvajalcev iz Evrope in iz čezmorja. Tu bodo nastopili, poleg Avstrije, Jugoslavije in Romunije tudi številni razstavljavci iz Afrike, Azije in obeh Amerik. Končno naj omenimo, da je že doslej zagotovilo svoj prihod na sejmišče precejšnje število poslovnih poslanstev iz tujine.

Drugo področje, ki mu bo letos posvečena posebna pažnja, je kakor rečeno, področje kave. Na sporedu je tudi letos mednarodni dan kave, ki bo 30. junija, in v okviru katerega bodo organizirali strokovna srečanja in sestanke med prizadetimi operaterji. Dan kave bo kmalu za zborom mednarodnega znanstvenega združenja o kavi (ASIC), ki bo na tržaški univerzi od 2. do 10. junija. Strokovne razprave na sejmu se bodo udeležili med drugimi predstavnik francoskega združenja za trgovino s kavo Rault, znani strokovnjak F. Le Chevalier in številni drugi industrijci in trgovci iz vse Evrope. Na velesejmu bodo v skladu s tem priredili posebne razstave posvečene kavi in njenim nadaljnjim proizvodom.

Umestitev pokrajinske komisije za splošne zadeve in osebje

Včeraj je pokrajinski predsednik dr. Savona umestil prvo stalno pokrajinsko svetovalsko posvetovalno komisijo za splošne zadeve in za osebje. Ob tej priložnosti je predsednik poročal tudi o stikih, ki jih je imel v Rimu za prireditev proslave 50-letnice prihoda Italije v Trst.

Nato je predsednik obvestil člane komisije o obveznostih pokrajinskega odbora in sveta ter jim je predložil v proučitev sklep o spremembi pravilnika o delavcih v umobolnici, za katerega je komisija dala ugodno mnenje.

V aprilu so v smislu čl. 91 cestnega zakonika zaradi povzročitve prometnih nesreč s smrtnimi žrtvami ali hudimi poškodbami za povožene osebe, odvzeli vozniška dovoljenja naslednjim osebam: Karlu Sancinu za 12 mesecev, Bernich vd. Meneghelli Ani za 3, Giuseppu Tamburiniju za 3 in Marinu Ciferriju za 2 meseca, Enniu Rugu pa za 6 mesecev zaradi ponovnih prekrškov vozniških pravil.

LINEA
TRST
VIA CARDUCCI 4

«LINEA» — VIA CARDUCCI 4

Magija barv v bogastvu oblačil «LINEA» ima v svojih izgotovljenih oblačilih silovitost rdeče barve, nežnost rumene in iskrenost sinje barve, spokojnost rjave in duševni mir zelene barve, veselost oranžne in otožnost sive barve.
Vsi barvni odtenki, iztrgani prirodi so danes na voljo cenjeni klienteli trgovine «LINEA», ki se lahko ponaša, da more v vsakem trenutku v vseh letnih časih zadovoljiti vsakogar tako s svojo izredno izbiro modelov, kot tudi s svojimi zmernimi cenami glede na kakovost blaga, začenši od najbolj preprostih pa vse do najbolj razkošnih!

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

DANES, 25. t. m. ob 16. uri abonma nedeljski popoldanski D1),
v soboto, 27. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma G1 in invalidski),
v nedeljo, 28. t. m. ob 16. uri

SILVANO AMBROGI

BIROZAVRI

(I Burosauri)

Prevod: NIKO KOŠIR
Zvočna oprema: PAVLE MERKU'
Režija in odrska realizacija: JOŽE BABIČ

V torek, 30. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma)

Alfred Néoclès Hennequin

MOJE DETE

komedija v treh dejanjih

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na telefon 734265.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠKEDENJ
vabi člane in prijatelje na ogled slovenskega filma
«V E S N A»
ki bo predvajan v petek, 26. maja ob 20.30 v društvenih prostorih, Škedenjska ul. 124.

Razstave

V pasaži Rossoni na Corsu Italia razstavlja slikar Silvester Godina. Istočasno razstavlja tudi Loredana Riviani. Razstava je odprta od 22. do 31. t.m.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel danes, 24. t.m. redni sestanek od 19. do 20. ure v prostorih kluba, Ulica dei Montecchi 6.

* * *

V petek, 26. t.m. ob 20.30 v prvem in pol ure kasneje v drugem sklicanju, bo v mali dvorani Kulturnega doma izredni občni zbor akademskega kluba «Jadran». Na dnevnem redu bo sprememba statuta v zvezi s priznanjem klubu statusa «periferičnega krožka» na univerzi.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Ivan Cankar obvešča, da danes odpade telovadba za otroke zaradi praznika.

* * *

Danes, 25. maja bo v Boljuncu v domači kino dvorani ob 20.45 predvajan slovenski film «Vesna». Prosvetno društvo Prešeren vabi vse vaščane da si ogledajo film.

DRŽAVNA SREDNJA ŠOLA
«IGO GRUDEN»
v Nabrežini
V soboto, 27 maja 1967, bo ob 11. uri v šolskih prostorih uradna proglasitev **IMENOVANJA ŠOLE** po pesniku **IGU GRUDNU.**

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
vabi v nedeljo, 28. maja tržaške Slovence na IV. obmejno srečanje. Podrobne vesti dobite v oglasu na goriški strani.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 24. maja se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 84-letna Natalia Radovan vd. Beaco, 67-letni Carlo Bacer, 82-letna Antonia Savron vd. Deberardi, 74-letni Giusto Tommasini, 53-letni Arduino Fabris, 83-letna Anna Penich vd. Delleaste, 60-letna Antonia Budrovich por. Gubertini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na štev. 90-235.

Darovi in prispevki

Ob priliki pogreba vaščana Gabrijela Ote daruje Bogomil Zobec 1000 lir za prosvetno društvo Prešeren.

Vesela tržaško-openska družba zbrana v Krepljah, daruje 4750 lir za spomenik padlim na Opčinah.

Namesto venca na grob pokojne mame gospoda ravnatelja Mira Tavčarja poklanja Dijaškemu domu v Trstu 12.000 lir in Marijanišču na Opčinah 12.000 lir učiteljstvo osnovnih šol in otroških vrtcev nabrežinskega ravnateljstva.

Slovenski film VESNA bodo predvajali:

DANES, 25. maja ob 17. uri v župnijski dvorani v Ricmanjih;
DANES, 25. maja ob 20.45 prosvetno društvo Prešeren v Boljuncu;
v petek, 26. maja ob 20.30 prosvetno društvo ŠKEDENJ;
v soboto, 27. maja ob 20.30 prosvetno društvo Slavec v Ricmanjih;
v nedeljo, 28. maja ob 20. uri prosvetno društvo Zvezda v Podlonjerju

SPZ

Kino

Nazionale 15.00 «El Cisco» Eeastmancolor. Antonella Murgia, William Berger.
Excelsior 14.00 «Caprice — la cenere scotta» Barve De Luxe.
Fenice 15.00 «I pionieri dell'ultima frontiera» Colorscope. Rita Thusingam.
Eden 14.00 «Un uomo, una donna» Technicolor. 2 nagradi Oscar. Anouk Aimee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 14.00 «L'uomo del braccio d'oro» Frank Sinatra, Kim Novak. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 14.00 «Il gioco delle spie» Technicolor. Rory Calhoun, Evi Marandi.
Alabarda 14.30 «Doppio bersaglio» Technicolor. Yul Brynner.
Filodrammatico 15.00 «Il ragazzo che sapeva amare» Technicolor. Patty Pravo, I Giganti.
Moderno 14.00 «L'arcidiavolo» Technicolor. Vittorio Gassman, Claudine Auger.
Cristallo 15.00 «Kriminal» Cinemascope technicolor.
Aurora 15.00 «Lilli e il vagabondo».
Garibaldi 15.00 «Duello a El Diablo» Technicolor. James Garner, Bibi Anderson.
Capitol 16.00 «Dalla terrazza» Technicolor. Mirna Loy. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Impero 15.30 «Non stuzzicate la zanzara».
Vittorio Veneto 14.30 «Le stagioni del nostro amore» Enrico Maria Salerno(Anouk Aimee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 14.30 «7 giorni di fifa» Technicolor.
Astoria (Ulica Zorutti, filobus št 1) 14.30 «Alle frontiere del Far West» Technicolor.
Astra 15.30 «Per un pugno di donne».
Abbazia 14.30 «Sicario 77 vivo o morto» Technicolor. Robert Mark.

LETNI KINO
Satellite (Borgo S. Sergio, fil. 19, 20, 21) Skorajšnja otvoritev.

Izleti

SPDT priredi 28. t.m. izlet na Caven in Kucelj ob času cvetenja narcis in avrikeljnov (gorskih jegličev). Koča na Cavnu bo oskrbovana.

Prijave do petka zvečer. Odhod ob 7. uri zjutraj po legalni uri iz začetka Ul. Fabio Severo.

* * *

P.D. Marij Matjašič-Milan v Barkovljah priredi v nedeljo 11. junija t.l. izlet v Velenje na Štajerskem. V dopoldanskih urah bo ogled narodnega muzeja na Urhu pri Ljubljani. Sledilo bo skupno kosilo in nato odhod v Velenje. Odhod ob 6. uri izpred sedeža pri Rumeni hiši; za udeležence iz mesta bo odhod ob 5.30 pri postajališču openskega tramvaja. Povratek ob 23. uri. Potuje se s kolektivnim potnim listom. Vpisovanje vsak dan od 18. do 20. ure na sedežu pri Rumeni hiši do 28. t.m.

Mali oglasi

VAJENKO išče frizerski salon «Florida», via L. Vero 5. Tel. 36-664.

GOSPODINJSKO pomočnico tudi mlado — prva služba — išče družina Raffa, Milan, Bonaparte 12.

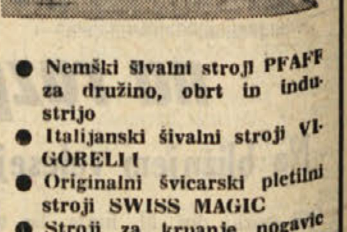

- Nemški šivalni stroji PFAFF za družino, obrt in industrijo
- Italijanski šivalni stroji VIGORELLI
- Originalni švicarski pletilni stroji SWISS MAGIC
- Stroji za krpanje nogavic VITOS
- Naprave za prevlačevanje kovinskih gumbov
- Stroji za likanje in likalniki za obrt in industrijo
- Šivanke, potrebščine, specializirana popravljalnica

Delponte Pietro & C.
Trst, Ul. Timeus 12 Tel. 90.279

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novost:
Haggard:
ALLAN QUATERMAIN 1.700 lir

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama in nona

MARIJA BANDI roj. RAPOTEC

iz Prebenega

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes ob 16. uri na pokopališču v Dolini.

Žalujoči mož in otroci z družinami

Prebeneg, 25. maja 1967

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Štirje tatinski «dolgolasci» obsojeni skupno na 11 let zapora

Gre za žalosten primer ezulskih mladeničev, ki si v novih razmerah niso znali najti pogojev za pošteno življenje

Pred tržaškim kazenskim sodiščem predsednik Edel, tožilec Tavella, zapisnikar De Paoli) je bila včeraj obravnava proti štirim mladeničem, ki so bili obtoženi številnih tatvin, ki so jih zagrešili v zelo hudih obtežilnih okoliščinah.

Značilno za včerajšnjo obravnavo je bilo to, da so se na zatožni klopi znašli trije «dolgolasci». Mladeniči so se res ponašali z dolgimi lasmi, toda lahko se vprašamo, če je v tem primeru res šlo za tipičen pojav protesta novega rodu proti obstoječemu redu, ali pa le za čisto navaden primer mladinskega kriminala, ki se navadno izživlja brez dolgih las. Menimo, da gre v tem primeru bolj za drugo tolmačenje, kot za prvo.

Na zatožni klopi so se znašli v pripornem stanju: 1. 22-letni Giancarlo Rota s Proseka Ul. S. Maurizio 131, ki je bil aretiran 29. marca letos; 2. 19-letni Eligio Coslovich s Padrič 60 (aretiran 29. marca letos in ki je bil že sojen zaradi nekega prekrška ter mu je bila odpuščena neka druga kazen); 3. Bruno Auber, star 20 let, s Padrič 60 (aretiran 31. marca letos; tudi on je že imel opravka s pravico); 4. Guerrino Rota, star 36 let, s Proseka Ul. S. Nazario 131. Ta je bil že v zaporu zaradi nekega drugega prekrška.

V vseh teh primerih gre za ljudi, ki prihajajo s svojimi družinami iz bivše cone «B» in ki si kljub precej ugodnim pogojem niso znali ustvariti pametnih pogojev za življenje. Res je, da je bil na primer eden izmed njih (Coslovich) precej nesrečen, saj je izgubil mater pri neki prometni nesreči, ki jo je zakrivil neki avstrijski avtomobilist. Njegova družina ni do sedaj prejela še nikakršne odškodnine.

Gianfranca Roto, Coslovicha in Auberja so obtožili tatvine v škodo trgovca Piera Kaligera v Ul. Timeus 3. Mladeniči so vdrli v trgovino ter odnesli s seboj razna moška oblačila, en vžigalnik in 3.000 lir. Obtožnica je dolžila Coslovicha, da je prav on zamislil tatinski podvig.

Coslovicha in Auberja so nadalje obdolžili, da sta ukradla številne predmete (električno svetilko, rezervne žarnice, en transistorski sprejemnik, dve avtomobilski svečki in en moški dežnik) v avtu Bruna Micheleja, ki ga je ta parkiral v Ul. Gambini. Nadalje sta bila obtožena, da sta se s silo polastila raznih predmetov in 1.500 lir, ki jih je imela v svoji torbici Cornelia Cappelletti. Prekršek sta mladeniča zagrešila v Ul. S. Pellico.

Auber je bil nadalje obtožen, da je ukradel več steklenic likerjev in drugega blaga v prodajalni kruha, ki je last Vita Pizzige v Ul. Giulia.

Coslovich in Rota Guerrino sta bila obtožena še neke druge tatvine raznih oblačil in denarja ter otodja s katerim sta potem poskušala vdreti v nek lokal v Ul. D'Alviano.

To so splošni obrisi dejavnosti teh priložnostnih «dolgolascev». Gre za čisto navadno tatinsko dejavnost, ki je značilna za najnižji sloj tržaških kriminalcev.

V svojem obtožilnem govoru je javni tožilec nastopil sicer precej strogo, toda navsezadnje umerjeno, kar so priznali tudi branilci. Za Giancarla Roto je zahteval 2 leti in 6 mesecev zapora ter 200.000 lir globe, za Coslovicha 4 leta in 6 mesecev zapora ter 250.000 lir globe, za Auberja 3 leta in 6 mesecev zapora ter 250.000 lir globe, a za Guerrina Rota zvišanje za šest mesecev zapora in 80.000 lir globe nad raven kazni, ki mu jo je odmerilo tržaško sodišče prejšnji teden.

Sodišče je kaznovalo Giancarlo Rota z 1 letom in 4 meseci zapora ter 40.000 lirami globe, Coslovicha z 1 letom in 6 meseci zapora ter 60.000 lirami globe, Auberja z 1 letom in 6 meseci zapora ter 60.000 lirami globe. Končno je zvišalo kazen Guerrinu Roti na skupnih 6 let in 9 mesecev zapora ter 230.000 lir globe.

Prepir med sosedama

Včeraj zjutraj so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 55-letno gospodinjo Amelio Tonini por. Faidutti iz Ul. Ponziana 5 ter jo spreje li na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh zaradi lažjih ran in udarcev po tilniku, levem sencu obrazu in ramenih. Toninijeva je povedala, da se je malo prej na stopnišču stavbe, v kateri stanuje, zaradi slabega sosedstva sprla z 52-letno Bruno Zucchijevo. Beseda je dala besedo in Zucchijeva je začela Toninijevo pretepati po glavi s čevljem. Preiskavo o zadevi vodijo agenti s komisariata Stare mitnice.

Nemški državljan skrivnostno ranjen

Včeraj ponoči nekaj minut po eni uri so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico in sprejeli na nevrokirurški oddelek 26-letnega nemškega državljana Carla Reinekeja iz Altunialsa v Nemčiji, z začasnim naslovom pri pomorski agenciji «Martinoli». Reineke se bo moral zdraviti 8 dni zaradi več ran in udarcev po glavi, levi obrvi, obrazu in pijanosti. Bolničarji so povedali, da so ponesrečenca prevzeli v hotelu «Impero» v Ul. Sant'Anastasio 1 v takem stanju. Nihče ni znal povedati, kako se je Reineke ponesrečil. V teku je preiskava karabinjerjev s postaje Tor San Piero.

PO ODOBRITVI V KOMISIJI POSLANSKE ZBORNICE

Kmalu nov zakon o prodaji globoko zmrznjenih živil?

Po novem zakonu bodo lahko visoko zmrznjena živila prodajale vse trgovine z živili, seveda pod določenimi pogoji

Komisija za industrijo poslanske zbornice je na zakonodajni stopnji sprejela zakon, ki dovoljuje prodajo globoko zmrznjenih živil v vseh trgovinah, ki prodajajo živila vseh vrst, brez kakršne koli omejitve v zvezi s sedanjim obrtnim dovoljenjem, ki se morda nanaša le na prodajo določenih vrst živil, odnosno kmetijskih pridelkov. Zakon je bil sedaj poslan v odobritev senatni komisiji za industrijo.

Zakonski osnutek določa, da tudi trgovine, ki sedaj prodajajo samo sveže kmetijske pridelke (povrtnino, sadje itd.) lahko dobijo dovoljenje za prodajo globoko zmrznjenih živil. Toda v vseh omenjenih primerih je prodaja globoko zmrznjenih živil odvisna od higienskih in zdravstvenih pravil.

Dovoljenja za prodajo bodo izdana pod enim samim nazivom «globoko zmrznjena živila», ki obsega vse vrste globoko zmrznjenih živil predelanih, parkiranih in hranjenih pod stalno temperaturo, ki ne sme biti višja od 18 stopinj pod ničlo. Živila bodo morala biti hranjena pod omenjeno temperatura od izvora do prodaje potrošnikom.

Dovoljenje za prodajo globoko zmrznjenih živil bodo dobili vsi trgovci, ki bodo predložili potrdilo občinskih zdravstvenih oblasti, da razpolagajo s prostori, ki ustrezajo higienskim in zdravstvenim pravilom za prodajo teh vrst živil. To pomeni predvsem, da bodo morali biti prodajni obrati opremljeni s hladilniki, v katerih bodo trgovci hranili globoko zmrznjena živila pod predpisano temperaturo.

Ta zakon bo sprostil prodajo globoko zmrznjenih živil, ki je sedaj dovoljena samo določenim trgovskim obratom. Z razvojem trgovske razdeljevalne mreže so potrebni tudi novi sodobni zakoni, ki ne bodo več omejevali trgovine z raznimi živili samo na specializirane obrate, kar podražuje živila in omejuje njihovo prodajo tudi v krajih, kjer se ne splača odpreti teh obratov. To pomeni, da bodo na osnovi novega zakona lahko prodajale globoko zmrznjena živila vseh vrst (ribe, razne mesne izdelke itd.) tudi trgovine, ki sedaj prodajajo sadje in povrtnino, kar bo omogočilo, da bodo potrošniki našli te vrste živil, ki se vedno bolj uveljavljajo, v vseh trgovskih obratih s katerimi koli živili.

Taščo je hotel pobiti

Naveličana groženj in vsakodnevnih izpadov, je 20-letna Maria Arcangela Amato por. Berlingerio s Trga Goldoni 10 pred približno dvema tednoma zaputsila 25-letnega moža Bruna in z 10-mesečno hčerko odšla k svoji materi v Ul. Solferino 6. Po ženinem odhodu je razburjen in razdražen Berlingerio prejšnji ponedeljek vtaknil v žep dolg nož in se napotil v Ul. Solferino z namenom, da pobije taščo in ženo. Zdi pa se, da se je Berlingerio med potjo skesal, se v Ul. Battisti približal uniformiranemu policistu s komisariata na Trgu Dalmazia, mu pokazal v časopisni papir zavit nož in zaupal, da hoče pobiti taščo. Ker je policist opazil, da ima opravka z zelo razburjenim človekom, ga je na lep način prepričal, da mu je Berlingerio sledil na komisariat, kjer so ga zaslišali. Po zaključeni preiskavi, so Berlingerja prijavili sodišču zaradi nedovoljene nošnje noža.

Mož in žena ranjena pri trčenju

Na Vrdelski cesti blizu vogala Ul. delle Linfe se je včeraj popoldne pripetila prometna nesreča, katere žrtvi sta postala 48-letni uradnik Silvio Aicholzer z Lonjerske ceste št. 32 in njegova 46-letna žena Liliana Marco. Aicholzer je proti središču vozil lambreto TS 30803, na kateri se je peljala tudi žena; na omenjenem vogalu pa je treščil v «vespetto», ki jo je iz Ul. Donatello in namenjen proti Rotondi del Boschetto, privozil 15-letni dijak Alvaro Colonna s Pendice Scoglietto 5/3. Zaradi trčenja sta se zakonca Aicholzer prevrnila in se pobila. Oba so z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jima dali prvo pomoč. Aicholzer se bo moral zdraviti dva tedna zaradi udarcev in ran po čelu, nosu, prsih, in desni roki z verjetnim zlomom zapestja, njegova žena pa se je pobila in ranila po kolenih, levi nogi in desni roki ter bo okrevala v 8 dneh.

Kino na Opčinah

Ponovitev danes, 25. t. m. ob 15. uri Panavision film:

Non per soldi... ma per denaro

(Ne za drobiž... ampak za denar)

Igrajo: JACK LEMMON, WALTER MATTHAU, RON RICH in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 25. t. m. ob 19.30 Cinemascope barvni film:

ARRIVANO I RUSSI

(RUSI PRIHAJAJO)

(Zarota, ki sprošča smeh)

Igrajo: CARL REINER, EVA MARIE SAINT, ALAN ARKIN in PAUL FORD

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 25. t. m. ob 16. uri barvni film v katerem igra tudi član SG Danilo Turk-Joco:

PER UN DOLLARO A TUCSON SI MUORE

(Za en dolar se umira v Tusconu)

Ostali igralci: RONNY DE MARC, GEORGE LYCAN, GISELLE SANDRE' in drugi

podpiraj dijaško matico

VELEBLAGOVNICA nama LJUBLJANA

OBIŠČITE NAJVEČJO VELEBLAGOVNICO V SLOVENIJI

TRGOVSKA HIŠA — «NAMA» V LJUBLJANI

NASPROTI HOTELA «SLON» — VAM NUDI:

V pritličju: usnjene kovčke, potovalke, aktovke, torbe, neceserje, usnjene damske torbice, usnjene moške in ženske rokavice, usnjene denarnice, etuije, pasove.

V II. nadstropju: moško usnjeno konfekcijo (jopiči, suknjiči, plašči, telovniki) — žensko usnjeno konfekcijo (kostimi, plašči, jopice, krila). — Specializirana poslovalnica za prodajo konfekcije «KONFEKCIJA ELITA» V ČOPOVI ULICI ŠTEV. 7 LETOŠNJI MODELI — MODNI VZORCI, LEPE BARVE. IZBIRA ZA VSAK OKUS — SAMOIZBIRA — V PRITLIČJU LASTNA MENJALNICA.

10% popust pri nakupu za tuja plačilna sredstva!

Goriško-beneški dnevnik

POZNANSTVO, KI TRAJA ŽE VEČ LET

Prisrčni stiki Doberdobcev s p.d. «T. Čufar» na Jesenicah

Pevski zbor «Jezero» iz Doberdoba in godba na pihala sta priredila v soboto uspel koncert na Jesenicah - Izmenjava daril

V soboto zvečer so imeli pevci prosvetnega društva «Jezero» iz Doberdoba ter člani godbe na pihala samostojen celovečerni koncert na Jesenicah, kamor jih je povabilo delavsko prosvetno društvo Svoboda «Tone Čufar». Ob prihodu na Jesenice je Doberdobce pred gledališko dvorano sprejela domača godba na pihala, kateri je kmalu odgovorila tudi doberdobska. Koncert se je pričel ob 20. uri, kakor je bilo napovedano. V uvodu je predsednik društva Varl pozdravil zamejske rojake ter se jim zahvalil, da so se odzvali povabilu. Ob zaključku svojega govora je podaril lepo oljnato sliko Bleda. Za darilo se je zahvalil predsednik društva «Jezero» Jožko Jarc ter povabil Jeseničane v Doberdob. Kot darilo je Jožko Jarc izročil predsedniku Varlu lepo jadrnico iz roževine na marmornatem podstavku. Sledil je koncert pevskega zbora in godbe na pihala. Številno občinstvo je izvajalce nagradilo z dolgim ploskanjem.

J.

Jutri bo v Tržiču seja občinskega sveta

Za jutri zvečer je sklicana v Tržiču prva seja občinskega sveta iz pomladanskega zasedanja. Na dnevnem redu je med drugim tudi osnutek proračuna za leto 1967, vendar se predvideva, da bo prišel ta na vrsto na eni prihodnjih sej, ker bodo morali prej rešiti druge probleme.

Med tem se bodo sestali danes krajevni predstavniki KP in PSU, da bi proučili odnose med obema strankama v okviru levega centra glede na izvajanje upravnega programa občine. Seveda bodo ob tej priliki razpravljali tudi o drugih problemih, ki se tičejo odnosov med obema strankama na področju Tržiča in izvajanja skupnega upravnega programa.

Nov vozni red mestnega avtobusa bo stopil v veljavo z uvedbo legalne ure, se pravi v noči od sobote na nedeljo. V kratkem bodo po javnih lokalih razobesili podroben razpored voženj; prizadeti pa si bodo lahko za 10 lir nabavili žepno izdajo pri uslužbencih avtobusov ali na sedežu uprave.

Ravnatelj ACI premeščen v Piacenzo

Dosedanji ravnatelj avtomobilskega kluba v Gorici je bil premeščen v Piacenzo. Mladi ravnatelj, ki je vršil te posle v Gorici dve leti, se je na splošno priljubil v tem času med Goričani. Pretekli torek se je vodstvo ACI poslovilo od njega v prostorih hotela Transalpina in predsednik inž. Lodatti mu je izrekel zahvalo za opravljeno delo ter mu poklonil spominsko zlato kolajno.

V teh dveh letih, ko je vodil ACI dr. Piccioli, so bile uvedene številne novosti. Naj omenimo novi sedež ACI v Tržiču, uspešne tedne ACI, revizijo luči, gum in motorjev, avtomobilov, ter končno še moderno napravo za pranje avtomobilov.

Na njegovo mesto je bil imenovan za ravnatelja ACI v Gorici Mario Guerriero. Od dr. Picciolija so se poslovili tudi v Lions clubu.

Jutri bo v Doberdobu manifestacija za mir

Jutri, 26. maja ob 20. uri bo pred spominsko ploščo padlih borcev v Doberdobu manifestacija za mir.

Govoril bo deželni svetovalec Jožef Jarc; po govoru bodo priostni odobrili resolucijo naslovljeno na pristojne državne oblasti z zahtevo, naj se konča vojna v Vietnamu in prepreči vojna drugod po svetu. Položili bodo tudi venec pred ploščo v počastitev spomina padlih borcev.

Zborovanje organizira občinski odbor za mir.

SESTANEK SOCIALISTIČNIH UPRAVITELJEV V GRADEŽU

S krščansko demokracijo proučiti izvajanje pokrajinskega sporazuma

V rokih, ki so bili skupno določeni, uresničiti posamezne točke sporazuma in občinskih prilog

Proučitev pokrajinskega sporazuma levega centra ter prilog občin občinskih programov je bila ena izmed glavnih tem sestanka socialističnih upraviteljev v Gradežu, ki so mu prisostvovali pokrajinska tajnika Tomassich in Cadussi, pokrajinski odbornik Waltritsch, poslanec Zucalli in drugi. Vsi govorniki na tem shodu so soglasno poudarili voljo po nadaljnjem sodelovanju s krščansko demokracijo, vendar je potrebno pregledati dosedanje izvajanje sporazuma kakor tudi termine, ki so bili v njem določeni za posamezne sklepe, da bi mogli uresničiti še tiste točke v programu, ki so bile potisnjene v stran.

Med diskusijo, ki se je sukala v širšem okviru gospodarskih in socialnih vprašanj naše pokrajine, je prišla najbolj do izraza težnja po izgradnji avtomobilske ceste Villesse-Gorica, ki naj predstavlja povezavo z mednarodno cesto Ljubljana-Gorica-Benetke. Okrepi naj se tovorni kolodvor v Gorici, zgradi protosinhrotron v Doberdobu, povečajo podjetja z državno udeležbo in hitro uresniči sklep o ustanovi za kmetijsk irazvoj. Iz vseh zgoraj navedenih tem jasno izhaja zahteva socialistov, da se jasno pove, kakšna je vloga goriške pokrajine v deželnem urbanističnem načrtu in gospodarskem načrtovanju.

Poletni urnik trgovin

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bo od 28. maja pa do 23. septembra stopil v veljavo poletni urnik za manufakturne trgovine, opremo in razno blago ter za cvetličarne. Popoldne bodo te trgovine odprte od 16. do 19.45 ob sobotah in pred prazniki pa do 20. ure. Ta urnik velja za vso Goriško, z izjemo Gradeža.

Iz Ljubljane so pripeljali Tominčeve slike

Iz Ljubljane so pripeljali slike Josipa Tominca, ki so bile tamkaj razstavljene. Ravnateljica Narodne galerije Anica Cevc je prišla včeraj k županu Martini, da se je v imenu mesta Ljubljane zahvalila naši občinski upravi za pomoč pri ureditvi razstave. Obenem ga je seznanila z velikim uspehom razstave, ki si jo je ogledalo 13.000 oseb iz Slovenije ter ostalih krajev Jugoslavije in inozemstva.

Kolesarka z Oslavja je trčila ob avto

Včeraj nekaj pred 9. uro se je peljal 59-letni trgovski zastopnik Marco Bruni, ki stanuje v Gorici, na Korzu Italija 43, z avtom fiat 1300 po Ul. Sauro od križišča pred sodiščem proti županstvu. Pred sodiščem je ustavil vozilo in odprl vrata, da bi izstopil. V tistem je privozila za njim na kolesu 57-letna Klara Prinčič, vd. Komavli z Oslavja št. 11 ter treščila s precejšnjo silo v avtomobilska vrata. Pri tem je izgubila kontrolo in padla. Takoj so je odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili udarec na levem oprsju z verjetnim zlomom reber, udarec na desni nogi in druge poškodbe ter jo pridržali za 20 dni na zdravljenju.

Mestni stražnik, ki je prišel na kraj nesreče, je ugotovil manjšo škodo na biciklu.

Skupščina ACI izlet na Dunaj

31. t.m. bo na sedežu Italijanskega avtomobilskega kluba v Gorici Ul. Roma 12 skupščina članov kluba, na kateri bodo podali poročilo izvršnega odbora, lanski obračun in proračun za leto 1968.

Avtomobilski klub iz Gorice prireja avtomobilski izlet na Dunaj z ogledom razstave «Gotika v Avstriji». Prihod na Dunaj 29. junija, 30. junija ogled razstave v Kremsu, 1. julija prost dan na Dunaju, 2. junija povratek. Hrana in soba v luksuznem hotelu za ves omenjeni čas staneta 43.000 lir. Udeležbo, ki velja samo za člane ACI, je možno sporočiti tudi po telefonu.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI

Dva delavca iz Podgore obsojena, ker sta kopala pesek v Soči brez dovoljenja

Prijavil ju je koncesionar področja pri ločniškem mostu - Zaradi pomanjkanja dokazov so ju oprostili obtožbe, da sta napravili splav

Na zadnjem zasedanju goriškega okrožnega sodišča sta se morali zagovarjati dve ženi zaradi splava. Prva, 39-letna Francine Geerts por. Ferletič iz Starancana Ul. 1. maja št. 7, je bila obtožena, da je dovolila bivši babici 73-letni Mariji Fumis iz Ronk Ul. Verdi 87, da ji je napravila splav, slednja pa da je to operacijo izvedla. Obtožnica navaja, da se je to zgodilo dne 7. septembra 1965.

Obtoženka Geerts je pri razpravi odločno zanikala, da bi bilo to res ter je umaknila svoje prejšnje izjave v tem smislu, ki jih je dala v bolnišnici in na osnovi katerih je bila obtožena. Dejala je, da je bila takrat vsa iz sebe in da sploh ni vedela, kaj je govorila in kaj podpisala. Fumisova pa je s svoje strani pravtako odločno zanikala vsako krivdo ter poudarila, da sploh ni videla nikoli prej Geertsove, še manj pa da bi prejela od nje denar za izvedbo splava.

Njuna zagovornika, dr. Battello za Geertsovo in odv. Pascoli za Fumisovo, sta zahtevala, naj ju oprostijo, ker da nista storili prestopka, ki ga navaja obtožnica. Sodišče je deloma ustreglo tej zahtevi in obe oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Pri drugi razpravi so se morali zagovarjati dva delavca iz Podgore in eden iz Štandreža pod obtožbo, da so kopali in odvažali pesek iz Soče brez predpisanega dovoljenja. Obtoženi so bili 35-letni Luciano Gratton iz Podgore Ul. Attems 47, 35-letni Luciano Grasselli, ki stanuje v isti hiši ter 49-letni Pietro Apollonio iz Štandreža, Kraška ulica 275.

Prijavil ih je Vincenzo Monserviti iz Gorice, ki jih je presenetil, ko so nalagali pesek na poltovornjaka, ki sta bila last Grattona in Grasselija, na bregu Soče v bližini mostu IX. avgusta. Monserviti je trdil, da je tisto področje prevzel v najem od države ter da ima izključno on pravico odvažati pesek s tistega področja. To se je zgodilo dne 13. novembra lani ob 10.30 dopoldne. Naslednjo nedeljo se je incident ponovil in takrat je Monserviti poklical tudi karabinjerje iz Podgore, ki so ukazali raztovoriti pesek ter prijavili vse tri delavce sodišču.

Gratton se je izgovoril, da si mora pomagati s prodajo peska, ker je često brezposeln ter dodal, da je menil, da je kopal pesek izven Monservitijeve koncesije ter da je to dovoljeno. Grasselli je izjavil, da je potreboval pesek za popravila pri svoji hiši, Apollonio pa je povedal, da je delal kot delavec za Grasselija, ki ga je v ta namen najel.

Sodišče je obsodilo Grattona in Grasselija vsakega na 20 dni zapora, 20 tisoč lir globe in na plačilo sodnik stroškov. Apollonia pa je oprostilo, ker njegovo dejanje ni kaznivo. Branil je vse tri dr. Battello.

Drž. tož. dr. Caputi, preds. sodišča dr. Storto, sodnika Mancuso in Mazzarella, zapisnikar Petti.

DANES OTVORITEV V DVORANI PETRARCA

84 umetnikov razstavlja 122 umetniških fotografij

Prvo nagrado so prisodili Marogniju iz Verone za sliko «Proces: tožitelj»

Danes ob 10.30 bodo odprli v dvorani Petrarca I. vsedržavno razstavo umetniške fotografije «Città di Gorizia», ki jo ob pokroviteljstvu občinske uprave in pokrajinske turistične ustanove priredi fotografski krožek ENAL v Gorici.

Razsodišče, ki ga sestavljajo Gustavo Milozzi, Carlo Bevilacqua in Arduino Altran (vsi člani FIAF) je prejelo 752 fotografij od 192 fotografskih umetnikov iz vse Italije ter bo razstavilo samo 122 del 84 avtorjev.

Prvo nagrado je podelilo Pinottu Marogni iz Verone (Proces: tožitelj), drugo nagrado Goffredu Petruzziju iz Ferme za delo «Pašniki», tretjo Renzu Combiju iz Foggie za «Vas v Molisu», četrto Nandu Caselattiju iz Padove za «Al Piper Club», peto Lanfrancu Craccu iz Valdagna za delo «Okno».

Razstavo je z običajno veščostjo in okusom pripravil arhitekt Guglielmo Riavis, ki je s tem prispeval k dobremu izidu fotografske razstave.

Iz goriške bolnišnice

Včeraj ob 11.40 so nudili v goriški civilni bolnišnici prvo pomoč 61-letnemu mornarju Albertu Bassi, ki stanuje v Benetkah Ul .Castello 1732. Ko se je peljal s svojim avtom fiat 600 po Ul. Vittorio Veneto v smeri proti kapucinom, je trčil na križišču pri Ul. Faiti z nekim drugim avtomobilom ter se pri tem ranil na čelu in levi nogi. Okreval bo v 6 dneh. Cestna policija je ugotovila manjšo škodo na obeh vozilih.

Pri delu v tovarni IGLEA se je zbodel na žebelj, ki je molel iz neke deske, ko je stopil nanj 17-letni vajenec Virgilio De Marchi iz Gorice Ul. Brigata Pavia 29. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč za rano na desni nogi. Okreval bo v 5 dneh.

V Starancanu so aretirali ciganko

V ciganskem taborišču v bližini Starancana so včeraj karabinjerji aretirali 33-letno Amelijo Kari, ki je mati 8 otrok. Ciganka je bila namreč pred časom obsojena na tri leta zapora zaradi dvojne tatvine; od te kazni sta ji bili dve leti odpuščeni, eno leto pa bi morala odsedeti. To je bil tudi raziog za njeno aretacijo.

Vozni red vlakov

V soboto 27. t. m. bo stopil v veljavo nov vozni red vlakov, obenem z uvedbo legalne ure. Na goriški postaji je novi vozni red naslednji:

ODHODI Z GORIŠKE POSTAJE

Proti Trstu: 5.40 (A), 6.41 (A), 7.38 (D), 8.06 (A), 9.10 (D), 11.04 (A), 14.02 (A), 16.23 (A), 18.22 (DD), 18.57 (A), 19.57 (A), 21.31 (A), 22.46 (D), 23.01 (DD) *, 23.50 (A).

Proti Vidmu: 4.40 (A), 6.23 (A), 6.55 (D), 7.26 (A), 8.05 (D), 9.37 (D), 11.05 (A), 13.00 (D), 13.46 (A), 14.43 (DD) o, 15.31 (A), 17.53 (A), 19.01 (A), 19.56 (D), 21.16 (A), 22.22 (D), 23.51 (A).

Za Novo Gorico: 8.10, 14.05 in 20.01 (vsi potniški).

PRIHODI NA GORIŠKO POSTAJO

Iz Trsta: 4.39 (A), 6.20 (A), 6.53 (D), 7.24 (A), 8.04 (D), 9.36 (D), 11.01 (A), 12.58 (D), 13.44 (A), 14.42 (DD) o, 15.29 (A), 17.51 (A), 18.55 (A), 19.54 (D), 21.14 (A), 22.22 (D), 23.48 (A).

Iz Vidma: 5.36 (A), 6.39 (A), 7.36 (D), 8.03 (A), 9.09 (D), 11.02 (A), 14.00 (A), 16.21 (A), 18.20 (DD), 18.52 (A), 19.53 (A), 21.29 (A), 22.44 (D), 22.59 (DD) *, 23.49 (A).

Iz Nove Gorice: 9.53, 15.47, 21.36 (vsi potniški).

o) vozi ob delavnikih na dan pred praznikom od 24.6. do 19.9. 1967.

*) vozi ob nedeljah in praznikih od 25.6. do 10.9. 1967.

A — krajevni potniški vlak; D — brzovlak; DD — ekspresni vlak.

SPZ iz Gorice in ZKPO iz Nove Gorice prirejata

IV. obmejno srečanje v Sovodnjah

v nedeljo, 28. maja

Program:

ob 16. uri prijateljska nogometna tekma med reprezentancama obeh obmejnih področij;

ob 18. uri koncert obmejnih pevskih zborov ter združenih godb na pihala iz Trebč, Nabrežine in s Proseka

PROSVETNO DRUŠTVO IZ SOVODENJ PRIREDI

VEČERNE PLESE

V SOBOTO, NEDELJO IN PONEDELJEK

Z obiska doberdobskega pevskega zbora in godbe na pihala na Jesenicah

Kino

Gorica

VERDI. 15.15: «Doppio bersaglio», Jul Brynner in B. Ekland. Ameriški barvni film.

CORSO. 15.00: «O. K. Connery», N. Connery in D. Bianchi. Italijanski kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 15—22: «James Clint sfida Interpol», Eddie Costantine in Sophie Hardy, italijansko-francoska koprodukcija.

CENTRALE. 15.00: «Batman», A. West in B. Ward. Ameriški film v barvah.

VITTORIA. 15—21.30: «Questi pazzi agenti segreti!», Marty Allen in Nancy Sinatra, ameriški barvni film v kinemaskopu, prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič

AZZURRO. 14—22: «The Banuty killer», R. Wyller in T. Millian.

EXCELSIOR. 14—22: «Stazione luna», Jerri Lewis, A. Eckberg. Kinemaskope v barvah.

PRINCIPE. 14—22: «La bisbetica domata», L. Taylor in R. Burton. Kinemaskopski film v barvah.

S. MICHELE. 14—22: «Dalla terra alla luna», J. Cotten in G. Sanders. Barvni film

MARCELLIANA. 14—21.30: «Il sole scotta a Cipro», K. Bogarde in S. Strasberger. Barvni film.

Ronke

EXCELSIOR. 15—22: «Allarme in 5 banche», J. Seberg. Barvni film.

RIO. 15—22: «James Tont Operazione D.U.E.», L. Buzzanca. Barvni film.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna AL CORSO, Marzini, Korzo Italija št. 89, tel. 24-43.

RONKE

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «All'Angelo» dr. Sergia Olivettija, Ul. Roma 22, tel. 72393.

TRŽIČ

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Rismondo», dr. Rismondo, Ul. Toti 50, tel. 72-701.

šport šport šport šport šport šport

FINALE ZA EVROPSKI POKAL PRVAKOV

Danes v Lizboni Inter-Celtic

Samo italijanski igralci v milanskem moštvu

LIZBONA, 24. — Helenio Herrera je danes najavil postavo Interja, ki bo jutri popoldne nastopila v finalni tekmi za evropski pokal prvakov proti škotski enajsterici Celtica. Milanski klub se bo prvič po dolgih letih predstavil izključno z italijanskimi igralci in sicer:

Sarti, Burgnich, Facchetti, Bedin, Guarneri, Picchi, Domenghini, Mazzola, Cappellini, Bicicli in Corso.

Tudi trener škotske enajsterice Jock Stein je dokončno sestavil moštvo, ki se bo predstavilo zahodnonemškemu sodniku Kurtu Tschencherju v naslednji postavi:

Simpson, Craig, Gemmel, Murdoch, McNeil, Clark, Johnstone, Wallace, Chalmers, Auld, Lennox.

Tekma bo ob 17.30 in jo bodo direktno prenašali po televiziji.

* * *

LONDON, 24. — V prijateljski nogometni tekmi je Anglija premagala danes Španijo 2:0 (0:0).

* * *

KJOBENHAVEN, 24. — V povratni tekmi pete skupine za pokal evropskih narodov je Madžarska premagala danes Dansko 2:0 (1:0). Madžari so zmagali tudi v prvi tekmi in sicer s 6:0.

* * *

KILMARNOCK, 24. — Angleška enajsterica Ledds Uniteda se je uvrstila v finale turnirja za pokal sejemskih mest. V prvi tekmi je premagala škotsko moštvo Kimarnocka 4:2, v povratni tekmi pa je igrala neodločeno 0:0.

Drugi finalist bo izšel iz dvoboja med zagrebškim Dinamom in Eintrachtom iz Frankfurta.

* * *

HELSINKI, 24. — Tekma kvalifikacijskega turnirja za nastop na olimpiadi Finska - Holandska se je zaključila nedolčeno 0:0.

* * *

ZUERICH, 24. — V tekmi šeste skupine turnirja za pokal evropskih narodov je Švica premagala Romunijo 7:1 (3:0).

Po današnji tekmi je lestvica naslednja:

1. Romunija	5	3	0	2	18	13	6
2. Italija	2	2	0	0	5	1	4
3. Švica	2	1	0	1	9	5	2
4. Ciper	3	0	0	3	1	14	0

Odigrati pa morajo še naslednje tekme:

25. junija **Romunija - Italija**, 1. novembra **Italija - Ciper**, 8. novembra **Švica - Ciper**, 18. novembra **Švica - Italija**, 23. decembra **Italija-Švica**, 17. februarja 1968 **Ciper - Švica**.

Konec stavke sedmih igralcev US Triestine

Sedem titularcev Triestine je včeraj prenehalo s stavko. Vodstvo kluba je sklenilo kaznovati igralce z odvzemom plače in jih obenem prijaviti zveznim disciplinskim organom. Včeraj pa so se Sadar, Ferrara, Gentili, Ive, Martinelli in Scala prijavili na treningu, medtem ko se je Colovatti predstavil že dan prej.

DOMAČI ŠPORT

ODBOJKA

Danes, četrtek, 25. maja
Moška C liga
Ob 10. uri v Zgoniku
KRAS — GASILCI (Go)

* * *

Moško promocijsko prvenstvo
Ob 10. uri v Dolini
BREG — CRDA

* * *

Ob 10. uri na stadionu «Prvi maj»
BOR — SOKOL

NOGOMET

Danes, četrtek, 25. maja
Prvenstvo naraščajnikov
Ob 11.30 v Miljah
FORTITUDO — BREG

* * *

PRIJATELJSKI NOGOMET
Ob 15.30 v Boljuncu
BREG — OLIMPIJA (Ljubljana)

* * *

Ob 15.30 v Nabrežini
LIB. BARCOLANA — TABOR (Sežana)

ODBOJKA — PO ZAKLJUČKU ŽENSKEGA PROMOCIJSKEGA PRVENSTVA

Lepi uspehi slovenskih društev Sokol in Zarja najboljši ekipi

V nedeljo se je zaključilo žensko promocijsko prvenstvo, na katerem so sodelovala kar tri slovenska društva: Breg, Sokol in Zarja. Prvo mesto je osvojil nabrežinski Sokol, ki se je zanj do zadnjega boril z bazoviško Zarjo.

Najprej bomo podali kratek pregled vseh šestih ekip, ki so se udeležile tega prvenstva.

BREG je začel prvenstvo zelo slabo. V povratnem kolu pa so igralke pokazale velik napredek in so bile trd oreh tudi za boljše ekipe. Trener je prof. Zadnik.

CORRIDONI iz Šempetra ob Soči letos prvič nastopal. Igralke so zelo požrtvovalne, saj se borijo za vsako žogo, vendar so tudi zelo nedisciplinirane in tehnično verjetno najslabše pripravljene. Njihove zmage na domačih tleh je treba pripisovati predvsem navijačem, ki majhno telovadnico napolnijo s kričanjem. Ker nosi ekipa ime po tamkajšnji šoli in jo vodi profesor telovadbe, nima težav s prevozi, ker poskrbi za to šola s svojim avtobusom.

FARI je nedvomno najslabša ekipa tega prvenstva. Kljub temu, da ima trener Carlovatti na razpolago sorazmerno visoke igralke, se le-te niso mogle vživeti v igro in so se tako uvrstile na zadnje mesto.

PORZIO je bila v začetku zelo solidna ekipa, saj je do zadnjih tekem nihala med drugim in tretjim mestom v lestvici, potem pa je naenkrat odpovedala in zaporedoma izgubila štiri tekme. Ekipo vodi bivša igralka v B ligi Bertossi, ki je bila tudi najboljša na igrišču.

SOKOL, zmagovalec prvenstva, je tehnično najboljša ekipa. Igralke so začele s skupnim treningom šele nekaj mesecev pred začetkom prvenstva in se zato še niso mogle vživeti in nuditi gledalcem izpiljene skupne igre. Vendar niso imele posebnih težav za osvojitev prvega mesta, saj so odšle samo enkrat poražene z igrišča. Ekipo trenira D. Pertot.

ZARJA je do predzadnje tekme konkurirala za prvo mesto v končni lestvici. Ekipo sestavljajo zelo nadarjene in požrtvovalne igralke, ki bi zaslužile nastopanje v višji ligi in bodo v prihodnji sezoni nedvomno prevladovale promocijsko prvenstvo.

V celotnem prvenstvu je bila nedvomno agonistično najlepša tekma povratno srečanje med Sokolom in Zarjo, ki se je po skoraj dveurni napeti igri zaključila v korist Nabrežink s 3:2.

Tržaška federacija je letos dokazala, da je zelo neresna. Na treh tekmah se sodniki niso predstavili, na eni pa so se zadovoljili z dvema setoma! Poleg tega pa je večino tekem sodil le po en sodnik, kar je v nasprotju s pravili, pa še ta je bil večkrat nekompetenten ali pristranski.

Edino igrišče, ki kolikor toliko ustreza pravilom federacije je telovadnica Porzia v Vidmu. Ostale tri so prenizke.

Najboljšo ekipo, ki bi jo bilo mogoče sestaviti iz igralk celotnega prvenstva, bi bila sestavljena tako:

Caharija N., Filipčič N., Gabrovec J., Knez S. (Sokol); Križmančič Sonja, Križmančič Saška, Vodopivec M. (Zarja); Petaros J., Rapotec N. (Breg); Bertossi E., Gasparinetti P. (Porzio); Mattiazzi I. (Corridoni).

Za konec pa še nekaj številk: odigranih je bilo 30 tekem, od katerih se je 15 zaključilo s 3:0, 11 s 3:1, 4 pa s 3:0. 17 tekem se je zaključilo z zmago domače ekipe, 13 pa s porazom.

Po teh podatkih nam ne preostane drugega kot da želimo Sokolu uspešen nastop v B ligi, Zarji pa zmago v prihodnjem promocijhkem prvenstvu.

r-n

KOŠARKA

CHICAGO, 24. — Znano košarkarsko ekipo «Harlem Globetrotters», katere ustanovitelj in lastnik Abe Sapertstei je lani umrl, so prodali družbi «Metromedia Inc.», ki je lastnica številnih radijskih in televizijskih postaj, za tri milijone dolarjev (skoraj 2 milijardi lir).

Nedeljska kolesarska dirka veteranov za pokal Lonjerja je navdušila številne gledalce, ki so ves čas bodrili udeležence. Na slikah: zgoraj — kolesarji na Opčinah; spodaj — zmagovalec tik pred ciljem

KOŠARKA — PRED SVETOVNIM PRVENSTVOM

Glavna favorita: Brazilija v B in Sovjetska zveza v C skupini

V soboto 27. t. m. prve kvalifikacijske tekme

Medtem ko je v A skupini svetovnega košarkarskega prvenstva precejšnja konkurenca (ZDA, Jugoslavija, Italija in Mehika), bo borba v ostalih dveh skupinah nekoliko manjša.

V B skupini sta Brazilija in Poljska glavna favorita. Predvsem Poljaki so se za to prvenstvo resno pripravili, kajti že več let iščejo uveljavitev v svetovnem merilu. Prejšnje leto so poslali Lopatko v ZDA, da bi odkrili skrivnost ameriške košarke. In ko se je peterka Legije, v kateri nastopa tudi Lopatka, mudila v Trstu, smo vprašali poljskega pivota, česa se je naučil v domovini košarke. «Mislim predvsem,» nam je odgovoril Lopatka, «da bolje izkoristim odbite žoge. To se pravi, jih kar v zraku podajam soigralcem, da tako hitreje sprožimo protinapade. Poleg tega sem iz ZDA prinesel celo vrsto novih shem.» Nekaj novosti torej v poljski reprezentanci, v bistvu pa je ekipa ohranila svoj običajni način igranja: izredna atletska priprava, protinapad, za strel pa bosta poskrbela Szceszcinski in Lopatka.

Letos je Poljska žela največji uspeh v Parizu, ko je osvojila pokal Zahodnih držav. Na tem turnirju je med drugim premagala Italijo (Lopatka je dal 30 točk). Pred kratkim pa so Lopatka in drugi morali kloniti Italijanom le za eno točko (57:58) in to v Neaplju. Poljska je igrala z naslednjo postavo, ki bo nastopila tudi v Urugvaju: Lopatka, Szceszcinski, Wikowski, Likszo, Trams, Malec, Oleskievisz, Chmarcinski, Frelkievisz, Dregier.

Drugi favorit B skupine je Brazilija, ki je tudi osvojila na zadnjem svetovnem prvenstvu v Riu de Janeiru zlato kolajno (na drugem mestu Jugoslavija). Brazilci bi lahko tudi letos presenetili, v teh letih pa niso napredovali. Reprezentanco bodo v glavnem sestavljali košarkarji Corinthiasa, ki je že več let državni prvak Brazilije. Najpopularnejši košarkar brazilske reprezentance je še vedno Amaur Pasos, ostali znani igralci pa so Wlamir, Rosabranca in Obiratan. K tem se bodo pridružili še Salomon, Eduardo, Sacramento, Leonardi in Orti. Portorico in Paragvaj pa nimata posebnih možnosti.

Spored tekem B skupine v Saltu.

27. maja **Brazilija - Paragvaj**, 28. maja **Portorico - Poljska**, 29. maja **Paragvaj - Portorico** in **Brazilija - Poljska**, 30. maja **Brazilija - Portorico.**

V C skupini (Argentina, Japonska, Peru in SZ) so sovjetski košarkarji odločno favoriti. Vsi bivši najboljši argentinski košarkarji so namreč pred dvema letoma odpotovali v Italijo. Od tedaj pa vidnega napredka ni bilo. Rubini: «Ne nabavljamo igralcev iz Argentine in Brazilije, ker bi nas ničesar ne naučili. So na isti višini kot mi.»

SZ bo torej s sorazmerno lahkoto razpolagala z vsemi tremi ekipami. Japonska je sicer v Tokiu (olimpijske igre) presenetila, toda nič resnega, Peru pa je neznanka. Sovjetski košarkarji že več let iščejo zlato kolajno na tem prvenstvu, zato so se letos posebno dobro pripravili (dva meseca že skupno trenirajo).

Seznam sovjetskih predstavnikov pa je naslednji: Volnov, Travin, Lipso, Paulaskas, Sakandjelidze, Sjelihov, Ivanov (to so «veterani») in novinci reprezentance Bjelov, Krikun, Andrejev, Balošev, Polivoda, Vjezbergas in Tomson.

Srednja višina ekipe je 1,96 m najvišji element ekipe je Andrjejev z 2,15 m, najnižji pa Sjelihov z 1,85 m).

Srednja teža 87 kg (Polivoda: 105 kg — Travin 76 kg).

Srednja starost (Travin — Krikun 19 let).

Atlet, ki se najbolj približuje tem karakteristikam je Modestas Paulaskas, ki je v SZ pravi vzor modernega košarkarja.

Prejšnje sovjetske reprezentance niso nikoli dosegle srednje višine 1,94 m. Srednja starost tokijske reprezentance je bila čez 27 let.

Spored C skupine v Bahiji Blanci.

27. maja **Argentina - Japonska**, 28. maja **SZ - Peru**, 29. maja **SZ - Japonska** in **Peru - Argentina**, 30. maja **Peru - Japonska** in **SZ - Argentina.**

—edson—

PO NEDELJSKI ZMAGI

Italsider v B ligi

V odločilni tekmi za prestop v košarkarsko B ligo je tržaška peterka Italsidra premagala Leacril iz Marghere in to s pičlim rezultatom 58:56 (32:33).

Za prihodnjo sezono bosta tako v B ligi predstavljali tržaško košarko dve ekipi: Lloyd Adriatico in Italsider.

Na tej tekmi so bili posamezniki takole uspešni:

ITALSIDER TRST — Matace (0), Cavazzon (22), Pellas (2), Moreni (4), Pozar (4), Simsig (7), Giacca (0), Crisma (2), Porcelli (9), Papais (8). LEACRIL MARGHERA: Della Penna (13), Pandini (4), Ferrari (0), De Stefani II (2), Sartor (0), Campolucci (6), Peruzzo (9), Riccio (1), Tonega (13), De Stefani I (8).

KOLESARSTVO — GIRO D'ITALIA

Španec Gomez padel Dancelli roza majica

Zopet dolgočasna etapa - Udeleženci z ladjo do Palerma

NEAPELJ, 24. — Zopet dolgočasna etapa. Edino razburljivi so bili padci. Najhuje se je pri padcu poškodoval leader Španec Gomez del Moral, katerega pa iz lojalnosti niso takoj napadli, Ko se je Španec pridružil glavnini so nekateri boljši potegnili in leader je zaostal. Izgubil je dragocene minute in z njo prvo mesto. Danes se je znašel z zaostankom 2'55" na tridesetem mestu. Pač smola, ker je gotovo, da je zaradi poškodb izgubil majico najboljšega, ki bi jo med rednim potekom etape prav gotovo uspešno branil. Tako je ta prešla na ramena Dancellija, medtem ko je etapna zmaga pripadla Plankaertu.

Nocoj se je pisana karavana vkrcala na ladjo. ki jo bo odpeljala do Palerma. Morje je razburkano, zaradi česar smemo pričakovati, da bo jutri marsikdo odšel na start neprespan, bled in z želodcem, ki ne bo ravno najbolj prikladen za napor. Prav zaradi tega jutri ne bo «bitke». Te pričakujejo v sedmi etapi, ki se bo končala na Etni.

Vrstni red na cilju pete etape Rim - Neapelj (220 km) je naslednji:

1. WILLY PLANKAERT (Romeo Smiths - Belg.) 5 ur 24'52", s povprečno hitrostjo 40,612 km;
2. Marino Basso (Mainetti)
3. Michele Dancelli (Vittadello)
4. Luciano Armani (Salamini)
5. Mario Anni (Molteni)
6. Dodrero
7. Brands (Belg.)
8. Maino
9. Pifferi 5.25'07"
10. Vicentini, 11. Merkx (Belgija), 12. Vanderberghe (Belg.), 13. Andreoli, 14. Durante, 15. Benfatto itd.

SPLOŠNA LESTVICA

1. MICHELE DANCELI (Vittadello) 25.10'01"
2. Perez Frances (Šp.) z zaost. 15"
3. Taccone 16"
4. Moser 18"
5. Schiavon 1'14"
6. Poggiali 1'17", 7. Zandegù 1'24", 8. Merckx (Belg.) 1'28", 9. Altig (Nem.), 10. Carletto, 11. Aimar (Fr.), 12. Gimondi, 13. Pingeon (Fr.), 14. Motta, 15. Anquetil (Fr.) itd.

ATLETIKA — GLAVNI SOVJETSKI TRENER O LETOŠNJI SEZONI

G. Korobkov: «Iskali bomo Brumelje»

Neuspeh v Tokiu. Neuspeh v Budimpešti. Gavril Korobkov, glavni trener sovjetske atletske reprezentance ni bil kos takim razočaranjem. Skrbi in kritike iz vseh strani so botrovale, da ga je zadela srčna kap. K sreči najhujšega ni bilo in danes je Korobkov po daljšem obveznem počitku ponovno zdrav. Ker so se atleti izrekli zato, da bi ostal še naprej glavni trener reprezentance, je znameniti strokovnjak že začel izvajati program za letošnjo in prihodnjo, olimpijsko sezono. Pomagala mu bosta vsekakor dva nova trenerja in sicer Vladimir Popov za moško in Anatolij Komarov za žensko vrsto.

Kaj meni Korobkov o letošnji sezoni:

«Osrednja točka letošnje sezone bo tekmovanje za evropski pokal. Kot je znano smo leta 1965 že zmagali na tem tekmovanju letos pa bo šlo gotovo težje. Pri moških bo Zahodna Nemčija najnevarnejši nasprotnik, vzhodne Nemke pa bodo zelo nevarne v ženski konkurenci. Tekmovanje bo nedvomno težko saj se bo treba dobro odrezati v vsaki panogi, da ne bi morebitni hujši spodrsljaji spravili v zadrego ekipo, ki bi sicer dosegla največje število prvih mest v posameznih disciplinah.

V zadnji sezoni je bila sovjetska reprezentanca nekoliko enolična. Manjkali so tekmovalci z vrhunskimi rezultati. Manjkale so «zvezde» skratka. «To je delno res,» pravi k temu Korobkov. «V naši ekipi res ni bilo nekakega Brumelja ali Bolotnikova. Brumelje moramo iskati. V Sovjetski zvezi je nedvomno mnogo talentov, katerim pa moramo dati več možnosti tekmovanja, predvsem pozimi v dvoranih. Če bodo atleti več tekmovali, bomo tudi lažje opazili njihove sposobnosti in jih nato razvijali. Ta politika je vsekakor že v praksi. 16-letna skakalka v višino Valentina Koširjeva iz Ukrajine in metalec kopja Karlo Gordamašvili iz Armenije sta na primer dva talenta, ki smo ju prav pred kratkim odkrili. Koširjeva trenira pod vodstvom zelo sposobnega strokovnjaka Brodskega in upamo, da se bo razvila v res dobro skakalko. Karlo Gordamašvili pa bi moral na podlagi svoje telesne moči zanesljivo metati kopje čez 90 metrov. Če je za sedaj komaj pri 80 m, je to njegova krivda. Predvsem se mora še veliko naučiti s tehnične plati, brzdati pa mora tudi svoj značaj in se zavedati odgovornosti.»

Korobkov omenja med talenti tudi Kudinskega, čeprav je ta atlet že osvojil lani evropsko prvenstvo v teku na 3000 m čez zapreke in je torej talenta že uporabil.

«Ne mislim na Kudinskega kot zaprekaša», pravi Korobkov, «temveč kot dolgoprogaša. Že lani sem mu svetoval naj bi v Budimpešti nastopil na 5000 m, kjer njegovemu res edinstvenemu sprintu ne bi bil nihče kos, sam pa je menil, da ima bolj realne možnosti za zmago na zaprekah, kjer bi med drugim lahko zmagal Kurjan, sicer drugi, in bi bila tako Sovjetska zveza bogatejša za eno zlato kolajno.»

O dveh hudih porazih v Tokiu in Budimpešti meni Korobkov, da v Sovjetski zvezi ni prišlo do zastoja. «Le napredek je bil manjši od predvidenega.» Proces napredka se nadaljuje po mnenju glavnega sovjetskega trenerja. «Kdo bi si mislil na primer leta 1950, da bi čez 10 let lahko premagali ZDA? Vsakdo bi se s tako izjavo osmešil in vendar smo skoraj dosegli kvaliteto ZDA in jih enkrat tudi premagali. Ta skok je terjal nemalo truda. Naše metode so se izkazale torej za pravilne in mnoge države jih posnemajo in kot mi napredujejo. Razlika med najboljšimi se manjša, mi pa smo z izjemo nekaj spodrsljajev — žal so prišli vsi hkrati — obdržali vodilno mesto v Evropi in ga tudi bomo.»

Za najboljšega atleta v lanski sezoni smatra Korobkov Američana Jima Ryuna, novega svetovnega rekorderja v teku na eno miljo, takoj za njim pa pride sprinter Tommie Smith, prav tako iz ZDA. V Sovjetski zvezi gre prvo mesto Viktorju Kudinskemu in morda tudi metalcu kladiva Klimu. O Klimu tole: «Jasen primer talenta, katerega smo odkrili, ko je bil takorekoč že v letih in smo rešili, kar se je rešiti dalo. Pri 30 letih je Klim zmagal na olimpiadi in dve leti kasneje premagal svetovnega rekorderja. Ne bi bil niti presenečen, če bi Klim odnesel zlato tudi prihodnje leto v Mehiki.»

Kaže, da kritične besede na račun Korobkova niso povsem upravičene. Res je ekipa doživela prav tam, kjer bi se morala največ izkazati, neprijetne trenutke, istemu strokovnjaku pa gre tudi zasluga za velik napredek sovjetske atletike v zadnjih letih.

—lin—

4. JUNIJA V ORGANIZACIJI SPDT

Navodila za udeležence orientacijskega pohoda 67

SPDT organizira 4. junija 1967 v Malem Repnu planinsko-orientacijski pohod za pokal Zorka Jelinčiča. Odhod ob 8.30 izpred kamnoloma Sansonio. Tekmovalci morajo biti prisotni na startu ob 8.30.

Tekmovanje bo v 3 do 5 članskih skupinah. Vsaka mora imeti kompas, nahrbtnik (torbo) in svinčnik. Popravki na papirju z navodili niso dovoljeni. Vpisnina vsakega tekmovalca znaša 100 lir. Ker bo trajalo tekmovanje približno celo jutro po gmajni in kraških stezah, naprošamo tekmovalce, da pridejo za to primerno oblečeni. Najboljše uvrščeno društvo bo dobilo prehodni pokal Zorka Jelinčiča, najboljše prve tri skupine spominske diplome.

Popoldne bodo zabavna tekmovanja za starejše in mlajše. Vpisnina vsakega tekmovalca znaša 100 lir. Najboljši tekmovalci bodo nagrajeni s spominskimi diplomami. Na sporedu so naslednje teme: tek v vrečah, tekmovanje s kuhalnico, vlečenje vrvi, streljanje v tarčo, ključ in slepi konj.

Vpisovanje 29., 30., 31. maja in 1. junija od 18.30 do 19.30 v Tržaški knjigarni.

Odhod avtobusa iz Trsta ob 7.30 s Trga Oberdan za tekmovalce pohoda, za ostale ob 9.20, 12.40, 16.20 iz avtobusne postaje.

Obveščamo pa, da je s proseške postaje do Malega Repna le pol ure hoda.

Po tekmovanju bo nagrajevanje z majhno zakusko: piščanci in klobase na žaru in mnogo dobre volje in smeha.

PO ZMAGI NAD SARAJEVOM Z 2:1

Splitski Hajduk pokalni prvak Jugoslavije 1967

SPLIT, 24. — Hajduk si je danes z zmago 2:1 (1:0) nad Sarajevom pri 16.000 gledalci zasluženo prvič priboril nogometni pokal Jugoslavije. Hajduk se je z goli Ferića v 43' in Obradova v 54' zagotovil zmago, ki jo je Sarajevo z golom Musenića v 74' omejilo na 2:1. Po tekmi je poslanec predsednika republike Tita Miljan Neoričić izročil kapetanu Hajduka Cuzziju dragoceni prehodni pokal. Doslej je Hajduk trikrat prišel do finala turnirja, a šele danes se mu je prvič posrečilo osvojiti to največjo trofejo v Jugoslaviji.

Uspeh Hajduka je zaslužen. Splitčani so bili ves čas boljši. Po igri in po priložnosti, ki so jih imeli pred golom Sarajevčanov bi morala biti njihova zmaga izražena še z večjo razliko. Zato so deloma tudi sami krivi, da so po vodstvu z 2:0 prešli brez potrebe v obrambo, kar se jim je maščevalo. V tem delu igre je namreč Sarajevu uspelo doseči častni gol. Sarajevčani so igrali preveč oprezno in šele pred koncem tekme, ko je bilo že prepozno, so skušali preprečiti poraz.

GEORGE MIKES

JAZ SEM ODKRIL ANGLIJO

George Mikes, po rodu Madžar, ki pa že desetletja živi v Angliji in je znan kot eden najboljših angleških humoristov, pripoveduje v svojih knjigah «Zakaj ostaneš za zmeraj priseljenec?» in «Kako se dotikaš neba?» o skrivnostnih prebivalcih Anglije, ki imajo take čudne lastnosti, da sam nikdar ne moreš postati tak, kot so oni — poleg tega pa te tudi nikdar ne priznajo za Angleža, pa če živiš le en dan po rojstvu kje drugje (prva knjiga) — medtem ko te Amerikanci takoj priznajo za pravega Angleza in pomilovanja vrednega Evropejca, ki ga je treba čimprej in z vso vnemo naučiti amerikanskega načina življenja (druga knjiga). Obe knjigi sta pri Nemcih izšli s skupnim naslovom «Smešni ljudje». Od tod prinašamo nekaj odlomkov, ki nam morda več povedo o Angležih in Amerikancih, kakor ne vem kako dolge psihološke razprave.

NAPOTEK ZA ZAČETNIKE

V Angliji se dela vse narobe. (Če ljudje bero: Anglija, mislijo na Veliko Britanijo, včasih tudi na Združeno kraljestvo, zdaj pa zdaj celo na Britanske otoke — nikdar pa ne na Anglijo.)

Na evropski celini vsak, še tako reven človek, obleče ob nedeljah svojo najboljšo obleko. Rad bi se postavil, kakor že pač gre, in povsod valovi veselo življenje in hitenje. V Angliji pa se zavije tudi najbogatejši lord ali lastnik tovarne avtomobilov v najslabše cunje. Ne brije se — in ena sama žalost pade na vso deželo. Na naši celini imamo vsaj eno prepovedano snov za razgovor: vreme; toda gorje ti, če v Angliji pozabiš in ne sprašuješ venomer: «Kaj, lepo vreme danes, ali ne?» — takoj te imajo vsi za omejenega. Na kontinentu ljudje uporabljajo vilice kot lopatico, Angleži pa jih obrnejo narobe in rinejo nanje vse, celo grah.

Na evropski celini vsak po svoje presojajo mačke, ki se zatečejo, po njihovih vrlinah: nekateri jih imajo čez vse radi, drugi jih le prenašajo; v Angliji pa jih častijo naravnost po božje, kakor so jih stari Egipčani. Na celini ljudje cenijo dobre jedi — v Angliji pa le vedenje pri jedi.

Na celini skušajo govorniki govoriti čim bolj tekoče, v Angliji se podrejajo posebni vzgoji oksfordskega jecljanja. Na celini radi navajajo Aristotela, Horaca in Montaigneja, da bi se postavili s svojim znanjem. V Angliji se bahajo z znanjem samo neuki ljudje in nihče med pogovorom ne stresa navedkov grških in rimskih pisateljev, razen če jih ni nikoli bral.

Na celini je že vsak narod, velik ali majhen, vsaj enkrat nekje poudaril, da je več vreden od drugih narodov, Angleži pa bijejo herojsko vojno proti temu — nikdar pa ne povedo, kateri ima zares prednost. Evropejci s celine so rahločutni in brž užaljeni, Angleži pa vse prenašajo z neverjetnim, nedosežnim smislom za humor — užaljeni so le takrat, ko jim kdo reče, da nimajo humorja. Na celini ljudstvo sestoji iz majhnega odstotka kriminalcev in prav tako majhnega odstotka poštenjakov, vsi ostali pa so prehodni tip med obema. V Angliji pa je le majhen odstotek kriminalcev — ostali pa so vsi pošteni. Na drugi strani pa opažamo, da na celini ljudje ali lažejo ali pa govore resnico. V Angliji ne lažejo, toda niti v sanjah jim ne pride na misel, da bi povedali resnico.

Mnogi Evropejci na celini včasih mislijo, da je življenje igra; Angleži pa mislijo na kriket, kadar govore o igri.

KAKO SE S KOM SEZNANIŠ?

V tem poglavju bomo govorili o tem, kako se v Angliji s kom seznaniš.

Smisel in cilj seznanitve je, da prikriješ identiteto prizadetega; nikakor ne smeš povedati kakega imena tako, da bi ga drugi lahko razumel. Če opravlja posel seznanjanja priseljenec, je že samo ob sebi umevno, da je njegova izreka nerazumljiva, če pa je le-ta sam nekomu predstavljen, pa naj se oprime tehle pravil:

1. če oni, ki se z njim seznanjate, stegne roko, da bi stisnil vašo, je nikar ne sprejmite. Smehljajte se, kakor da ste z duhom odsotni; ko pa je oni izgubil že vsako upanje, da bo lahko stisnil vašo roko, brž stegnite svojo in poskušajte ujeti njegovo, seveda jo boste iskali brez uspeha. Ta prelepa igra se raztegne čez vse popoldne ali ves večer — ta del seznanjanja je sploh najbolj priljubljen;

2. kakor hitro je seznanitev končana, se morate takoj zanimati za to, kako se počuti vaš novi znanec.

Zapomniti pa si morate, da je vašemu znancu, pa čeprav vas sprašuje z naravnost ganljivo prijaznostjo o vašem zdravju, prav malo mar, ali ste zdravi in čili ali pa imate najčudovitejši delirium tremens. Takle dialog:

Anglež: Kako se kaj imate?

Priseljenec: Splošno zdravstveno stanje zelo zadovoljivo. Rahla nespečnost in precej neprijetna kurja očesa na levi nogi. Nizek krvni pritisk. Težka prebava — toda normalna!... takle razgovor bi bil naravnost neodpustljiv.

Prav tako ne smete, ko nadaljujete pogovor, reči, da vas veseli, da ste se seznanili, kajti da vas veseli, da ste nekoga spoznali, je ena izmed majhnih laži, ki onim tam gori nikdar ne kapnejo z jezika, kar velja iz nedognanih vzrokov za nedostojno. Da vas veseli, ne smete reči niti takrat, ko smatrate tistega, ki ste se z njim seznanili, za čez vse zoprnega človeka.

In še nekaj splošnih napotkov:

1. ne tolcite s petami, ne priklanjajte se, skratka opustite takrat vse običajne telovadne in plesne vaje;

2. ne imenujte priseljene juriste, učitelje, zobozdravnike, trgovske potnike in posredovalce z nepremičninami nikdar «doktorje». V Angliji vsako otroče ve, da besedica «doktor» pomeni, da je imenovana oseba Srednjeevropejec. Je že dovolj slabo zanj, da je Srednjeevropejec; zato nikar in nikdar ne spominjajte ljudi še na to posebej!

O VREMENU

Zdaj pa pridemo h glavni snovi razgovorov v angleški deželi. Nikar se ne zmotite ob spominu na mlade dni, ko ste še živeli na evropski celini in ste ljudi označevali s pripombo: «Ta je spet eden tistih, ki ne zna drugega kot govoriti o vremenu!» V Angliji je vreme važna, če ne celo najbolj vznemirljiva in pomembna pogovorna snov. V razgovoru o vremenu morate biti naravnost mojster.

Vzorec pogovora

Za lepo vreme:

«Čudovit dan danes, ali ne?»

«Kajne? Nebeško!»

«To sonce!»

«Sijajno, ne?»

«Čarobno, kajne?»

«Že je toplo...»

«Jaz — za sebe — sem tako vesel toplega vremena — vi ne?»

«To vreme ljubim z vso strastjo — — in vi?»

Za grdo vreme:

«Strašen dan danes, ne? »

«Kajne? Grozovito.»

«Ta dež — — dež je zame nekaj groznega — —»

«Ne najdem besede zanj — — in vi?»

«In to v juliju! Zjutraj gre dež, nato posije sonce, in nato spet dež, nič drugega kot dež, dež ves ljubi dan.»

«Dobro se spominjam — — Tisoč devetstošestinštiridesetega leta je bilo na isti dan v juliju prav tako — —»

«Da — tudi jaz se spomnim.»

«Ali ni morda bilo leta tisočdevetstoosemindvajsetega?»

«Da, pravilno.»

«Ali tisočdevetstodevetintridesetega?»

«Da, da, tako je.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. ŠV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir. celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglas 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst